

**PANORAMA
POTRAVINÁŘSKÉHO
PRŮMYSLU**

2007

2008

Studii “Panorama potravinářského průmyslu 2007“ vypracoval pod gescí odboru potravinářské výroby a legislativy MZe ČR Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Ministerstvo zemědělství ČR

Recenzent: Ing. Václav Lukeš

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Autoři: Ing. JUDr. Josef Mezera, CSc. (OKEČ 15)

Ing. Václav Pokorný (OKEČ 15.1, 15.2, 15.5, 15.7 a 15.9)

Ing. Marie Puticová, CSc. (OKEČ 15.3, 15.6 a 15.8)

Ing. Lenka Mejstříková (OKEČ 15.4)

© Rozmnožování anebo rozšiřování této publikace nebo jejích částí jakýmkoliv způsobem je zakázáno bez předchozího písemného souhlasu autora: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha.

Text neprošel jazykovou úpravou.

OBSAH

POUŽITÉ ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY POJMŮ	5
ÚVOD	7
I. VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ A NÁPOJŮ OKEČ 15	8
1. Charakteristika odvětví	8
2. Pozice odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu	9
3. Struktura odvětví podle počtu zaměstnanců v organizacích	10
4. Regionální struktura odvětví	11
5. Hlavní ekonomické ukazatele	12
6. Zahraniční obchod	19
7. Investice	21
8. Shrnutí a perspektivy odvětví	22
II. VÝROBNÍ OBORY POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU	24
Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků OKEČ 15.1	24
1. Charakteristika oboru	24
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	25
3. Hlavní ekonomické ukazatele	25
4. Zahraniční obchod	30
5. Shrnutí a perspektivy oboru	33
Zpracování a konzervace ryb a rybích výrobků OKEČ 15.2	36
1. Charakteristika oboru	36
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	36
3. Hlavní ekonomické ukazatele	36
4. Zahraniční obchod	40
5. Shrnutí a perspektivy oboru	41
Zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor OKEČ 15.3	45
1. Charakteristika oboru	45
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	47
3. Hlavní ekonomické ukazatele	48
4. Zahraniční obchod	51
5. Shrnutí a perspektivy oboru	52
Výroba rostlinných a živočišných tuků OKEČ 15.4	54
1. Charakteristika oboru	54
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	55
3. Hlavní ekonomické ukazatele	55
4. Zahraniční obchod	59
5. Shrnutí a perspektivy oboru	62

Zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a zmrzliny OKEČ 15.5	62
1. Charakteristika oboru	62
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	63
3. Hlavní ekonomické ukazatele	64
4. Zahraniční obchod	67
5. Shrnutí a perspektivy oboru	69
Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků OKEČ 15.6	73
1. Charakteristika oboru	73
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	76
3. Hlavní ekonomické ukazatele	76
4. Zahraniční obchod	80
5. Shrnutí a perspektivy odvětví	80
Výroba krmiv OKEČ 15.7	82
1. Charakteristika oboru	82
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	83
3. Hlavní ekonomické ukazatele	84
4. Zahraniční obchod	87
5. Shrnutí a perspektivy oboru	88
Výroba ostatních potravinářských výrobků OKEČ 15.8	90
1. Charakteristika oboru	90
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	92
3. Hlavní ekonomické ukazatele	92
4. Zahraniční obchod	96
5. Shrnutí a perspektivy oboru	97
Výroby nápojů OKEČ 15.9	98
1. Charakteristika oboru	98
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů	100
3. Hlavní ekonomické ukazatele	100
4. Zahraniční obchod	104
5. Shrnutí a perspektivy oboru	105

POUŽITÉ ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY POJMŮ

CPA	Statistická klasifikace výrobků dle aktivit v Evropském hospodářském společenství	OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
CPV	ceny průmyslových výrobců	PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond
CZV	ceny zemědělských výrobců	PH	přidaná hodnota
ČNB	Česká národní banka	SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development
ČSPS	Český Svaz Pivovarů a Sladoven	SAPS	Single Area Payment Schema (zjednodušená přímá platba na plochu)
ČSÚ	Český statistický úřad	SC	spotřebitelské ceny
ČŠS	Český škrobářenský svaz	SKP	Standardní klasifikace produkce
EK	Evropská komise	SVNN	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
ES	Evropské společenství	SVS	Státní veterinární správa
EU	Evropská unie	SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network ČR (sít testovacích podniků)	VÚPS	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský Praha
MEŘO	metylester řepkového oleje	VV a S	vlastní výrobky a služby
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
MSP	Malé a střední podniky	ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací (k 1. 7. 2008 došlo ke sloučení VÚZE a ÚZPI)
MZe	Ministerstvo zemědělství	ZMP	Zentrale Markt und Preisberichtelle GmbH Bonn
MZ	Ministerstvo zdravotnictví	ZO	zahraniční obchod
ISO	International Standard Organisation - Mezinárodní organizace pro standardizaci	ZP	Zpracovatelský průmysl (v systému OKEČ označen jako D)

VYSVĚTLIVKY POJMŮ

tržby za prodej vlastních V a S (VV a S)	tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům
účetní přidaná hodnota	rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou
počet zaměstnaných osob	zahrnuje aktivní podnikatele a zaměstnance (průměrný evidenční počet)
náklady celkem	časově rozlišené provozní, finanční a mimořádné náklady za sledované období
osobní náklady	zahrnují veškeré požitky zaměstnanců i osob pracujících na základě dohody o provedení práce nebo dohody o činnosti vč. nákladů na zákonné i ostatní sociální pojištění
produktivita práce z účetní přidané hodnoty	poměr účetní přidané hodnoty z výkonů a celkového počtu zaměstnaných osob - přepočteného
podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě	podíl osobních nákladů a účetní přidané hodnoty
vývoz	cena vyvezeného zboží
dovoz	cena dovezeného zboží
obchodní saldo zahraničního obchodu	rozdíl mezi vývozem a dovozem

ÚVOD

Předkládaná publikace „Panorama potravinářského průmyslu 2007“ je dalším pokračováním předchozích situačních zpráv o vývoji výroby potravinářských výrobků a nápojů (OKEČ 15), které jsou pravidelně zpracovávány od roku 1998 ve spolupráci a dle metodiky Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO). Tato publikace byla obdobně jako v minulých letech zpracována v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) dříve (do 30.6.2008) Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE) pod gescí MZe a na rozdíl od minulých let i v jeho plné „režii“, zejména co se týče získání převážné části datové základny.

Zpráva zahrnuje vývoj za odvětví OKEČ 15 v časové řadě let 2000 - 2007 a současně uvádí vývoj i za rozhodující výrobní obory odvětví, resp. jejich skupiny (OKEČ 15.1 až 15.9).

Z uvedené časové řady jsou patrné střednědobé i krátkodobé produkční i ekonomické trendy a pozice odvětví OKEČ 15 a jeho výrobních oborů.

Produkční charakteristiky uvedené v publikaci zahrnují výsledky ekonomické činnosti podnikatelských subjektů, zařazených ČSÚ do sledovaného odvětví. V těchto výsledcích jsou zahrnuty všechny podnikatelské subjekty, bez ohledu na právní formu, počet zaměstnanců a zda jsou či nejsou zapsány v Obchodním rejstříku.

Publikace obsahuje i problematiku zahraničního obchodu dle údajů ČSÚ a investic podle stavu sledovaného ČNB. Jednotlivé její části (kapitoly) uzavírá shrnutí a další perspektiva hodnoceného odvětví, resp. oborů. Publikace se v omezené míře věnuje též podporám podnikání.

Termín vydání publikace v posledním čtvrtletí roku 2008 vyplynul jednoznačně z časového posunu předání dopočtených dat z ČSÚ a ze změn uskutečňovaných na MPO.

Jelikož tato publikace obsahuje poměrně ucelenou a přehledně zpracovanou charakteristiku potravinářského sektoru a jeho rozhodujících výrobních oborů (oborových skupin), může posloužit pro poskytování informací veřejnosti (zákon č. 106/1999 Sb.).

Pro zájemce z řad odborné i širší veřejnosti bude publikace v tištěné verzi a na disku CD obdobně jako v minulých letech k dispozici na MZe, v Úseku potravinářských výrob – Úřadu pro potraviny, v odboru potravinářské výroby a legislativy (na internetu na adrese: <http://www.mze.cz>) resp. v ÚZEI, oddělení struktury a ekonomiky navazujících sektorů (na internetu na adrese: <http://www.uzei.cz>).

I. Výroba potravinářských výrobků a nápojů OKEČ 15

I. Charakteristika odvětví

Výroba potravinářských výrobků a nápojů (OKEČ 15) v ČR stále patří k nosným odvětvím zpracovatelského průmyslu. Některá odvětví zpracovatelského průmyslu se však v posledních letech rozvíjejí vyšším tempem, což souvisí s poměrně masivními investičními aktivitami těchto odvětví. Význam potravinářského sektoru je však dán především strategickým charakterem produkce, kterou představují všeobecně žádané a z hlediska spotřeby nezbytné a bezpečné potraviny v širokém sortimentu a ve standardní kvalitě. U části produkce jde o vysoce kvalitní výrobky, nacházející uplatnění nejen v ČR, ale i na jednotném trhu EU a i na dalších světových teritoriích. Odvětví zpracovává především agrární produkci a vyrobené potraviny a nápoje uvádí do dalšího oběhu či přímo na trh. Ke koncepčním cílům patří nejen dále zvyšovat bezpečnost a kvalitu potravin, ale i posilovat konkurenceschopnost a efektivnost potravinářských firem v zájmu dalšího rozvoje tohoto odvětví, kterému v EU patří klíčová pozice. Stále větší oblibu nacházejí výrobky ekologického zemědělství zpracované na biopotraviny.

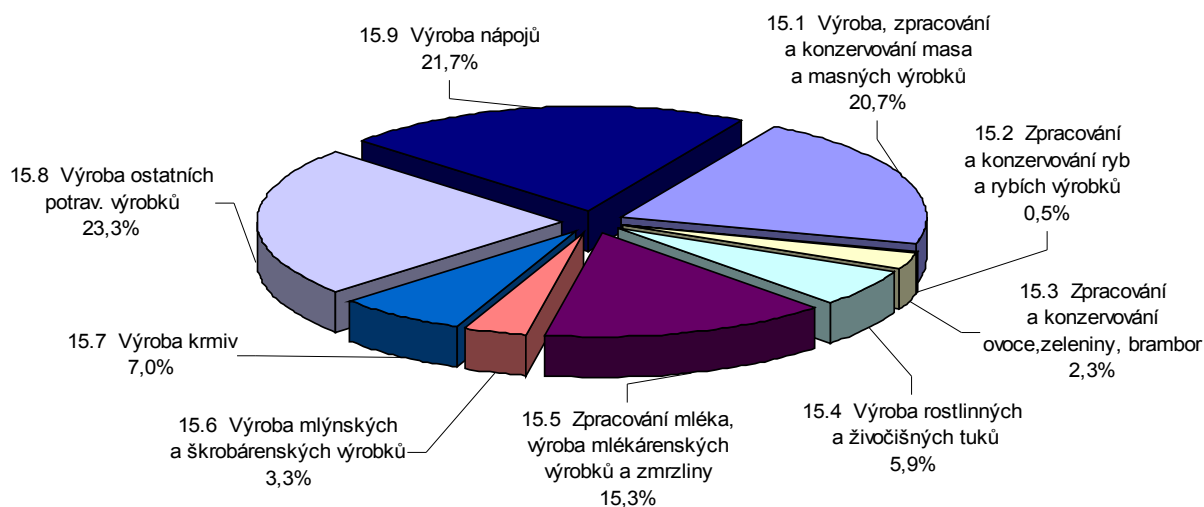
Odvětví zůstává oborově poměrně členité, neboť zpracovává různé agrární komodity a uspokojuje rozmanité potřeby požadované spotřebitelskou poptávkou.

Jde o následující výrobní obory, resp. jejich skupiny podle systému OKEČ:

- **15.1** – výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků,
- **15.2** – zpracování a konzervování ryb a rybích výrobků,
- **15.3** – zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor,
- **15.4** – výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků,
- **15.5** – zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a zmrzliny,
- **15.6** – výroba mlýnských a škrobárenských výrobků,
- **15.7** – výroba krmiv,
- **15.8** – výroba ostatních potravinářských výrobků,
- **15.9** – výroba nápojů.

Podíly výše uvedených oborů, resp. jejich skupin, na celkových tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb hodnoceného odvětví v roce 2007 uvádí graf I. Z tohoto grafu je zřejmé, že z hlediska produkční výkonnosti jsou rozhodující čtyři obory, resp. jejich skupiny. Jsou to: OKEČ 15.8 - Výroba ostatních potravinářských výrobků, 15.9 - Výroba nápojů, 15.1 - Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků a 15.5 - Zpracování mléka a výroba zmrzliny. Podíly dalších oborů na tržbách jsou již podstatně nižší, i když z hlediska potřeb trhu mají své plné opodstatnění.

Graf I - Podíly oborů na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v běžných cenách

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

2. Pozice odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu

Na rozdíl od poměrně rozsáhlého investování v jiných odvětvích zpracovatelského průmyslu a tím výrazného nárůstu tržeb, v odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů bylo v roce 2007 dosaženo poněkud nižšího tempa růstu, který se do značné míry opíral o vzestup cen, jenž nastal zejména v posledních měsících uvedeného roku. Tento, z hlediska tempa rozvoje diferencovaný trend mezi zpracovatelským průmyslem a jeho OKEČ 15 přetrvává již delší časové období. U vývoje zaměstnanosti se po roce 2000 trvale udržuje u hodnoceného odvětví degresivní trend, vyvolaný potřebou žádoucích ekonomických efektů (jde zejména o růst produktivity práce a tlak na snižování nákladů).

Podíl odvětví OKEČ 15 na zpracovatelském průmyslu v roce 2007 u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. činil 8,6 %, u účetní přidané hodnoty 7,9 % a u zaměstnanosti 9,1 %. Podíl hodnoceného odvětví na zpracovatelském průmyslu v delší časové řadě klesá, nejméně však u zaměstnanosti, jelikož potravinářská výroba patří u řady produktů k výrobám s vysokými nároky na pracnost, a to zejména u specialit, jímž se věnují malé, regionální firmy.

Na podporu rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů byly v roce 2007 určeny některé programy. Objem podpor formou cenově zvýhodněných záruk, zvýhodněných úvěrů a příspěvků pro MSP ve výrobě potravin v roce 2007 činil však jen 20,2 mil. Kč. Tato výše představuje podíl z celkové podpory poskytnuté MSP pouze 1,2 %, což je podstatně méně než v roce 2006, kdy tento podíl činil 1,7 %. Obdobný trend nastal i u ostatních podpor. Jde o Opatření 1.2 OP Zemědělství na modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení, na zavádění nových technologií, zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů. Poskytnutá podpora v rámci tohoto opatření činila v roce 2007 celkem 126 mil. Kč (z toho 38 mil. Kč z rozpočtu ČR a 88 mil. Kč z EU). Dotace PGRLF formou subvencí úroků z úvěrů na investice činily v roce 2007 u sledovaného odvětví 24 mil. Kč.

Potravinářské podniky projevily poměrně značný zájem o dotační titul MZe - I 3. Podpora zpracování zemědělských výrobků a zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu. Na celkový objem prostředků 310 mil. Kč bylo v roce 2007 předloženo 239 žádostí. Po doložení nákladů realizovaných projektů byla dotace poskytnuta 215 potravinářským projektům s výsledným procentem 25,8 uznaných nákladů. V porovnání s rokem 2006 je toto procento nižší, ale stále tento program představuje významnou podporu pro podnikatelskou bázi v hodnoceném odvětví. K podporám do odvětví patří i výdaje na propagaci. Výdaje SZIF na propagaci v ČR (KLASA) v roce 2007 činily 186 mil. Kč (v porovnání s rokem 2006 jde o snížení o 89 mil. Kč). Z hodnocení pozice odvětví vyplývá, že by bylo žádoucí v jeho podpoře pokračovat i po roce 2007.

3. Struktura odvětví podle počtu zaměstnanců v organizacích

Produkční charakteristiky za rok 2006 podle velikostních skupin subjektů u OKEČ 15 uvádí tabulka 1 a graf 2. Rozhodující podíl na objemu tržeb za prodej výrobků a služeb v b. c., účetní přidané hodnotě v b. c. a na počtu zaměstnaných osob si v roce 2006, obdobně jako v minulých letech udržuje kategorie středních podniků (s 50 až 249 zaměstnanci). Poměrně vysoké úrovně účetní přidané hodnoty v b. c. dosahují také kategorie velkých a velmi velkých podniků (s více než 250, resp. více než 1000 zaměstnanci). U velmi velkých podniků je toho dosahováno s poměrně nízkým počtem zaměstnanců, což je spojeno s vysokou úrovní produktivity práce v této kategorii podniků v rámci odvětví.

Minoritní podíl na produkčních charakteristikách za OKEČ 15 vykazuje kategorie mikropodniků (s 0 až 9 zaměstnanci). Současně však zaměstnanost u těchto drobných podnikatelů je v porovnání k tržbám a účetní přidané hodnotě vyšší než u ostatních velikostních kategorií firem, což souvisí s produkcí různých specialit. Tito drobní podnikatelé často vytvářejí pracovní místa ve venkovských regionech a tím přispívají k udržení plošné zaměstnanosti na celém území státu.

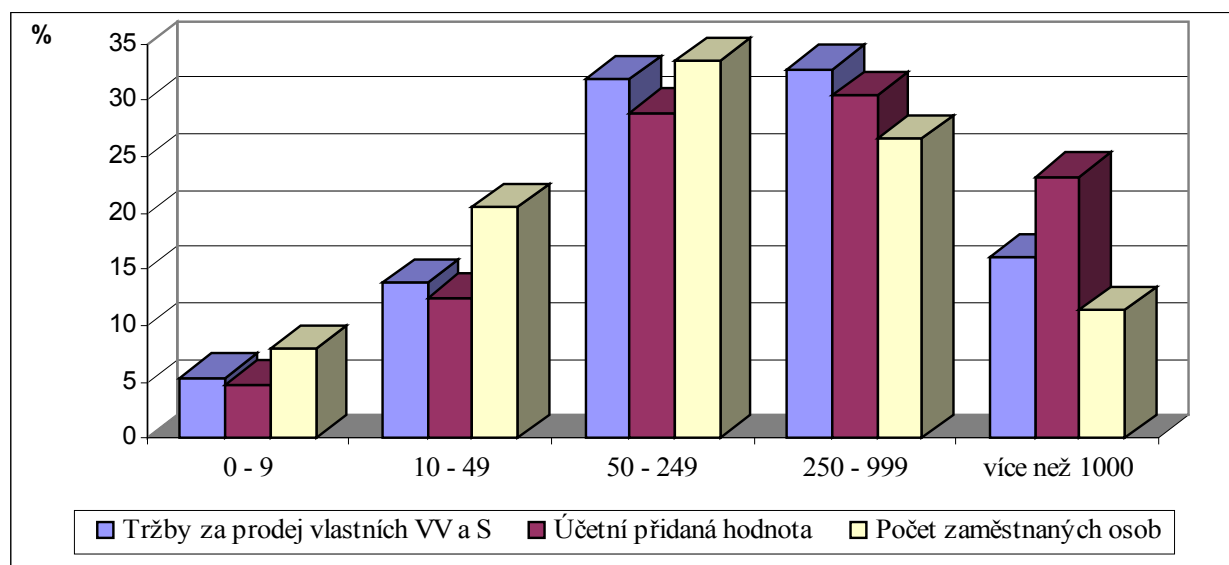
Naopak k největším podnikům v potravinářském a tabákovém průmyslu podle tržeb (2007) patřil Plzeňský Prazdroj, a. s. Plzeň (výroba piva), Philip Morris ČR a. s. (výroba tabáku) a Nestlé Česko a. s. (výroba cukrovinek).

Tabulka 1 - Produkční charakteristiky v roce 2006 podle velikostních skupin - OKEČ 15

(mil. Kč, osob)	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	více než 1000
Tržby za prodej V a S v b.c.	14 955,8	37 915,3	87 038,1	89 724,7	43 981,6
Účetní přidaná hodnota v b.c.	3 179,5	8 218,6	18 974,1	19 925,2	15 243,9
Počet zaměstnaných osob	10 150	25 993	42 277	33 607	14 440

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 2 - Podíly velikostních skupin organizací na produkčních charakteristikách v roce 2006

Pozn.: údaje v běžných cenách

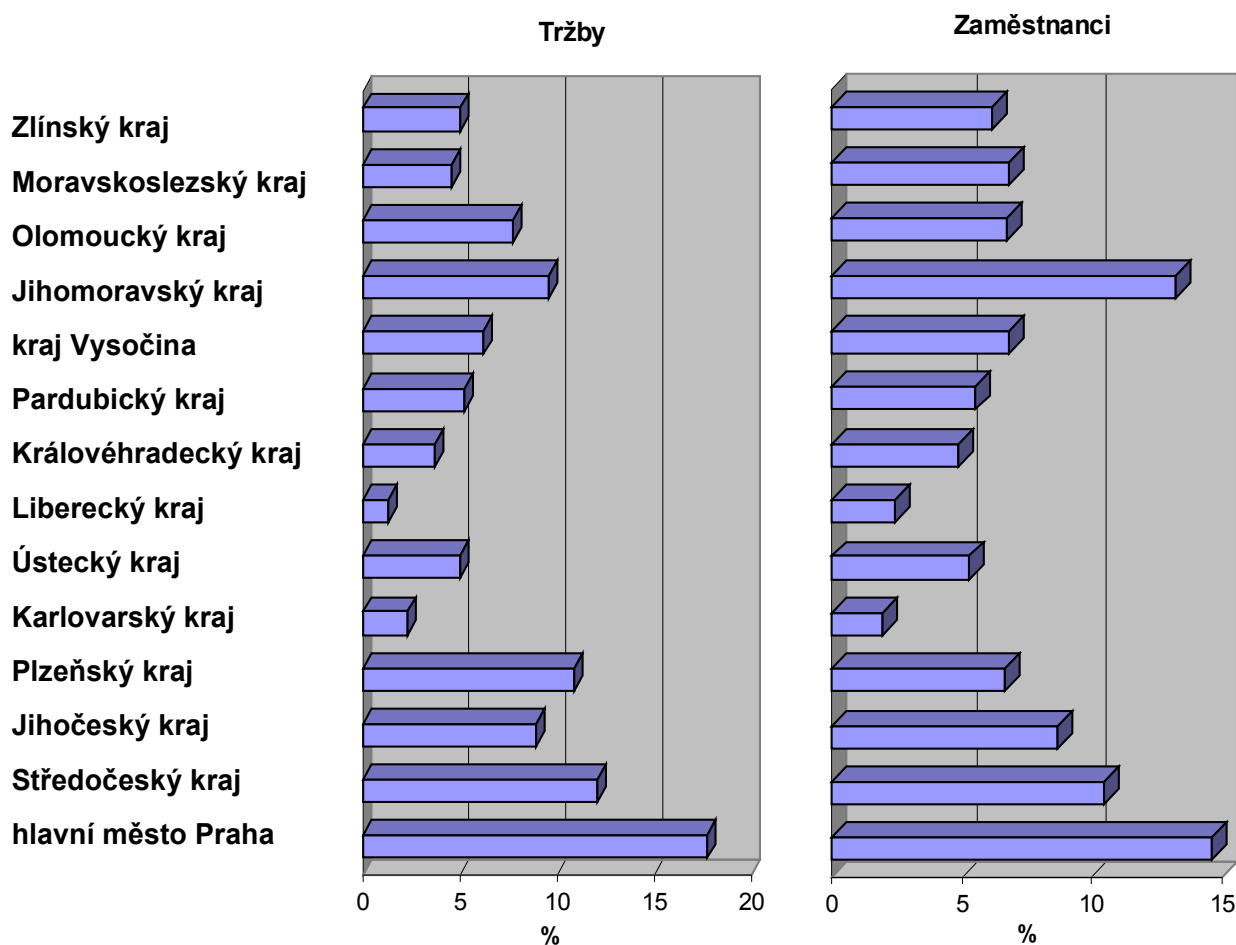
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Regionální struktura odvětví

Regionální strukturu odvětví OKEČ 15 za rok 2007 (podniky s 20 a více zaměstnanci) ukazuje graf 3. Nejvyšší podíl na tržbách v b. c. zaznamenalo hl. město Praha, které je sídlem řady firem (17,7 %) a vykazuje nízkou nezaměstnanost. Dále se v tomto hodnocení umístil Středočeský kraj (12,1 %), Plzeňský kraj (10,9 %), Jihomoravský kraj (9,6 %) a Jihočeský kraj (8,9 %). Další kraje již vykazují podíly na tržbách odvětví nižší než 8 %.

Nejvyšší zaměstnanost ve sledovaném odvětví vykázalo hl. město Praha (14,6 %), Jihomoravský kraj (13,3 %) a dále Středočeský kraj (10,4 %). Nejméně ze všech krajů se na zaměstnanosti podílel Karlovarský kraj (1,9 %) a Liberecký kraj (2,4 %), které současně vykazují i poměrně nízký objem tržeb.

Graf 3 - Podíly krajů na produkčních charakteristikách v roce 2007

Pozn.: údaje v běžných cenách

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

5. Hlavní ekonomické ukazatele

5.1 Cenový vývoj

Cenový vývoj potravinářských výrobků a nápojů (SKP 15) v členění podle hlavních skupin výrobků (SKP 15.1 - 15.9) v letech 2000 - 2007 uvádí tabulka 2. Z této tabulky je zřejmý výrazný meziroční růst cen v roce 2007, který nastal u všech skupin výrobků (s výjimkou výrobků z ryb, kde byla zaznamenána stagnace).

Nejvyšší nárůst cen v roce 2007 vykazuje výroba krmiv, což je důsledkem především růstu cen u obilovin v uvedeném roce, a dále výroba mlýnských a škrobářenských výrobků, a to zvláště vlivem růstu cen mlýnských výrobků, kde důvodem je opět vzestup cen obilovin. Ze skupiny výrobků na bázi živočišné produkce se v roce 2007, a to zejména v jeho posledních měsících, se výrazně zvýšila úroveň cen výrobků z mléka, v návaznosti především na trendy na zahraničních trzích. Opakovaný výrazný vzestup cen, na němž se podílely i další faktory materiálového a ekonomického charakteru již není očekáván.

Tabulka 2 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.1	100,3	86,5	103,7	105,3	97,7	98,3	101,3
SKP 15.2	110,2	106,8	99,2	99,2	100,9	101,2	100,0
SKP 15.3	100,5	98,5	103,1	100,5	100,8	101,2	107,4
SKP 15.4	100,0	100,7	100,7	94,8	102,4	102,4	115,7
SKP 15.5	105,2	99,8	101,9	105,2	96,9	99,0	123,2
SKP 15.6	102,6	97,0	105,8	100,7	92,3	108,5	130,9
SKP 15.7	104,2	88,7	106,8	94,9	87,6	103,1	134,6
SKP 15.8	102,1	99,0	107,3	104,9	96,9	104,6	108,5
SKP 15.9	103,6	103,5	101,5	104,1	101,5	103,6	105,6
SKP 15	102,7	96,3	104,0	103,1	97,1	102,1	113,3

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

5.2 Základní produkční charakteristiky

Základní produkční charakteristiky odvětví OKEČ 15 v časové řadě let 2000 - 2007 jsou zachyceny v tabulkách 3, 4 a 5. U tržeb za prodej VV a S dosáhl kumulovaný index v b. c. za celé sledované období za odvětví hodnoty 119,6. Meziroční index 2007/2006 v b. c. vykázal hodnotu 104,7. Tento vývoj je spojen zejména s cenovými změnami. Ještě vyšší dynamiku růstu tržeb, která je dosahována u některých odvětví zpracovatelského průmyslu, nelze u OKEČ 15 očekávat ani v příštích letech, s výjimkou některých specifických výrob (např. v rámci nápojářských výrob aj. produktů), které nacházejí uplatnění jak na domácím, tak ostatních trzích.

U účetní přidané hodnoty v b. c. dosáhlo odvětví OKEČ 15 v hodnoceném období podstatně vyššího tempa růstu než u tržeb (kumulovaný index v b. c. vykázal hodnotu 133,3). Výrazné tempo růstu u účetní přidané hodnoty je pozitivním trendem, který by měl pokračovat i v příštích letech.

Počet zaměstnaných osob za odvětví OKEČ 15 i za všechny jeho rozhodující obory, resp. jejich skupiny v hodnocených letech klesal, na rozdíl od zpracovatelského průmyslu celkem, kde se také snižoval až do roku 2004. S vytvořením nových pracovních míst v roce 2005 opět vzrostl, ale v dalších letech dochází opět k redukci. Pokračující pokles zaměstnanosti v odvětví výroby potravin a nápojů je odrazem stále probíhající restrukturalizace spojené s fúzí podniků a s uzavíráním neperspektivních kapacit, což je vyvoláno především ekonomickými faktory při stále rostoucí domácí a zejména zahraniční konkurenci a nasycenosti trhu potravin. Celkový úbytek počtu zaměstnanců v uvedeném sektoru již představuje 22 430 osob a lze očekávat, že tento trend se nezastaví ani v roce 2008.

Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 - 2007 v hodnoceném odvětví OKEČ 15 a ve zpracovatelském průmyslu znázorňuje graf 4 a ze vzájemného porovnání je patrný odlišný vývoj zejména v posledních letech, především u ukazatele tržeb a počtu zaměstnaných osob, ale i u účetní přidané hodnoty (progresivnější trendy vykazuje zpracovatelský průmysl celkem).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	50 155,6	56 084,1	58 794,6	55 549,5	59 634,4	54 326,2	58 620,0	59 351,7
OKEČ 15.2	1 856,4	2 163,7	1 886,4	1 911,1	2 043,5	1 839,8	1 402,3	1 339,4
OKEČ 15.3	7 203,5	5 956,7	6 704,3	5 991,0	6 559,5	5 920,0	6 450,8	6 602,5
OKEČ 15.4	11 471,1	12 556,5	12 213,2	11 607,3	12 268,8	15 895,0	15 564,8	16 968,4
OKEČ 15.5	37 900,6	39 508,8	39 106,0	37 544,0	41 417,4	42 489,8	40 099,5	43 715,2
OKEČ 15.6	8 030,8	8 823,2	7 291,1	8 405,1	10 286,9	10 001,0	8 706,1	9 575,2
OKEČ 15.7	18 404,3	22 869,5	20 862,9	19 565,5	19 652,6	18 093,7	18 083,9	19 939,0
OKEČ 15.8	56 589,9	57 829,9	61 757,3	60 509,5	68 542,7	66 981,0	67 394,0	66 775,1
OKEČ 15.9	47 937,4	52 450,4	53 864,9	56 030,1	55 816,3	55 291,6	57 294,1	62 302,4
OKEČ 15	239 549,6	258 242,8	262 480,7	257 113,1	276 222,1	270 838,1	273 615,5	286 568,9
meziroční index	x	107,8	101,6	98,0	107,4	98,1	101,0	104,7
kumulovaný index	100,0	107,8	109,6	107,3	115,3	113,1	114,2	119,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	7 001,2	8 427,6	9 563,6	9 099,2	9 006,1	8 842,2	9 657,5	10 971,0
OKEČ 15.2	367,1	315,8	269,4	366,6	383,9	351,8	292,6	327,9
OKEČ 15.3	1 600,6	1 357,2	1 624,2	1 523,8	1 505,5	1 548,0	1 567,0	1 890,0
OKEČ 15.4	2 255,9	1 929,5	2 032,3	1 736,8	1 476,8	1 982,6	1 989,5	1 459,1
OKEČ 15.5	5 058,6	4 989,3	3 988,4	3 414,7	4 875,4	4 717,6	4 495,1	5 643,3
OKEČ 15.6	1 265,6	1 392,1	1 438,4	1 479,2	1 907,7	1 993,2	1 762,1	1 652,7
OKEČ 15.7	3 934,4	4 314,5	4 288,4	4 129,0	4 096,0	4 099,5	3 804,5	3 970,9
OKEČ 15.8	16 159,2	18 253,3	18 767,8	19 066,8	22 366,6	21 892,2	22 034,0	22 441,6
OKEČ 15.9	13 702,9	14 427,5	16 927,2	18 516,5	18 499,1	19 629,2	19 939,1	20 063,1
OKEČ 15	51 345,5	55 406,8	58 899,7	59 332,6	64 117,1	65 056,3	65 541,4	68 419,6
meziroční index	x	107,9	106,3	100,7	108,1	101,5	100,7	104,4
kumulovaný index	100,0	107,9	114,7	115,6	124,9	126,7	127,6	133,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

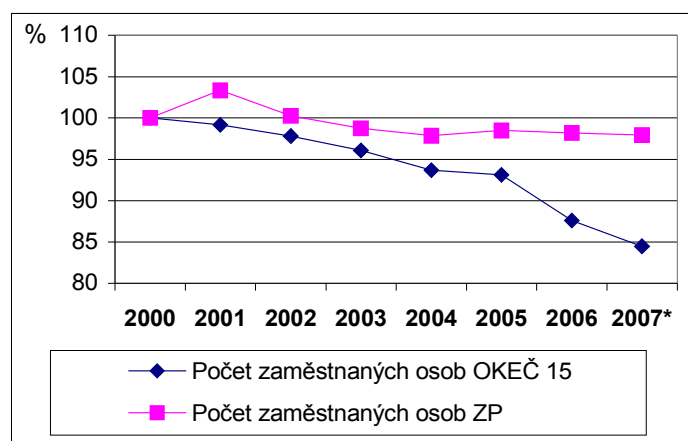
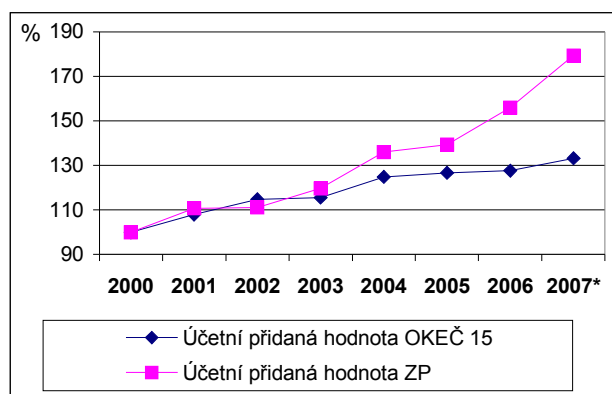
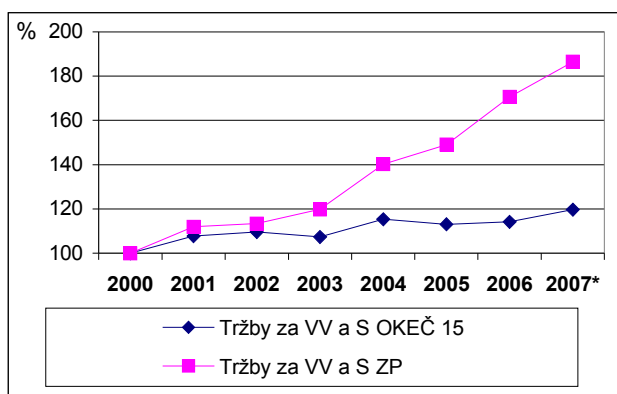
Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

(osob)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	29 510	29 484	30 573	29 217	27 897	27 245	26 170	24 428
OKEČ 15.2	1 164	972	819	1 066	956	900	845	805
OKEČ 15.3	5 385	4 285	4 512	4 095	3 842	3 672	3 741	3 812
OKEČ 15.4	3 243	3 357	3 313	3 112	2 866	2 633	2 366	2 287
OKEČ 15.5	14 121	13 427	13 506	12 797	12 324	11 312	10 440	9 983
OKEČ 15.6	4 425	3 968	3 781	4 285	4 229	3 795	3 517	3 351
OKEČ 15.7	8 003	7 809	7 764	7 581	6 840	6 671	6 428	6 325
OKEČ 15.8	57 755	59 158	57 354	57 942	57 840	60 376	55 508	53 579
OKEČ 15.9	20 744	20 682	19 577	18 621	18 444	17 829	17 451	17 350
OKEČ 15	144 350	143 142	141 199	138 716	135 238	134 433	126 466	121 920
meziroční index	x	99,2	98,6	98,2	97,5	99,4	94,1	96,4
kumulovaný index	100,0	99,2	97,8	96,1	93,7	93,1	87,6	84,5

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 4 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V období let 2000 - 2007 rostly náklady celkem za OKEČ 15 výrazně do roku 2004 v souvislosti s přípravou na vstup do EU, kdy bylo zapotřebí vyrovnání firem s hygienickými a ostatními standardy. Následný pokles nákladů v letech 2005 a 2006 byl do značné míry ovlivněn tlakem distribučních řetězců na udržení cen. Výrobci potravin byli nuceni hledat rezervy zejména v materiálových, ale i dalších nákladech. Podle předběžných údajů však v roce 2007 náklady opět zaznamenaly růst, a to především vlivem oborů, u nichž meziročně výrazně vzrostly ceny agrárních a průmyslových vstupů. Údaje v oborové struktuře uvádí tabulka 6.

To, že odvětví OKEČ 15 vyvíjí dlouhodobě intenzivní tlak na snižování nákladů dokumentuje i podíl tohoto odvětví na zpracovatelském průmyslu celkem, kdy tento podíl u nákladů celkem v roce 2000 činil 15,5 % a v roce 2007 jen 9,9 %. Z hlediska cenové konkurenceschopnosti ve vztahu k dováženým potravinám bude žádoucí v hledání cest ke snižování nákladů i nadále pokračovat, ale zejména v oblastech, které příliš nenaruší surovinovou skladbu výrobků a tím kvalitu potravin.

Osobní náklady v odvětví OKEČ 15, jak ukazuje tabulka 7, zaznamenaly v porovnání s náklady celkem z dlouhodobého hlediska progresivnější růst (kumulovaný index 2007/2000 v b. c. dosáhl úrovně 130,8), ale dynamický vývoj nastal i u ostatních zpracovatelských odvětví. V krátkodobém meziročním porovnání vzrostly tyto náklady v roce 2007 o 5,9 %, a to i přes pokles počtu zaměstnaných osob v uvedeném roce.

Dlouhodobě se však daří odvětví OKEČ 15 snižovat podíl osobních nákladů na zpracovatelském průmyslu celkem, což dokumentuje porovnání podílů v roce 2000, který činil 10,3 % a v roce 2007 s hodnotou 8,2 %. To má význam zejména z hlediska konkurenční výhody na pracovním trhu a schopnosti zainteresovat zahraniční investory na vstupu do odvětví OKEČ 15.

Tabulka 6 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	65 382,8	72 374,6	74 782,8	69 995,0	76 230,4	72 626,8	74 291,9	74 977,3
OKEČ 15.2	2 684,3	2 508,5	2 022,9	2 135,0	2 275,5	2 073,1	1 497,3	1 431,4
OKEČ 15.3	8 550,2	7 856,9	8 237,2	6 769,7	8 135,7	6 905,5	7 513,1	7 631,8
OKEČ 15.4	18 770,7	16 966,1	18 150,5	15 868,7	18 668,1	26 192,1	28 660,1	28 983,9
OKEČ 15.5	48 416,2	48 071,8	50 259,0	45 479,1	54 519,4	49 794,5	47 306,4	50 381,3
OKEČ 15.6	10 766,9	11 308,2	9 307,2	10 254,5	12 693,6	12 887,4	11 222,2	12 295,1
OKEČ 15.7	33 752,9	39 472,6	36 860,8	35 040,9	39 815,7	36 020,8	37 228,4	39 276,0
OKEČ 15.8	89 107,0	76 188,8	81 384,5	77 025,1	87 225,8	89 348,0	84 877,2	88 442,0
OKEČ 15.9	67 962,0	72 294,7	64 651,8	64 408,0	62 012,4	59 369,8	60 763,5	66 384,1
OKEČ 15	345 393,0	347 042,2	345 656,7	326 976,0	361 576,6	355 218,0	353 360,1	369 802,9
meziroční index	x	100,5	99,6	94,6	110,6	98,2	99,5	104,7
kumulovaný index	100,0	100,5	100,1	94,7	104,7	102,8	102,3	107,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 7 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	4 773,9	5 023,1	5 848,6	5 770,6	5 969,7	5 838,6	6 064,7	6 654,4
OKEČ 15.2	223,2	195,9	170,9	210,0	207,9	209,4	184,9	195,0
OKEČ 15.3	854,2	786,4	901,3	844,9	881,7	846,4	927,1	1 017,2
OKEČ 15.4	923,8	1 009,1	1 069,4	1 000,7	984,0	1 054,1	912,6	905,8
OKEČ 15.5	2 677,7	2 784,5	3 001,8	2 958,8	3 124,0	2 966,3	2 912,9	3 202,0
OKEČ 15.6	846,7	822,9	860,1	960,9	1 041,9	1 037,7	1 015,6	1 003,9
OKEČ 15.7	1 819,3	1 960,1	2 096,7	2 099,7	2 016,7	2 052,8	2 096,3	2 216,4
OKEČ 15.8	9 620,3	10 288,3	10 946,5	11 291,3	12 513,1	12 715,8	12 704,9	13 200,2
OKEČ 15.9	5 303,6	5 682,0	5 792,8	5 992,1	6 401,0	6 350,6	6 570,5	6 972,8
OKEČ 15	27 042,7	28 552,3	30 688,1	31 129,0	33 140,0	33 071,7	33 389,5	35 367,7
meziroční index	x	105,6	107,5	101,4	106,5	99,8	101,0	105,9
kumulovaný index	100,0	105,6	113,5	115,1	122,5	122,3	123,5	130,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

5.3 Produktivita práce a osobní náklady

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. vykazuje u OKEČ 15 při trvalém poklesu pracovníků a růstu přidané hodnoty za hodnocené období let 2000 - 2007 výrazný vzestupný trend. Údaje o vývoji produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. v hodnoceném období za odvětví OKEČ 15 a jeho výrobní obory uvádí tabulka 8. V příštím období lze u hodnoceného odvětví OKEČ 15 očekávat další růst produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. Úroveň zpracovatelského průmyslu celkem však v tomto ukazateli odvětví OKEČ 15 nedosahuje, jen jeho výroba nápojů, která tuto úroveň vysoce překračuje.

Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. za hodnocené období 2000 - 2007 uvádí tabulka 9. Tento podíl za OKEČ 15 meziročně v roce 2007 vzrostl na 0,517 z podílu 0,509, který byl vykázan v roce 2006. Stejný podíl jako v roce 2007 byl vykázan již v roce 2004. U zpracovatelského průmyslu celkem tento podílový ukazatel v posledních letech klesá.

Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 - 2007 za zpracovatelský průmysl a za OKEČ 15 znázorňuje graf 5. Trendy vývoje u podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě se u těchto subjektů v posledních letech poměrně značně odchylojí, jelikož, jak bylo uvedeno u zpracovatelského průmyslu uvedený podílový ukazatel se snižuje a u OKEČ 15 naopak vzrostl.

Tabulka 8 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 – 2007

(tis. Kč/zam.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	237,2	285,8	312,8	311,4	322,8	324,5	369,0	449,1
OKEČ 15.2	315,4	324,9	328,9	343,9	401,6	391,0	346,0	407,2
OKEČ 15.3	297,2	316,7	360,0	372,1	391,9	421,6	418,9	495,8
OKEČ 15.4	695,6	574,8	613,4	558,1	515,3	753,0	840,7	638,0
OKEČ 15.5	358,2	371,6	295,3	266,8	395,6	417,1	430,6	565,3
OKEČ 15.6	286,0	350,8	380,4	345,2	451,1	525,2	501,1	493,2
OKEČ 15.7	491,6	552,5	552,3	544,6	598,8	614,5	591,8	627,9
OKEČ 15.8	279,8	308,6	327,2	329,1	386,7	362,6	397,0	418,9
OKEČ 15.9	660,6	697,6	864,6	994,4	1 003,0	1 101,0	1 142,6	1 156,4
OKEČ 15	355,7	387,1	417,1	427,7	474,1	483,9	518,3	561,2
meziroční index	x	108,8	107,8	102,5	110,8	102,1	107,1	108,3
kumulovaný index	100,0	108,8	117,3	120,2	133,3	136,0	145,7	157,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

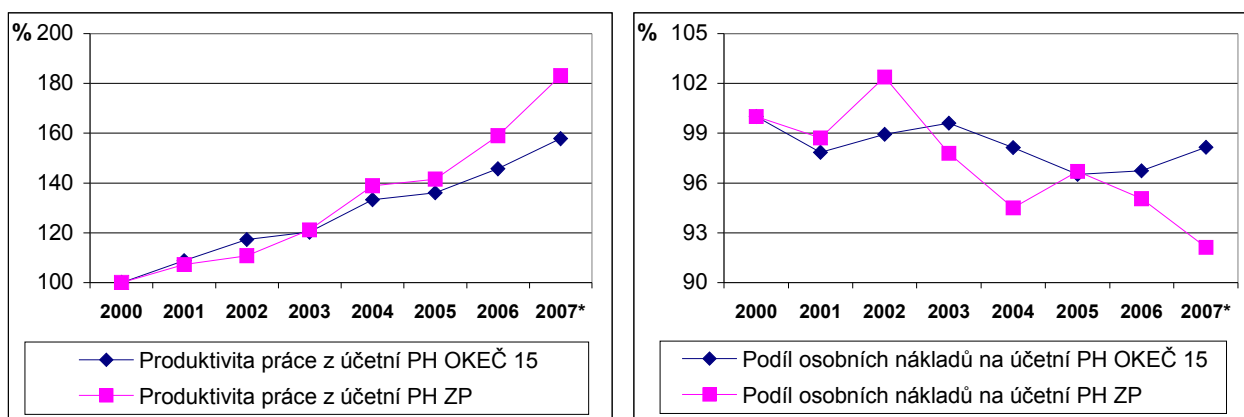
Tabulka 9 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 – 2007

(-)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	0,682	0,596	0,612	0,634	0,663	0,660	0,628	0,607
OKEČ 15.2	0,608	0,620	0,634	0,573	0,542	0,595	0,632	0,595
OKEČ 15.3	0,534	0,579	0,555	0,554	0,586	0,547	0,592	0,538
OKEČ 15.4	0,410	0,523	0,526	0,576	0,666	0,532	0,459	0,621
OKEČ 15.5	0,529	0,558	0,753	0,866	0,641	0,629	0,648	0,567
OKEČ 15.6	0,669	0,591	0,598	0,650	0,546	0,521	0,576	0,607
OKEČ 15.7	0,462	0,454	0,489	0,509	0,492	0,501	0,551	0,558
OKEČ 15.8	0,595	0,564	0,583	0,592	0,559	0,581	0,577	0,588
OKEČ 15.9	0,387	0,394	0,342	0,324	0,346	0,324	0,330	0,348
OKEČ 15	0,527	0,515	0,521	0,525	0,517	0,508	0,509	0,517

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 5 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

6. Zahraniční obchod

6.1 Vývoj zahraničního obchodu

Vývoj salda ZO u potravinářských výrobků a nápojů (SKP 15) v letech 2000 - 2007 uvedený v tabulce 10 se od roku 2002 trvale zhoršoval a v roce 2007 vykázal zápornou hodnotu přes 24 mld. Kč. Tato záporná bilance narůstá i při zvyšujícím se růstu vývozu výrobků SKP 15 od roku 2003. Většina produkce nachází uplatnění především na domácím trhu a zhruba jedna čtvrtina směřuje mimo tento trh, především do zemí EU.

Příčinou narůstání pasivního salda výrobků SKP 15 je, že v bilanci ZO těmito výrobky převažuje co do objemu dovoz, což dokumentuje nepříliš silnou konkurenceschopnost tuzemské produkce. Z makroekonomických podmínek dovoz nepřímo podporuje dlouhodobé posilování kurzu Kč ke světovým měnám. Za pozitivní v roce 2007 lze označit pouze to, že export meziročně vzrostl o 18,1 %, zatímco import „jen“ o 17,1 %. Obě dosažená tempa svědčí o vysoké dynamice v této oblasti a velké otevřenosti trhu potravin a vlivu globalizace.

Z hodnocení zbožové struktury ZO (výrobky SKP 15) vyplývá, že výrazné zhoršení záporného salda při porovnání let 2000 a 2007 nastalo zejména u masa a masných výrobků (v roce 2007 záporné saldo přesáhlo 10 mld. Kč, při dovozu zejména vepřového masa k dalšímu zpracování, drůbeže a dalších masných výrobků) a u zpracovaného ovoce a zeleniny (v roce 2007 záporné saldo přesáhlo 5 mld. Kč). Nezanedbatelný není ani dovoz biopotravin žádaných spotřebitelem, což se týká širokého spektra produktů. Lze očekávat, že s rozšiřováním ekologického zemědělství a rostoucím počtem podniků s výrobou biopotravin se situace postupně bude zlepšovat ve prospěch domácí produkce. Kladné saldo ZO vykazují trvale pouze mlékárenské výrobky (při určité změně zbožové skladby směřující k rozšiřování sortimentu v oblasti lidské výživy) a také nápoje, když významnými vývozními komoditami této skupiny, a to jak pro země EU, tak i třetí země zůstávají pivo a slad. Pozitivní úlohu zde plní zejména ochranné známky, při širokém spektru značkových výrobků.

Tabulka 10 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	2 815,4	3 905,6	3 547,2	3 068,8	4 226,5	4 903,1	5 405,8	6 652,1
SKP 15.2	189,4	247,8	211,1	236,2	360,2	518,4	582,2	687,3
SKP 15.3	1 684,3	1 756,9	1 592,3	1 750,4	2 056,2	2 359,0	2 734,9	3 055,3
SKP 15.4	2 185,7	2 418,7	1 696,6	1 560,2	1 682,2	2 733,9	3 245,0	4 195,8
SKP 15.5	6 731,8	7 800,7	5 407,2	5 952,1	8 068,3	10 435,5	12 043,4	15 187,0
SKP 15.6	1 256,5	1 147,1	1 070,8	1 056,2	1 258,9	1 472,0	1 868,7	2 247,2
SKP 15.7	511,2	854,1	819,0	829,4	1 161,6	1 708,5	1 908,7	2 493,9
SKP 15.8	10 001,6	12 467,4	12 657,7	15 026,5	19 973,3	21 986,9	21 198,3	22 913,4
SKP 15.9	6 953,3	7 146,7	7 400,5	7 415,6	8 782,7	8 935,4	10 055,9	12 321,5
SKP 15	32 329,3	37 744,9	34 402,3	36 895,5	47 569,9	55 052,7	59 043,0	69 753,5
meziroční index	x	116,8	91,1	107,2	128,9	115,7	107,2	118,1
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	4 575,9	4 631,8	4 980,6	5 724,1	9 583,7	12 631,8	14 164,6	16 787,3
SKP 15.2	2 705,6	3 160,3	2 810,6	2 556,7	2 667,2	3 001,9	3 124,3	3 405,1
SKP 15.3	4 534,7	4 587,4	4 908,9	5 294,4	5 823,4	6 149,7	7 386,1	8 485,8
SKP 15.4	6 111,5	7 088,7	7 038,0	7 360,3	8 029,0	7 233,9	7 592,6	7 467,4
SKP 15.5	2 736,8	3 135,5	3 655,4	4 167,3	5 531,1	7 245,1	8 304,6	10 376,6
SKP 15.6	2 244,0	1 998,3	2 175,3	2 084,2	2 773,4	2 881,1	3 435,3	4 282,8
SKP 15.7	1 991,8	2 234,7	2 327,1	2 291,2	3 083,3	3 077,7	3 123,8	3 625,8
SKP 15.8	15 767,5	16 835,5	16 101,4	17 955,1	21 183,6	23 915,5	25 260,0	30 160,1
SKP 15.9	3 542,4	3 972,8	4 108,1	4 806,6	6 697,9	7 222,8	8 010,3	9 554,1
SKP 15	44 210,1	47 645,0	48 105,4	52 240,1	65 372,6	73 359,5	80 401,6	94 145,0
meziroční index	x	107,8	101,0	108,6	125,1	112,2	109,6	117,1
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	-1 760,5	-726,2	-1 433,4	-2 655,3	-5 357,2	-7 728,7	-8 758,8	-10 135,2
SKP 15.2	-2 516,2	-2 912,5	-2 599,5	-2 320,5	-2 307,0	-2 483,5	-2 542,1	-2 717,8
SKP 15.3	-2 850,4	-2 830,5	-3 316,6	-3 544,0	-3 767,2	-3 790,7	-4 651,2	-5 430,5
SKP 15.4	-3 925,8	-4 670,0	-5 341,4	-5 800,1	-6 346,8	-4 500,0	-4 347,6	-3 271,6
SKP 15.5	3 995,0	4 665,2	1 751,8	1 784,8	2 537,2	3 190,4	3 738,8	4 810,4
SKP 15.6	-987,5	-851,2	-1 104,5	-1 028,0	-1 514,5	-1 409,1	-1 566,6	-2 035,6
SKP 15.7	-1 480,6	-1 380,6	-1 508,1	-1 461,8	-1 921,7	-1 369,2	-1 215,1	-1 131,9
SKP 15.8	-5 765,9	-4 368,1	-3 443,7	-2 928,6	-1 210,3	-1 928,6	-4 061,7	-7 246,7
SKP 15.9	3 410,9	3 173,9	3 292,4	2 609,0	2 084,8	1 712,6	2 045,6	2 767,4
SKP 15	-11 880,8	-9 900,1	-13 703,1	-15 344,6	-17 802,7	-18 306,8	-21 358,6	-24 391,5

Pramen: ČSÚ

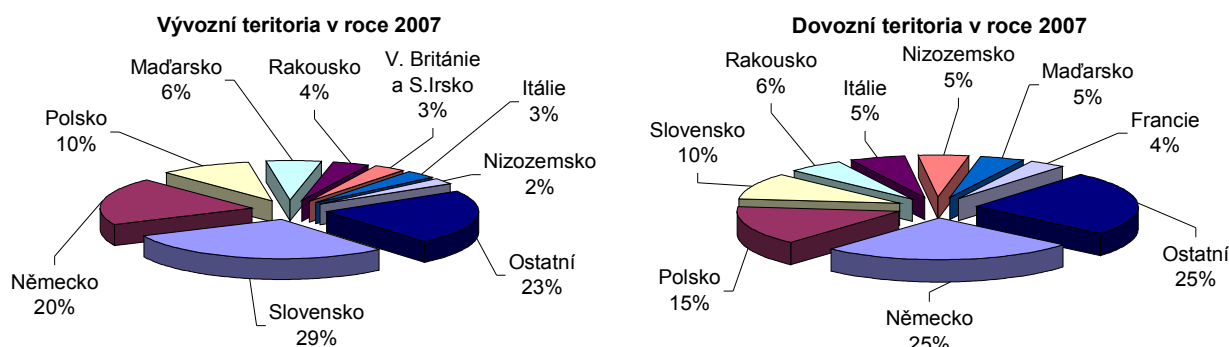
6.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Teritoriální pohled na zahraniční obchod potravinářskými výrobky a nápoji (SKP 15) v roce 2007 ilustruje graf 6. Hlavním vývozním teritoriím v roce 2007, stejně jako v předchozích letech, bylo pro výrobky SKP 15 Slovensko s 29% podílem (s meziročním poklesem podílu o 1 p. b.).

Druhé pořadí v hodnoceném roce zaujalo Německo s 20% podílem (také zde meziročně podíl poklesl o 1 p. b.). Třetí pořadí zaujala další sousední země, a to Polsko, jehož podíl se v posledních letech udržuje na 10 %.

U dovozních teritorií připadl u SKP 15 v roce 2007 největší podíl na Německo s 25 % (s meziročně rostoucím trendem o 1 p. b.). Druhé v pořadí je Polsko se 15% podílem (v roce 2006 činil 16 %) a třetí v pořadí je Slovensko s 10% podílem, stejně jako v předcházejících letech. Podíl ostatních zemí neuvedených v grafu 6 se v posledních letech nemění a setrvává na 25 %.

Graf 6 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu 2007 – SKP 15

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

7. Investice

7.1 Přímé zahraniční investice

Z tabulky 11 je zřejmé, že objem přímých zahraničních investic v ČR za OKEČ 15 k 31. 12. 2006 jen nepatrně vzrostl na 46,5 mld. Kč. Především přispěl k řešení chybějícího základního kapitálu v odvětví OKEČ. Podle předběžných údajů ČNB pokračoval příliv těchto investic do odvětví OKEČ 15 i v roce 2007 a zvýšil se i podíl odvětví na celkových zahraničních investicích.

Tuzemské investice v hodnoceném odvětví v zahraničí k 31. 12. 2006 činily 850,7 mil. Kč. V rámci národní ekonomiky představují tuzemské investice tohoto odvětví v zahraničí dosud jen velmi malý podíl.

Z grafu 7, který znázorňuje vývoj tuzemských a zahraničních investic za hodnocené odvětví i za zpracovatelský průmysl celkem je zřejmé, že u zahraničních investic se trendy mezi oběma sektory postupně stále více rozcházejí ve prospěch zpracovatelského průmyslu celkem a směřovaly zejména do některých odvětví, pro něž byly vytvářeny příznivé podmínky pro zahraniční investory.

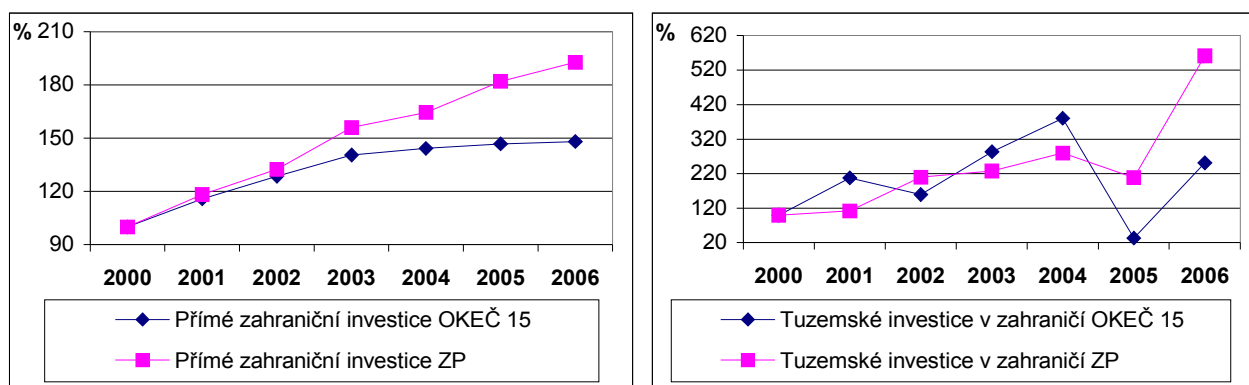
U tuzemských investic v zahraničí se vývojové trendy vzájemně prolínají, avšak po roce 2004, kdy bylo dosaženo vrcholu je zřetelný pokles, a to strmější u hodnoceného odvětví OKEČ 15, ale v roce 2006 je opět patrný vzestupný trend.

Tabulka 11 - Přímé zahraniční investice OKEČ 15

(v mil. CZK)	k 1.12.2000	k 1.12.2001	k 1.12.2002	k 1.12.2003	k 1.12.2004	k 31.12.2005	k 1.12.2006
Zahr. investice v ČR	31 424,5	36 374,5	40 359,5	44 126,2	45 334,7	46 123,3	46 512,3
Tuzemské investice v zahraničí	338,3	704,0	539,9	959,7	1 286,2	113,0	850,7

Pramen: ČNB

Graf 7 - Tuzemské a zahraniční investice

Pramen: ČNB

Ostatní především hmotné investice směřovaly v rámci odvětví OKEČ 15 zejména do oblasti technologií s cílem zvyšování konkurenceschopnosti tohoto odvětví. Cílem je zejména přidávání hodnoty u zpracovaných produktů, úspora nákladů, rozšiřování výroby tržně úspěšných produktů apod.

8. Shrnutí a perspektivy odvětví

Ukazuje se potřeba pokračovat v naplňování strategických cílů, zejména konkurenceschopnosti a výkonnosti potravinářského sektoru ve vazbě na agrární produkci a rozvoj venkova. Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a průmyslu patří i k evropským prioritám.

Sektorová strategie by měla vést k vyšší přidané hodnotě na úrovni jednotlivých článků potravinového řetězce a ke zvyšování kvality produkce. To vyžaduje dále pokračovat v restrukturalizaci a modernizaci výrobní základny výrobců potravin, aby byla zajištěna stabilně standardní kvalita a část produkce našla uplatnění u specifických skupin spotřebitelů. To se týká jak domácího, tak zejména společného trhu EU i zahraničního obchodu s třetími zeměmi. S větší intenzitou by měl též ve výrobě probíhat inovační proces s využitím výsledků výzkumu a vývoje. Nové výrobky by měly být v souladu s poptávkou, ale

mít pozitivní dopad na veřejné zdraví a celkovou kvalitu života. To vyžaduje pokračovat v realizaci podpůrných programů včetně podpory trhu i v ucelenější potravinové a výživové politice. Půjde i o plnění záměrů v produkci a rozvoji trhu s biopotraviny a o pravidelné hodnocení všech těchto aktivit.

Nelze zapomínat ani na legislativní rámec pro výrobu potravin a nápojů, který trvale zvyšuje primární odpovědnost provozovatelů potravinářských podniků. V posledním období probíhá reforma potravinového práva ES s převahou přímo použitelných předpisů. Z toho vyplývá budoucí nutnost rekodifikace potravinového práva i v ČR, která se bude opírat o nový zákon o potravinách. Nové právní předpisy budou žádoucí i u veterinárního práva. Také bude pokračováno v naplnění strategie bezpečnosti potravin a v uplatňování dozoru nad trhem s potravinami v ČR, na němž je stále širší sortiment zboží jak z domácí produkce, tak z dovozu, s vysokým podílem biologicky hodnotných produktů.

V oblasti působnosti environmentální politiky bude dále postoupeno v aplikaci nejlepších dostupných technik (BAT) na jednotlivých úsecích potravinářských výrob. Dále bude zachován trend ve snižování znečištění odpadních vod, produkce obalových odpadů, využívání obnovitelných zdrojů i úspor energie a v dalších aktivitách s ohledem na místní standardy životního prostředí.

Perspektiva dalšího vývoje odvětví OKEČ 15 bude též záviset na makroekonomických podmínkách platných v ČR (vývoj příjmů, kurz koruny k hlavním světovým měnám, daňové zatížení apod.). Budoucí vývoj bude také spojen s potravinovou situací ve světě, SZP EU a výkonností zemědělství a dalších odvětví, a to zejména těch, které dodávají rozhodující průmyslové a energetické vstupy. Žádoucí se jeví vize, kdy region střední a východní Evropy, v jehož centru se ČR nachází, bude představovat významnějšího hráče ve výrobě potravin a nápojů než dosud jak v Evropě, tak i ve světě.

II. Výrobní obory potravinářského průmyslu

Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků OKEČ 15.1

I. Charakteristika oboru

Obor 15.1 – Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků v systému OKEČ je dále členěn takto:

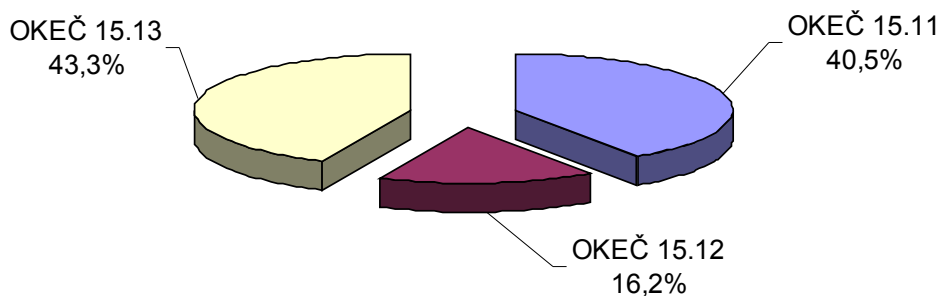
15.11 - výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků z velkých hospodářských zvířat,

15.12 - výroba, zpracování a konzervování drůbežího masa, zvěřiny aj. drobných hospodářských zvířat,

15.13 - výroba masných výrobků (vč. drůbežích) a výroba umělých střev.

Obor zahrnuje výrobu čerstvého, chlazeného a mrazeného masa (v jateční a výsekové úpravě) z velkých i drobných hospodářských zvířat a zvěřiny a výrobu masných výrobků. Podíl jednotlivých výrob v rámci OKEČ 15.1 je uveden v grafu I.

Graf I - Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v b. c.

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Obor zpracování masa a masných výrobků vč. drůbeže se v roce 2007 podílel na odvětví OKEČ 15 tržbami za prodej VV a S v b. c. 20,7 % a zaujal opět jako v roce 2006 třetí pozici. Na účetní přidané hodnotě odvětví se tento obor v roce 2007 podílel 16,0 % a na počtu zaměstnanců 20,0 %.

K největším firmám masného průmyslu (podle počtu zaměstnanců) v roce 2007 nadále patřily Kostelecké uzeniny, a. s., ZŘUD-Masokombinát Polička, a. s., Masna Studená, a. s., Maso Planá, a. s., Masokombinát Plzeň, s. r. o., Agropol Group, a. s., a další zpracovatelé drůbeže např. RABBIT Trhový Štěpánov, a. s., Kostelecké uzeniny, a. s., Drůbežářský závod Klatovy, a. s. a další.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Hovězí maso

I když se do CPV hovězího masa ve srovnání s rokem 2006 promítla vyšší nákladovost výroby (růst cen energií nutných k jejich zpracování, krmiv aj. vstupů), nedošlo k výraznému nárůstu cen. Průměrná CPV hovězího masa celkem podle sledování TIS^{ČR} SZIF ČR byla oproti roku 2006 zvýšena zhruba o 2,18 Kč. Toto zvýšení bylo relativně nízké z důvodu menšímu vzrůstu cen zemědělských výrobců (CZV) za jateční skot.

U jednotlivých sledovaných druhů však byl vývoj ceny rozdílný, v roce 2007 došlo např. k meziročnímu zvýšení CPV u hovězí svíčkové o 17,4 %, u hovězího masa zadního a předního bez kosti došlo podle sledování TIS^{ČR} SZIF k mírnému snížení ceny o 1,2 %.

Vepřové maso

Ceny průmyslových výrobců vepřového výsekového masa celkem reagovaly na vývoj CZV a meziročně klesly v průměru o 4,7 %, tj. o 2,71 Kč. U jednotlivých sledovaných druhů však byl vývoj ceny rozdílný, zatímco v roce 2007 došlo např. k meziročnímu zvýšení CPV vepřové pečeně o 0,25 Kč/kg a krkovice o 1,73 Kč/kg, u ostatních druhů došlo podle sledování TIS^{ČR} SZIF k jejich snížení.

Drůbeží maso

Ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny kuchařských kuřat kopírovaly vývoj CZV a dosahovaly vyšší úrovně než v roce 2006. Průměrná CPV kuchařských kuřat tř. I vzrostla o 9,9 % na 38,90 Kč/kg a průměrná SC posílila o 14,22 % na 53,47 Kč/kg.

Meziroční index cen je vypočítáván podle jednotné metodiky MPO pro celý zpracovatelský průmysl ČR a tudíž může dojít k odlišnostem uváděným v dalších materiálech. Vývoj cenových indexů výrobků SKP 15.1 - Maso a masné výrobky v letech 2000 - 2007 je zachycen v tabulce I.

Tabulka 1 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.1	100,3	86,5	103,7	105,3	97,7	98,3	101,3

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Hovězí maso

V roce 2007 stagnovala produkce hovězího masa včetně telecího na 92,0 tis. t jatečné hmotnosti. Jateční býci se na celkové výrobě podíleli 54,1 %, krávy 38,5 % a jalovice 6,9 %.

Vepřové maso

Výroba vepřového masa v ČR byla v roce 2007 ovlivněna především nízkými cenami jatečných prasat a od poloviny roku rostoucími náklady na krmiva. V důsledku nepříznivé situace na tuzemském trhu s vepřovým masem docházelo v ČR k redukci stavů zvířat a k meziročnímu navýšení porážek a porážkové hmotnosti jatečných prasat, což se projevilo nárůstem produkce vepřového masa. Výroba vepřového masa se v roce 2007 oproti roku 2006 zvýšila o 3,2 % na 360,8 tis. tun jatečné hmotnosti.

Drůbež

V roce 2007 došlo ke snížení celkové produkce drůbežího masa o 1,6 % na 225,1 tis. t j. hm. Tržní produkce jatečné drůbeže nepatrně poklesla v porovnání s rokem 2006 o necelé 1,0 % na 214,6 tis. t j. hm. a přiblížila se tak úrovni dosažené v roce 2003. Samozásobení a drobný prodej se meziročně snížil na 11 tis. t j. hm.

Při růstu vývozu výrobků SKP 15.1 v roce 2007 došlo ke zvýšení tržeb za prodej vlastních V a S v b. c. v hodnoceném roce o 1,2 %, oproti roku 2006. Vývoj tržeb za VV a S v jednotlivých letech je uveden v následující tabulce 2.

Tabulka 2 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	50 155,6	56 084,1	58 794,6	55 549,5	59 634,4	54 326,2	58 620,0	59 351,7
meziroční index	x	111,8	104,8	94,5	107,4	91,1	107,9	101,2
kumulovaný index	100,0	111,8	117,2	110,8	118,9	108,3	116,9	118,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V roce 2007 v porovnání s rokem 2006 došlo ke zvýšení účetní přidané hodnoty v b. c. (tabulka 3) u OKEČ 15.1 o 13,6 %, i když obor v rámci OKEČ 15 s podílem 16,0 %, se umístil na třetím místě po výrobě ostatních potravinářských výrobků OKEČ 15.8 (32,8 %) a výrobě nápojů OKEČ 15.9 (29,3 %). V celé časové řadě od roku 2000 byl však zaznamenán u hodnoceného ukazatele i v tomto roce nárůst účetní přidané hodnoty (v b. c.).

Tabulka 3 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	7 001,2	8 427,6	9 563,6	9 099,2	9 006,1	8 842,2	9,657,5	10 971,0
meziroční index	x	120,4	113,5	95,1	99,0	98,2	109,2	113,6
kumulovaný index	100,0	120,4	136,6	130,0	128,6	126,3	137,9	156,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Rostoucí konkurence a probíhající restrukturalizace v tomto oboru vede v posledních letech ke snižování počtu pracovníků. V roce 2007 v porovnání s rokem 2006 došlo k poklesu o 6,7 %. Vývoj počtu zaměstnanců od roku 2000 ukazuje tabulka 4.

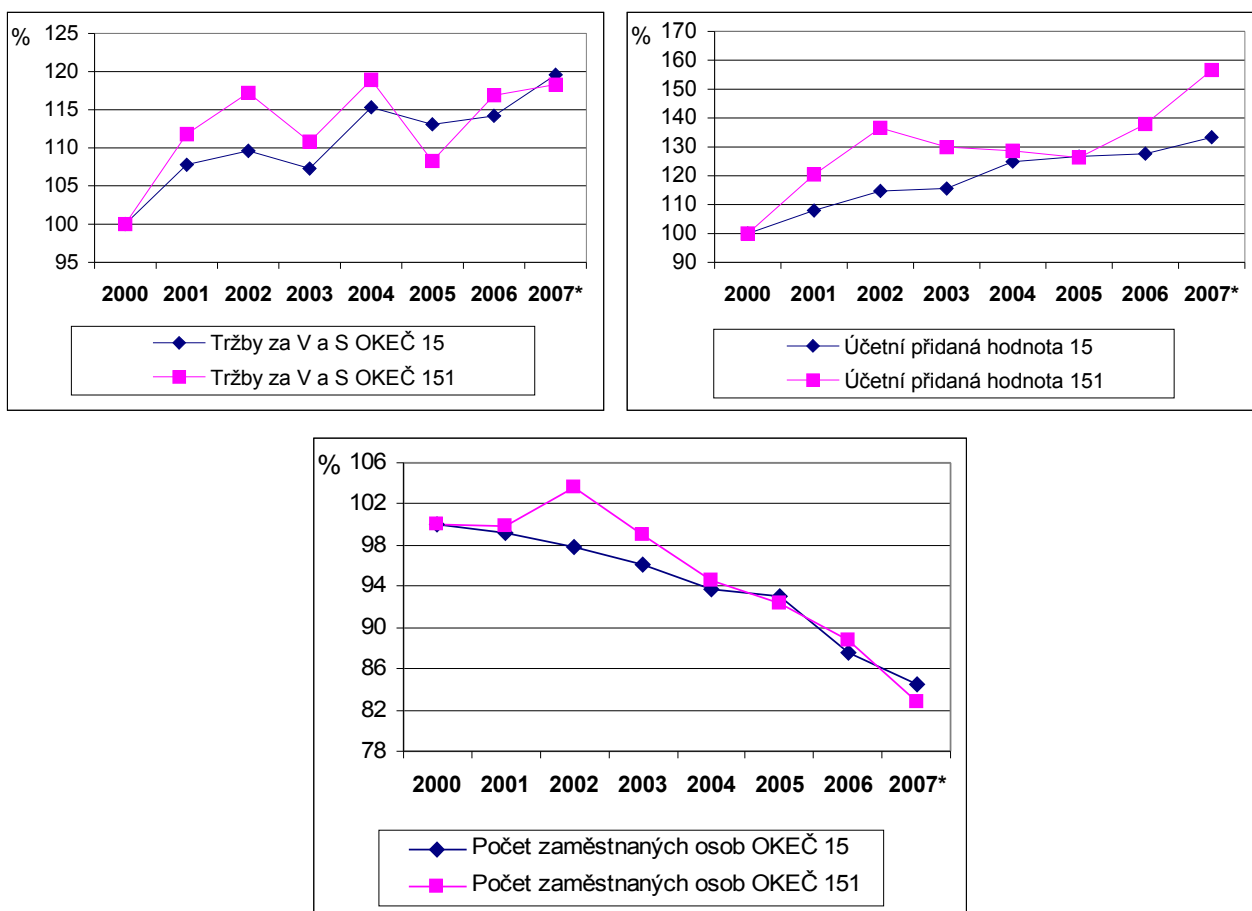
Tabulka 4 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	29 510	29 484	30 573	29 217	27 897	27 245	26 170	24 428
meziroční index	x	99,9	103,7	95,6	95,5	97,7	96,1	93,3
kumulovaný index	100,0	99,9	103,6	99,0	94,5	92,3	88,7	82,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj základních produkčních charakteristik OKEČ 15.1 v b. c., včetně zaměstnanosti v letech 2000 - 2007 u oboru výroby masa a masných výrobků v porovnání s odvětvím OKEČ 15 ukazuje následující graf 2.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Rok 2007 byl sice pro obor výroby masa a masných výrobků ve znamení růstu cen vstupů energií, přesto však nedošlo v roce 2007 k výraznému nárůstu nákladů, jak ukazuje tabulka 5.

Tabulka 5 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	65 382,8	72 374,6	74 782,8	69 995,0	76 230,4	72 626,8	74 291,9	74 977,3
meziroční index	x	110,7	103,3	93,6	108,9	95,3	102,3	100,9
kumulovaný index	100,0	110,7	114,4	107,1	116,6	111,1	113,6	114,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V roce 2007 došlo k nárůstu osobních nákladů v b. c. (tabulka 6). Na růstu se podílely mzdové náklady a průměrná měsíční mzda za obor (u podniků s 20 a více zaměstnanci) na základě údajů ČSÚ dosáhla 16 540 Kč.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	4 773,9	5 023,1	5 848,6	5 770,6	5 969,7	5 838,6	6 064,7	6 654,4
meziroční index	x	105,2	116,4	98,7	103,5	97,8	103,9	109,7
kumulovaný index	100,0	105,2	122,5	120,9	125,0	122,3	127,0	139,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

V roce 2007 pracovalo v hodnoceném oboru 24 428 zaměstnanců, což bylo o 6,7 % zaměstnanců méně než v roce 2006. Produktivita práce z účetní přidané hodnoty na zaměstnance v b. c. v roce 2007 činila 449,1 tis. Kč, nárůst oproti roku 2006 (o 21,7 %) (tabulka 7). Za sektor OKEČ 15 celkem dosáhl tento ukazatel výše 561,2 tis. Kč na zaměstnance, takže obor v tomto ukazateli mírně zaostává.

Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. vykazuje v roce 2007 mírný pokles oproti roku 2006 (tabulka 8).

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 - 2007

(tis. Kč/zaměstnanec)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	237,2	285,8	312,8	311,4	322,8	324,5	369,0	449,1
meziroční index	x	120,5	109,4	99,6	103,7	100,5	113,7	121,7
kumulovaný index	100,0	120,5	131,9	131,3	136,1	136,8	155,6	189,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 8 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 - 2007

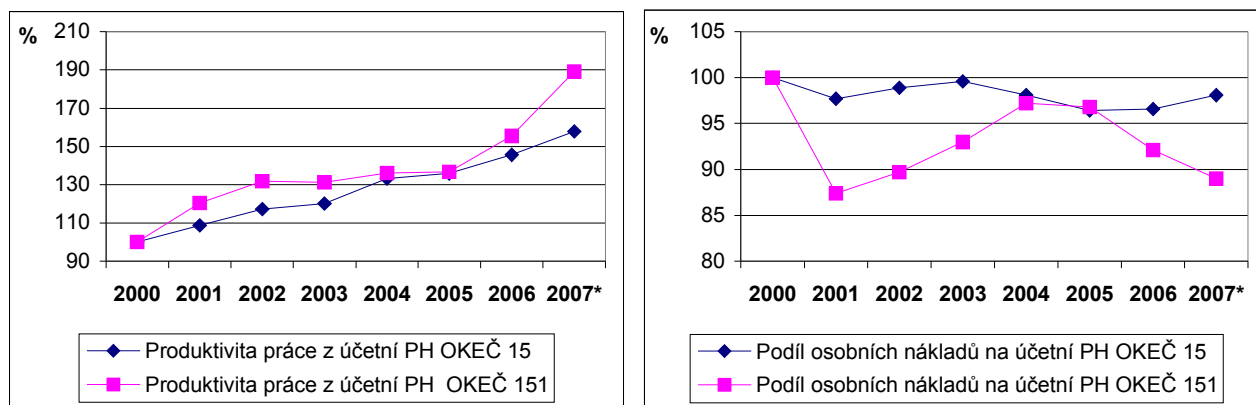
-	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.1	0,682	0,596	0,612	0,634	0,663	0,660	0,628	0,607

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V grafu 3 je porovnání vývoje podílových a poměrových ukazatelů oboru výroby, zpracování a konzervace masa a masných výrobků s odvětvím OKEČ 15 v b. c. v letech 2000 - 2007.

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

Hovězí maso

Nejvíce dováženou položkou hovězího masa bylo maso hovězí čerstvé, chlazené, vykostěné, kterého se dovezlo 6 474,4 t, což je o 41,5 % více než v předchozím roce. Naopak nejméně dováženou položkou pro malý zájem je dlouhodobě maso hovězí zmrazené, v celku, púlené, kterého bylo v roce 2007 dovezeno pouze 0,3 t.

Výraznému dovozu do ČR došlo u přípravků a konzerv z hovězího masa, kterých bylo v roce 2007 dovezeno 3 127,3 t, což je o 2 101,9 t více než v předcházejícím roce. Nejvýznamnější země podílející se na dovozu a vývozu hovězího masa v letech 2004 - 2006 ukazuje tabulka 9.

Vepřové maso

V roce 2007 se ve srovnání s předchozím rokem zvýšily jak dovozy živých zvířat, tak rovněž dovozy vepřového masa, které bylo využíváno zejména k dalšímu zpracování. Dovoz vepřového masa v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 vzrostl o 11,8 %. Maso čerstvé a chlazené se na importu podílelo 77,5 %, zbytek (29,2 tis. t) připadl na maso zmrazené. Nejvýznamnějšími obchodními partnery byly především země EU - Německo, Rakousko a Polsko. Vepřové maso bylo rovněž, i když ve velmi malém objemu dováženo ze třetích zemí (USA, Brazílie a Chile). Vývoz vepřového masa se v roce 2007 meziročně zvýšil o 33,6 %. Export vepřového masa směřoval z 97 % do zemí EU.

Dovoz výrobků z vepřového masa se v roce 2007 meziročně zvýšil o 106 %. Zboží bylo nakupováno výhradně v zemích EU, především ve Španělsku, Německu. Vývoz přípravků, konzerv z vepřového masa se v roce 2007 meziročně snížil o 5,4 %. Více než 76 % exportu směřovalo na Slovensko. Nejvýznamnější země podílející se na dovozu a vývozu vepřového masa v letech 2004 - 2007 ukazuje tabulka 10.

Drůbež

Dovozy drůbežního masa a živých zvířat v roce 2007 oproti roku 2006 poklesly o 19,3 %. K nejvýznamnějším importérům drůbežního masa se tradičně zařadilo Polsko, Brazílie, Německo a Slovensko. Nejvíce se dováželo zmrazené dělené maso dále pak chlazené kuřecí maso. Vývozy v roce 2007 oslabily o 29,0 %. Nejvíce drůbežního masa se vyvezlo na Slovensko, do Německa, Nizozemska a Maďarska. K nejdůležitějším vývozním položkám patřilo dělené chlazené a zmrazené drůbeží maso. Nejvýznamnější země podílející se na dovozu a vývozu v letech 2004 - 2007 ukazuje tabulka 11.

Tabulka 9 - Dovoz a vývoz hovězího masa do ČR – nejvýznamnější země

Dovoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Slovensko	2 967	Německo	1 470	Rakousko	1 141	Polsko	1 074
2005	Polsko	6 749	Rakousko	3 254	Slovensko	2 500	Německo	1 941
2006	Polsko	5 363	Rakousko	3 306	Slovensko	1 553	Německo	1 941
2007	Polsko	3 555	Německo	3 514	Rakousko	2 994	Irsko	1 380
Vývoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Slovensko	9 890	Slovensko	266	Rakousko	262	Nizozemsko	171
2005	Polsko	770	Dánsko	606	Slovensko	407	Německo	116
2006	Slovensko	1 041	Rakousko	704	Dánsko	489	Německo	307
2007	Slovensko	702	Rakousko	966	Polsko	503	Německo	368

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Tabulka 10 - Dovoz a vývoz vepřového masa do ČR – nejvýznamnější země

Dovoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Německo	28 232	Dánsko	7 365	Rakousko	4 710	Polsko	4 248
2005	Německo	50 944	Rakousko	15 599	Polsko	14 959		7 022
2006	Německo	43 561	Polsko	26 967	Rakousko	14 016		10 515
2007*	Německo	55 777	Rakousko	21 269	Polsko	20 017		9 008
Vývoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Slovensko	8 166	Maďarsko	2 006	Rumunsko	1 330	Polsko	1 021
2005	Slovensko	16 710	Rakousko	1 031	Rumunsko	707	Německo	677
2006	Slovensko	16 023	Německo	2 333	Rakousko	833	Rumunsko	801
2007*	Slovensko	23 702	Německo	1 792	Polsko	913	Rumunsko	675

Pozn.: rok 2007 předběžně

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Tabulka 11 – Dovoz a vývoz drůbežního masa – nejvýznamnější země

Dovoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Brazílie	20 495	Maďarsko	6 489		5 459	Slovensko	4 816
2005	Polsko	11 038	Brazílie	10 992	Slovensko	6 549	Nizozemsko	6 357
2006	Polsko	14 865	Brazílie	7 086	Německo	6 936	Slovensko	6 062
2007	Polsko	15 479	Brazílie	9 518	Německo	6 766	Slovensko	5 762
Vývoz								
Rok	Země	t	Země	t	Země	t	Země	t
2004	Slovensko	9 596	Německo	7 167		3 959	Belgie	1 429
2005	Slovensko	14 263	Německo	5 869		2 403	Maďarsko	2 346
2006	Slovensko	14 301	Německo	4 225		1 180	Rakousko	1 058
2007	Slovensko	10 112	Německo	4 258		2 040	Maďarsko	1 918

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Celkovou bilanci zahraničního obchodu SKP 15.1 s výrazným záporným saldem v jednotlivých letech a zejména od roku 2004 uvádí následující tabulka 12.

Tabulka 12 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	2 815,4	3 905,6	3 547,2	3 068,8	4 226,5	4 903,1	5 405,8	6 652,1
meziroční index	x	138,7	90,8	86,5	137,7	116,0	110,3	123,1
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	4 575,9	4 631,8	4 980,6	5 724,1	9 583,7	12 631,8	14 164,6	16 787,3
meziroční index	x	101,2	107,5	114,9	167,4	131,8	112,1	118,5
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.1	-1 760,5	-726,2	-1 433,4	-2 655,3	-5 357,2	-7 728,7	-8 758,8	-10 135,2

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Hovězí maso

Domácí spotřeba hovězího masa v roce 2007 stagnovala na úrovni předchozího roku (86,1 tis. t j. hm.). Produkce jatečného skotu v ČR pro využití na domácím trhu je v rozhodující míře zajišťována dojnými a kombinovanými plemeny a plemeny jejich kříženců. Čistě masná plemena se na výrobě podílejí jen malým podílem. Soběstačnost v ČR dosáhla v roce 2007 úrovně 106,8 %. Spotřeba hovězího masa včetně telecího na obyvatele v roce 2007, podle odhadu ÚZEI, dosáhla 10,3 kg/obyv./rok., což představovalo její meziroční snížení o 0,1 kg/obyv./rok.

Pokud se týká EU 27, v roce 2007 došlo podle odhadu Office de l'Élevage, meziročně k nárůstu produkce, spotřeby a cen hovězího masa, při současném snížení dovozu i vývozu. Výroba hovězího masa včetně telecího se v roce 2007 zvýšila o 1,0 %.

K meziročnímu růstu produkce došlo ve Velké Británii (o 4,0 %) a Nizozemsku (o 2,8 %), naopak ke snížení v Belgii, Španělsku (o 2,7 %). V ČR se meziročně snížila produkce hovězího masa včetně telecího o 1,1 %.

Spotřeba hovězího masa včetně telecího se v roce 2007 v EU 27 podle odhadu Office de l'Élevage se zvýšila o 1,1 % na 8 421 tis. t, z toho k nejvýraznějšímu meziročnímu růstu došlo v Irsku (o 6,7 %), Francii (o 2,8 %) a Maďarsku (o 2,7 %). Zatímco v EU 15 dosáhla v roce 2007 spotřeba na obyvatele 19,5 kg hovězího masa v nových členských zemích jen 7,4 kg.

Vepřové maso

Domácí spotřeba vepřového masa v roce 2007 v porovnání s rokem 2006 se zvýšila o 4,4 % na 458,2 tis. t j. hm. Ani v roce 2007 nebyla ČR ve výrobě vepřového masa soběstačná, stupeň soběstačnosti v roce 2007 klesl na 78,7 % (v roce 2006 dosáhl 79,7 %). Spotřeba vepřového masa na obyvatele v roce 2007, podle odhadu ÚZEI, dosáhla 42,5 kg/rok, což představovalo její meziroční zvýšení o 1,8 kg/rok.

V roce 2007 došlo v EU 27 v porovnání s rokem 2006 ke zvýšení spotřeby vepřového masa. Podle odhadu Office de l'Élevage spotřeba vepřového masa ve Společenství meziročně vzrostla v průměru o 1,8 %. K vyššímu nárůstu došlo v zemích EU 15 (o 2,0 %), než v nových členských zemích, kde rostla spotřeba mírněji (o 0,7 %). Také roční spotřeba vepřového masa na obyvatele zaznamenala v EU 27 meziroční zvýšení o 1,4 % na 42,9 kg. K jejímu růstu došlo především v Maďarsku (9,6 %), Německu (3,1 %) a Rakousku (2,5 %). Méně vepřového masa proti roku 2006 bylo naopak konzumováno v Polsku (-2,8 %), Belgii a Irsku (-1,7 %) a Nizozemsku (-1,0 %).

Drůbež

Celková bilanční spotřeba drůbežího masa v ČR poklesla v roce 2007 meziročně o 1,0 %. Spotřeba drůbežího masa na obyvatele ČR v roce 2007 v porovnání s rokem 2006 se snížila o 5,8 % na 24,4 kg/obyv./rok. V tabulce 13 je uveden vývoj spotřeby masa v letech 1998 až 2007.

Světová produkce drůbežího masa podle OFIVAL zaznamenala v roce 2007 zvýšení o 3 %, tento nárůst byl způsoben vyšším zájmem spotřebitelů o drůbeží maso, a to zejména v zemích východní Asie. Jedním z důvodů zvýšení poptávky v tomto regionu po drůbežím mase bylo nahrazení výpadku produkce vepřového masa v Číně, která poklesla o 10 %. Sektor drůbežího masa provázelo nejen oživení na trzích Blízkého východu, ale i v EU.

Po snížení produkce drůbežího masa v EU 25 v roce 2006 způsobené výskytem a medializací ptačí chřipky, došlo v roce 2007 v EU 27 k opětovnému zvýšení produkce o 3,5 % na 11,6 mil. t. Oživení produkce vykázalo zejména Řecko (10 %), země postižená nejvíce následky ptačí chřipky, Polsko (9,1 %), Německo (8,3 %) a Rumunsko (9,2 %).

Vstup Bulharska a Rumunska do EU ovlivnil zvláště zahraniční obchod EU, kdy došlo zejména k navýšení dovozu. Obě země totiž patří k typicky dovozním státům.

Spotřeba drůbežího masa v EU 27 v roce 2007 vzrostla o 5,9 % na 23,7 kg/obyv./rok a byla tak o necelé 1 kg nižší než v ČR.

Tabulka 13 - Vývoj spotřeby masa v České republice (v kg/obyv./rok)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Maso celkem	82,1	83,0	79,4	77,8	79,1	80,6	80,5	81,4	80,6	80,8
v tom: - drůbeží	17,9	20,5	22,3	22,9	23,9	23,8	25,3	26,1	25,9	24,4
- hovězí	14,3	13,8	12,3	10,2	10,9	11,5	10,3	9,9	10,4	10,3
- vepřové	45,7	44,7	40,9	40,9	40,5	41,5	41,1	41,5	40,7	42,5
- ostatní	4,2	4,0	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,6	3,6

*) Odhad ÚZEI - na základě statistických údajů o tržní produkci, ostatním prodeji a saldu zahraničního obchodu s potravinami (z dat platných v dubnu 2008).

Pramen: Spotřeba potravin v roce 2006, ČSÚ

V tabulce 14 je uveden odhad porážek hospodářských zvířat v jednotlivých státech EU-27 v roce 2007, který byl uveden v „Agricultural statistics - Main results 2006 - 2007, EUROSTAT“.

Tabulka 14 - Odhad porážek hospodářských zvířat v EU 27 v roce 2007 (tis. t)

	Skot	Prasata	Ovce	Kozy	Kůň, osel a další	Drůbež
EU 27	8 170	22 598	1 021	72	55	10 195
Belgie	273	1 063	1	:	3	:
Bulharsko	6	41	9	0	:	100
Česko	79	360	2	0	0	217
Dánsko	130	1 802	2	:	:	171
Německo	1 185	4 985	44	1	3	1 087
Estonsko	15	38	1	0	0	12
Irsko	581	205	66	:	:	122
Řecko	58	122	73	38	:	162
Španělsko	658	3 513	217	10	5	1 321
Francie	1 532	2 281	119	8	5	1 716
Itálie	1 127	1 603	59	2	25	733
Kypr	4	55	3	4	0	29
Lotyšsko	23	40	0	0	0	21
Litva	56	99	1	0	0	68
Lucembursko	9	10	0	:	:	0
Maďarsko	35	489	1	0	0	388
Malta	1	8	0	0	0	5
Nizozemsko	386	1 290	13	0	1	721
Rakousko	216	531	0	0	0	109
Polsko	365	2 091	1	0	12	1 143
Portugalsko	91	364	13	1	0	271
Rumunsko	211	491	67	6	:	:
Slovinsko	36	33	0	0	0	59
Slovensko	23	114	1	0	0	84
Finsko	89	213	1	0	0	95
Švédsko	134	264	5	0	1	104
V. Británie	882	739	325	0	0	1 457

Pramen: EUROSTAT

Z uvedených výsledků vývoje oboru 15.1 vyplývá, že bude nutné v následujících letech se soustředit na zintenzivnění inovací a vývoj nových výrobků s tvorbou vlastních privátních značek pro zvýšení konkurenceschopnosti nejen na trzích EU, ale i třetích zemí. Významnou podporou těchto cílů ve zpracovatelském sektoru jsou i formy podpůrných marketingových programů, jak na národní úrovni, tak i v rámci EU.

Při zlepšení ekonomických, marketingových a legislativních podmínek pro podnikání v oblasti výroby potravinářských výrobků a nápojů a při užším propojování firem a příchodem zahraničních investorů (např. lze jmenovat významnou investici Číny v ČR, závod Shanghai Maling na výrobu masových konzerv v Hrobčicích na Teplicku), lze očekávat růst konkurence u tohoto oboru v náročných podmínkách rozšiřující se globalizace, která se projevuje i silícím vlivem distributorů potravin.

Zpracování a konzervace ryb a rybích výrobků OKEČ 15.2

I. Charakteristika oboru

Obor 15.2 - Zpracování a konzervování ryb a rybích výrobků se v systému OKEČ dále nečlení.

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2007 dosáhla zhruba 20,4 tis. t živé hmotnosti jako v roce 2006. Výlov z rybníků představoval 19,7 tis. t ž. hm. a produkce ryb ze speciálních zařízení 748 t ž. hm. V roce 2007 bylo zpracováno 1,9 tis. t ž. hm. ryb, tj. 9,3 % tržní produkce.

V ČR na základě údajů SVS bylo v roce 2007 schváleno a registrováno 46 provozů pro obchodování v rámci EU. Tyto údaje zahrnují však všechny provozy zpracovávající jak sladkovodní, tak mořské ryby, přesto nemusí být zařazeni do OKEČ 15.2, jde o zpracovny na jednotlivých rybářstvích, např. Rybářství Chlumec nad Cidlinou, a. s., Klatovské rybářství, a. s., Rybářství V. Meziříčí, a. s., Rybářství Telč, a. s., Blatenská ryba, s. r. o. a další firmy, kde hlavní činností je chov ryb. Dále mají své zpracovny podnikatelské subjekty zabývající se dovozem ryb, měkkýšů a dalších vodních organismů.

Mezi zpracovny, jejichž hlavní činností je zpracování ryb, lze v roce 2007, jmenovat např. FRIGOPRIMA, s. r. o. Mikulov, ATLANTIK PRODUKT Třešňák, s. r. o. Praha, Rybex CZ, a. s., Jan Varmuža, Hodonín a dále Zpracovnu ryb Třeboň patřící do produkční společnosti Skupiny Rybářství Třeboň Hld. a. s., Zpracovna ryb Šišma, s. r. o. a další.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Na tržbách za prodej VV a S v b. c. v roce 2007 se tento obor podílel 0,5 %, účetní přidanou hodnotou také 0,5 % a 0,7 % podílem na počtu zaměstnanců potravinářského průmyslu (OKEČ 15).

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Poptávka spotřebitelů po zpracovaných sladkovodních rybách je do značné míry ovlivňována cenou a má sezónní charakter. I přes tlak obchodních organizací na zpracovatele z důvodů udržení

stávající výše cen výrobků ze sladkovodních ryb v obchodní síti, se v roce 2007 nezvýšila poptávka po těchto výrobcích. Přesto výše ceny výrobků ze sladkovodních ryb byla akceptována spotřebiteli jen z důvodů přetrvávajících tradic, a to v období velikonočních a vánočních svátků.

Ve srovnání s předchozím rokem, podle údajů ČSÚ se např. v roce 2007 zvýšila CZV kapra tř. I. jen o 0,7 % na 47,39 Kč/kg ž. hm. Výraznou silnou konkurencí opět byly výrobky z mořských ryb s jejich značným cenovým rozpětím.

Vývoj cenových indexů CPV výrobků SKP 15.2 v letech 2000 - 2007 uvádí tabulka I.

Tabulka I – Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.2	110,2	106,8	99,2	99,2	100,9	101,2	100,0

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vývoj základních produkčních charakteristik u oboru zpracování a konzervování rybích výrobků ukazují tabulky 2 až 4. V roce 2007 došlo na základě odhadu ke snížení tržeb za prodej VV a S v b. c. o 4,5 % a u účetní přidané hodnoty v b. c. ke zvýšení o 12,1 %. Pokud se týká počtu zaměstnanců v roce 2007 v porovnání s rokem 2006 došlo ke snížení o 4,7 %.

Výsledky vývoje základních produkčních charakteristik tohoto oboru, přesto obsahují určitou nepřesnost, vzhledem k tomu, že část zpracoven je vedena podle převažující činnosti (chovu ryb) v rámci prvovýroby v OKEČ 05.02.

Tabulka 2 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	1 856,4	2 163,7	1 886,4	1 911,1	2 043,5	1 839,8	1 402,3	1 339,4
meziroční index	x	116,6	87,2	101,3	106,9	90,0	76,2	95,5
kumulovaný index	100,0	116,6	101,6	102,9	110,1	99,1	75,5	72,2

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 3 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	367,1	315,8	269,4	366,6	383,9	351,8	292,6	327,9
meziroční index	x	86,0	85,3	136,1	104,7	91,6	83,2	112,1
kumulovaný index	100,0	86,0	73,4	99,9	104,6	95,8	79,7	89,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 4 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

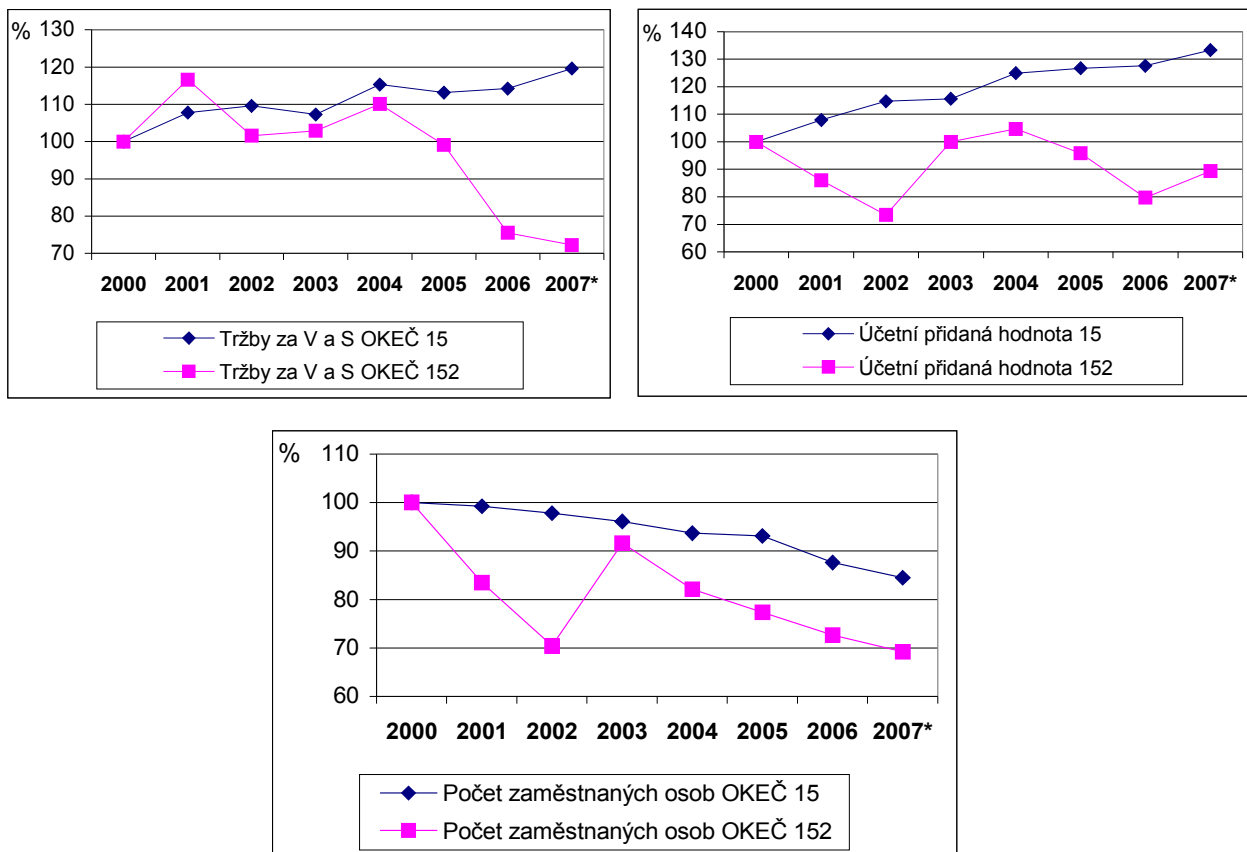
osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	1 164	972	819	1 066	956	900	845	805
meziroční index	x	83,5	84,3	130,2	89,7	94,1	93,9	95,3
kumulovaný index	100,0	83,5	70,4	91,6	82,1	77,3	72,6	69,2

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V následném grafu 2 je zachyceno porovnání základních produkčních charakteristik oboru zpracování a konzervace rybích výrobků s odvětvím potravinářských výrobků a nápojů v letech 2000 - 2007. Rozdílný trend byl zaznamenán zejména u tržeb, kdy v posledních letech za odvětví mírně rostly, zatímco u sledovaného oboru klesají.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Jak ukazuje tabulka 5 v roce 2007 došlo v porovnání s rokem 2006 k mírnému snížení nákladů celkem o 4,4 %. Ke zvýšení došlo u osobních nákladů, a to o 5,5 % (tabulka 6). V oboru došlo v roce 2007 k nárůstu průměrné měsíční mzdy (u podniků s 20 a více zaměstnanci) na 16 725 Kč.

Tabulka 5 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	2 684,3	2 508,5	2 022,9	2 135,0	2 275,5	2 073,1	1 497,3	1 431,4
meziroční index	x	93,5	80,6	105,5	106,6	91,1	72,2	95,6
kumulovaný index	100,0	93,5	75,4	79,5	84,8	77,2	55,8	53,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	223,2	195,9	170,9	210,0	207,9	209,4	184,9	195,0
meziroční index	x	87,8	87,2	122,9	99,0	100,7	88,3	105,5
kumulovaný index	100,0	87,8	76,6	94,1	93,1	93,8	82,8	87,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. u OKEČ 15.2 zaznamenala v posledních dvou letech 2005 a 2006 oproti roku 2007 snižující se trend. V roce 2007 dochází opět k jejímu nárůstu o 17,7 % tabulka 7, zatímco u odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů celkem se zvýšila o 8,3 %. Tabulka 8 uvádí podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. v letech 2000 - 2007. Odhaduje se, že tento podíl v roce 2007 se vrátil na úroveň roku 2005.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 - 2007

(tis. Kč/zaměstnanec)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	315,4	324,9	328,9	343,9	401,6	391,0	346,0	407,2
meziroční index	x	103,0	101,2	104,6	116,8	97,4	88,5	117,7
kumulovaný index	100,0	103,0	104,3	109,0	127,3	124,0	109,7	129,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

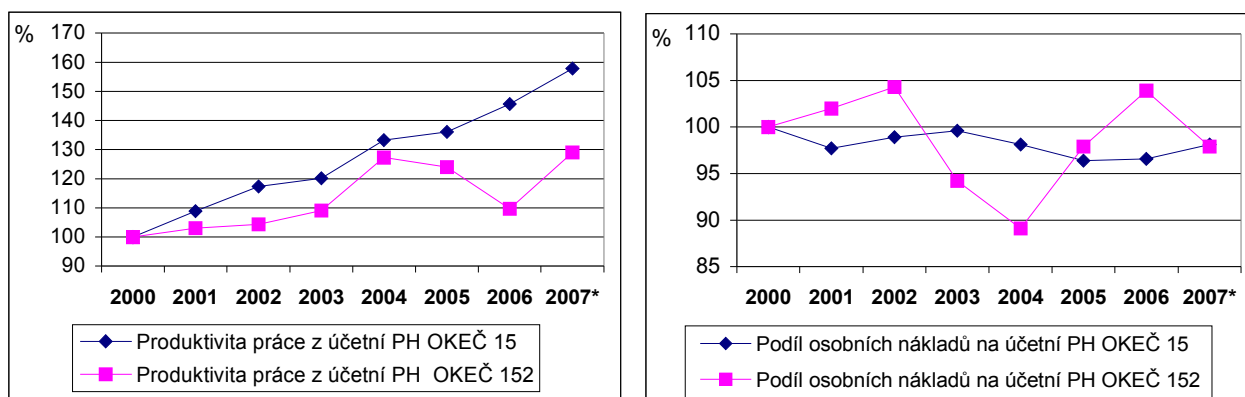
Tabulka 8 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 - 2007

-	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.2	0,608	0,620	0,634	0,573	0,542	0,595	0,632	0,595

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 3 znázorňuje vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 až 2007 u oboru OKEČ 15.2 a odvětví OKEČ 15.

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007

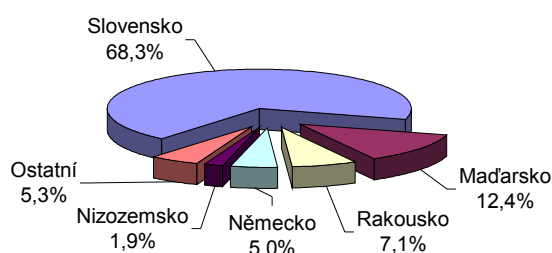
*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

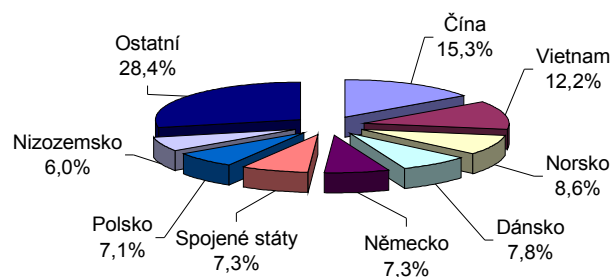
4. Zahraniční obchod

Hodnotíme-li vývoj zahraničního obchodu s živými sladkovodními rybami, tak i v roce 2007 objemově i ve finančním vyjádření bylo saldo zahraničního obchodu aktivní. V zahraničí je požadován především živý kapr, který je určený k okamžitému konzumu nebo k vysazování do rybářských revírů. Podíl exportu na celkové produkci sladkovodních ryb byl zhruba 49 %. Celkem bylo v roce 2007 z ČR exportováno 10,323 tis. t ž. hm. živých sladkovodních ryb, což představovalo meziroční nárůst o 4,5 %. Hlavním exportním artiklem byl tradičně kapr, jehož vývoz se ve srovnání s rokem 2006 zvýšil o 5,6 % na 9,3 tis. t ž. hm. Kapr byl exportován především do Německa (3,5 tis. t), Polska (2,4 tis. t) a Slovenska (1,2 tis. t), kam směřovalo 69 % z celkového exportovaného objemu této ryby.

Poptávka po zpracovaných rybích výrobcích nemá trvalý charakter, převážně se jedná o filety z kapra dodávané do výše zmíněných zemí. V následujícím grafu 4 je uvedeno 5 států, do kterých ČR vyváží nejvíce výrobků z ryb, které reprezentují (počítáno z hodnoty vývozu) 94,7 % celkového vývozu. Graf 5 udává podíl 8 největších dovozců do ČR, kde uvedené státy (počítáno z hodnoty dovozu) se podílejí 71,6 % na celkovém dovozu do ČR.

Graf 4 - Vývoz výrobků z ryb z ČR v roce 2007

Pramen: Celní statistika (CP 0302-0305)

Graf 5 - Dovoz výrobků z ryb do ČR v roce 2007

Pramen: Celní statistika (CP 0302-0305)

Pokud se týká zahraničního obchodu u výrobků z ryb v roce 2007 bylo saldo obdobně jako v předešlých letech záporné. Z tabulky 9 je zřejmý nárůst dovozu o 9 %. Jde však převážně o dovoz mořských ryb a dalších produktů moře (SKP 15.2). Dovoz živých sladkovodních ryb ve srovnání s vývozem je zanedbatelný.

Tabulka 9 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.2	189,4	247,8	211,1	236,2	360,2	518,4	582,2	687,3
meziroční index	x	130,8	85,2	111,9	152,5	143,9	112,3	118,1
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.2	2 705,6	3 160,3	2 810,6	2 556,7	2 667,2	3 001,9	3 124,3	3 405,1
meziroční index	x	116,8	88,9	91,0	104,3	112,5	104,1	109,0
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.2	-2 516,2	-2 912,5	-2 599,5	-2 320,5	-2 307,0	-2 483,5	-2 542,1	-2 717,8

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Rybářství v ČR je možno rozčlenit do dvou základních oblastí a to produkčního rybářství a hospodaření v rybářských revírech. Hlavní součástí produkčního rybářství je rybníkářství. Plochy rybníků v ČR představují přibližně 52 tis. ha, z toho je 81 % (42 tis. ha) využíváno k chovu ryb.

Druhové zastoupení tržních ryb je poměrně stabilní a v roce 2007 se proti předchozím letům nezměnilo. Nejčastěji chovanou rybou v ČR je kapr, který se v roce 2007 podílel na celkovém objemu chovaných ryb 87,8 %. K dalším významným druhům u nás chovaných ryb patří býložravé ryby (tolstolobik, amur bílý) s podílem 3,7 % na celkové produkci, ryby lososovité (zejména pstruh duhový a siven americký) 3,8 %, lín obecný 1,3 %, dravé ryby a ostatní rybí druhy 3,4 %.

V posledních letech z celkového výlovu představuje prodej živých ryb 41 - 43 %. V rybích pracovnách se v posledních letech zpracovává zhruba 9 - 11 % sladkovodních ryb. V tabulce 10 je uveden přehled o produkci a vývozu sladkovodních ryb v letech 2003 - 2007.

Tabulka 10 - Produkce ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení (tis. t ž. hm.)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/06
Produkce	19,7	19,4	20,5	20,4	20,4	100,0
z toho vývoz	9,6	9,9	9,5	9,9	9,6	97,0

Pramen: Rybářské sdružení ČR

V tabulce II je uveden přehled o zpracování sladkovodních ryb v letech 2003 - 2007 a jeho uplatnění na trhu.

Tabulka II – Přehled o zpracování sladkovodních ryb v ČR a jejich užití v letech 2003 - 2007 (t)

Rok	Množství ryb určených ke zpracování v živém stavu celkem (t)	z toho užití (půlky, filety, steaky aj.)	
		ve vnitřním trhu	na vývoz
2003	1 800	1 309	491
2004	1 720	1 161	559
2005	2 170	1 314	856
2006	1 920	1 474	446
2007	1 904	1 414	490

Pramen: Rybářské sdružení ČR

Pokud jde o spotřebu ryb, hlavně kapra, pstruha a ostatních ryb, nebyl v roce 2007 zaznamenán nárůst spotřeby na obyvatele/rok, viz tabulka 12. Jak ukazuje tabulka, určitým problémem je i to, že tuzemský trh preferuje mořské ryby. Jejich spotřeba ve srovnání se sladkovodními rybami je přibližně čtyřikrát vyšší. Průměrná celoevropská spotřeba ryb (sladkovodních) je přibližně 1,48 kg/obyv./rok, nejvyšší spotřebu má v Evropě Finsko, zhruba 13 kg/obyv./rok.

Tabulka 12 - Spotřeba ryb v ČR (kg/obyv./rok)

Druh	2003	2004	2005	2006	2007 ^{*)}
Ryby celkem	5,3	5,5	5,8	5,6	5,5
z toho: sladkovodní ryby	1,49	1,46	1,48	1,35	1,40

Pramen: Rybářské sdružení ČR

Velmi významnou součástí podílející se na celkové spotřebě sladkovodních ryb je sportovní rybolov, kde se v rybářských revírech uloví ročně zhruba od 4,5 do 5 tis. tun ryb.

Významnou pomocí pro rybářský sektor jsou podpůrné programy, a to jak na podporu rozšiřování akvakultury, kontroly užitkovosti, speciálního poradenství pro živočišnou výrobu, zpracování sladkovodních ryb, ale i podpory na mimoprodukční funkce rybníků, genetické zdroje.

Jedná se např. o Národní resortní podpory v rámci Operačního programu Zemědělství „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, (OP Zemědělství), z něhož mohou rybáři čerpat finanční prostředky na Opatření 2.3 - Rybářství, a to podopatření 2.3.1 Zpracování ryb a marketing výrobků z ryb, podopatření 2.3.2 Chov vodních živočichů - akvakultura a podopatření 2.3.3 Činnosti prováděné odborníky v rybářství a propagační opatření.

Na tato opatření bylo v roce 2007 čerpáno celkem 220,9 mil. Kč, z toho 66,3 mil. ze zdrojů ČR a 154,6 mil. Kč ze zdrojů EU. Dále byl schválen vládou ČR a následně EK „Národní strategický plán pro oblast rybářství na období 2007 - 2013“ a „Operační program Rybářství 2007 - 2013“ (OP Rybářství). Zpracovatelské kapacity jsou v ČR dostatečné. Převážná část výroben zpracovává malé objemy. Zpracovatelské jednotky svou technickou úrovní plně vyhovují požadavkům EU a jsou plně srovnatelné s vyspělými zahraničními provozy.

Využitím Národních resortních podpor na technologie, které umožní rozšiřování sortimentu rybích polotovarů s vyšší přidanou hodnotou, se mohou rybí výrobky stát do budoucna perspektivním zbožím. Pomocí marketingového mixu je účelné vést cílené reklamní kampaně k propagaci ryb a rybích výrobků se snahou změnit konzervativní přístup spotřebitelů, kteří preferují živou rybu před výrobky.

Mezi nejvýznamnější producenty ryb a dalších vodních organismů z akvakultury v zemích EU 27 patří Francie, Španělsko, Itálie, V. Británie a Řecko. ČR se podílí zhruba 1,6 % na celkové produkci sladkovodních ryb v EU 27 a je konkurenceschopná kvalitou a cenou kapra na středoevropském trhu.

Porovnání vývoje produkce ryb, korýšů, měkkýšů a dalších vodních organismů z akvakultury v EU 27 v letech 2004 - 2006 uvádí tabulka 13.

Tabulka 13 – Celková produkce akvakulturou (tis. t ž. hm.)

Stát	2004	2005	2006	2006/2005
EU 27	1 332	1 272	:	-
EU 25	1 322	1 262	:	-
Belgie	1	1	:	-
Bulharsko	2	3	3	100,0
Česká republika	19	20	20	100,0
Dánsko	43	39	28	71,8
Německo	57	45	38	84,4
Estonsko	0	1	1	100,0
Irsko	58	60	53	88,3
Řecko	97	106	113	106,6
Španělsko	299	222	295	132,9
Francie	261	258	:	-
Itálie	118	181	174	96,1
Kypr	2	2	4	200,0
Lotyšsko	1	1	1	100,0
Litva	3	2	2	100,0
Maďarsko	13	14	15	107,1
Malta	1	1	7	700,0
Nizozemí	76	68	41	60,3
Rakousko	2	2	3	150,0
Polsko	35	37	36	97,3
Portugalsko	7	6	7	116,7
Rumunsko	8	7	9	128,6
Slovinsko	2	2	1	50,0
Slovensko	1	1	1	100,0
Finsko	13	14	13	92,9
Švédsko	6	6	8	133,3
V. Británie	207	173	172	99,4

Pozn.: Celková produkce ryb, korýšů, měkkýšů a dalších vodních organismů z akvakultury. Data jsou vyjádřena v živé hmotnosti (přímo vyloveno z vody). Např. u měkkýšů je zahrnuta i schránka (lastura).

(:): data nejsou k dispozici.

Pramen: EUROSTAT.

Rozhodující skupinou v produkci EU jsou ryby lososovité (např. losos obecný, pstruh duhový (uveden v tabulce 14), mořské ryby chované ve Středomoří a po těchto druzích následuje kapr.

Tabulka 14 - Rybářská produkce pstruha duhového u vybraných států v letech 2004 - 2005 (t ž. hm.)

Stát	2004	2005
Belgie	400	:
Bulharsko	1 175	1 151
Česká republika	564	597
Dánsko	39 858	31 610
Estonsko	194	451
Finsko	12 335	13 693
Francie	35 283	32 412
Irsko	1 171	1 614
Itálie	30 227	30 558
Kypr	91	:
Litva	8	46
Lotyšsko	2	2
Maďarsko	24	28
Německo	22 023	19 343
Nizozemsko	50	50
Polsko	14 647	17 100
Portugalsko	821	292
Rakousko	1 640	1 729
Rumunsko	964	815
Řecko	2 060	2 446
Slovensko	818	742
Slovinsko	1 000	995
Spojené království	15 285	12 458
Španělsko	30 810	25 959
Švédsko	4 111	4 210

Pozn.: (:) data nejsou k dispozici.

Pramen: ČSÚ, EUROSTAT, 30. 7. 2007

Hlavním cílem pro následující roky je zabezpečení současné úrovně produkce ryb a odbytu výrobků ze sladkovodních ryb chovaných v ČR, nejen na domácím, ale i na zahraničním trhu. V roce 2008 se připravuje rozsáhlá marketingová kampaň na propagaci produktů sladkovodních ryb chovaných v ČR, která by měla podpořit zájem spotřebitelů výrobky ze sladkovodních ryb.

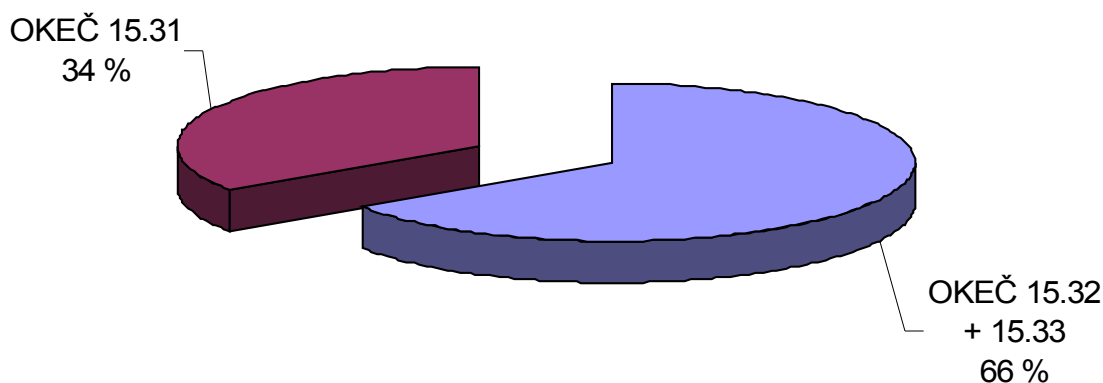
Zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor OKEČ 15.3

I. Charakteristika oboru

V systému OKEČ je obor definován **15.3 - Zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor** a zahrnuje:

- 15.31** – zpracování a konzervování brambor,
- 15.32** – výrobu ovocných a zeleninových nápojů,
- 15.33** – zpracování a konzervování ovoce, zeleniny j.n.

Graf I - Podíly oborů na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v běžných cenách

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Rozhodující podíl na celkovém objemu tržeb za prodej VV a S OKEČ 15.3 mají podobory zpracování ovoce a zeleniny. V roce 2007 tento objem představoval 65,54 %. Podíl objemu tržeb zpracování a konzervování brambor představoval 34,46 %.

Výroba oboru zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor velmi úzce navazuje na výsledky zemědělské výroby. Nepříznivý vliv na výnosy a kvalitu vstupní suroviny pro obor měl vývoj počasí v roce 2007, který se vyznačoval extrémními výkyvy.

Zpracování a konzervování brambor

V posledních letech klesá spotřeba syrových brambor ke kuchyňské přípravě. Spotřebitelé ustupují od tradiční úpravy brambor a více používají polotovary a další výrobky z brambor. K dispozici je celkem kapacita na zpracování 127 tis. t konzumních brambor na výrobky a polotovary a 8 tis. t. konzumních brambor, které byly oloupany a část z nich byla dále upravena vařením. Tabulka I uvádí přehled zpracovatelských kapacit pro zpracování konzumních brambor.

Tabulka I - Kapacity zpracovatelů brambor pro průmyslové zpracování (2007)

Zpracovatel	Kapacita v t
Beskyd Fryčovice, a.s.	23 000t
Friall s.r.o.	30 000
Intersnack, a.s. (Bohemia)	40 000
Fritagro Nížkov, s.r.o.	13 000
Naturamyl, a.s.(Bohdalov)	6 000
Perri Crisps & Snacks, s.r.o	6 000
GOLDEN SNACK s.r.o.	3 500
Mrazírny Brtnice, a.s.	3 000
Petr Hobža, Strážnické bram.	2 000
ZEELANDIA, spol s.r.o.	240
Celkem	126 740 konzumních brambor

Pramen: zpracovatelé brambor, VÚB

Významní výrobci výrobků z brambor:

- a) **výrobci bramborových hranolků**
FRITAGRO Nížkov, s.r.o.
MRAZÍRNY Brtnice, a.s.
FRIALL s.r.o.
- b) **výrobci bramborových lupínků**
Petr Hobža, Strážnické brambůrky
INTERSNACK, a.s.
Perri Crisps & Snacks, s.r.o.
GOLDEN SNACK s.r.o.
- c) **výrobci bramborové kaše, ostatních výrobků**
ZEELANDIA, spol. s r.o.
Bramborárna Bukovice, s.r.o.
BESKYD Fryčovice, a.s.
Naturamyl, a.s.
Autotest Pardubice s.r.o.
Zemědělské družstvo Rodvínov

Kromě výrobců „klasických“ výrobků z brambor, jako jsou hranolky, lupínky (chipsy), sušené brambory, kaše apod. se řada zejména zemědělských podniků zaměřuje na loupání brambor a úpravu loupáných brambor vařením a dalším zpracováním (kostky, plátky). Roční zpracovatelské kapacity pro tuto výrobu představují 8 000 tis. t. konzumních brambor. Na tomto objemu se podílí:

Bramborárna Bukovice, s.r.o.	4 000 t
ZD Rodvínov	2 500 t
Autotest Pardubice s.r.o.	1 500 t
Celkem	8 000 t konzumních brambor

Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny

Celková sklizeň ovoce (včetně bobulovin) v ČR v roce 2007 byla negativně ovlivněna špatným počasím a představovala 371,5 tis. t., tj. snížení o 14 % oproti roku 2006. Z pěstitelského hlediska byl rok 2007 u zeleniny hodnocen jako průměrný. Celková produkce zeleniny v roce 2007 dosáhla 291,6 tis.t, což představuje meziroční pokles o 7 %.

K významným výrobcům v oboru patří: Hamé a. s., Babice, Alibona a. s., Litovel, Nowaco, Czech Republic s. r. o., Kralupy nad Vltavou, Mipl, s. r. o., Uherský Brod, ALIMA značková potravinářská a. s., Praha, Intersnack, a. s., Choustník, Beskyd Fryčovice a. s., HDH Projekt, s. r. o., Břeclav.

Tabulka 2 dokumentuje vývoj výroby vybraných komodit OKEČ 15.3 v období 2000 - 2007.

Tabulka 2 - Přehled produkce vybraných komodit OKEČ 15.3

	jedn.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Brambory upravené a konzervované	t	54 144	58 019	58 833	54 814	51 974	53 984	54 985	48 235
Zelenina zmrazená (kromě brambor)	t	17 546	20 511	19 301	i.d.	22 514	18 282	17 042	28 409
Zavařeniny, želé, marmelády	t	23 701	25 589	30 701	i.d.	28 608	29 113	31 696	31 894

Pozn.: i.d. (individuální data)

Pramen: ČSÚ, 8004-08, Výroba vybraných průmyslových výrobků

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Obor zpracování a konzervování ovoce, zeleniny a brambor se podílel v roce 2007 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci odvětví výroby potravin a nápojů v b. c. 2,3 %, což představuje nárůst o 0,1 p. b. ve srovnání s rokem 2006. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazuje nárůst (meziroční index 2006/2007 byl 101,9) a představoval podíl 3,1 % z celkového počtu zaměstnaných osob v rámci potravinářského sektoru. Účetní přidaná hodnota v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 vzrostla o 20,6 % a podíl tohoto oboru na účetní přidané hodnotě odvětví vzrostl ve sledovaném období na 2,8 % (podíl 2006 činil 2,4 %).

Lze konstatovat, že podíl tohoto oboru na ekonomických ukazatelích potravinářského sektoru je poměrně stálý a vykazuje v období 2000 – 2007 malé výkyvy. Od roku 2005 se projevuje nárůst zaměstnaných osob v oboru s rozšiřováním produkce zpracovaného ovoce. Na druhou stranu počet pracovníků v celém odvětví klesá.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Vývoj cenových indexů producentů výrobků z ovoce, zeleniny a brambor je zachycen v tabulce 3 a vykazuje celkově vzestupný, přitom však kolísavý trend především v závislosti na ceně vstupních surovin, odbytu výrobků a uskutečněných dovozech. Výraznějšího nárůstu meziročního cenového indexu bylo dosaženo v období 2007/2006 a to 7,4 %. Ve srovnání s vývojem cenových indexů výrobků za celé odvětví OKEČ 15 v roce 2007 (meziroční index byl 113,3) se u oboru 15.3 projevil pomalejší cenový nárůst.

Tabulka 3 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.3	100,5	98,5	103,1	100,5	100,8	101,2	107,4

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vzhledem k vysoké závislosti oboru OKEČ 15.3 na klimatických podmínkách vykazuje vývoj produkce v období 2000 - 2007 kolísavý meziroční vývoj. Pokles celkového objemu výroby v oboru se projevuje na klesajícím objemu tržeb VV a S v období 2000 - 2007. V porovnání s rokem 2000 poklesly tyto tržby o 8,3 %.

V roce 2007 výrazně vzrostl meziroční index objemu účetní přidané hodnoty na 120,6 ve srovnání s obdobím 2006/2005 (meziroční index 101,2).

V roce 2007 pokračovalo zvýšení evidenčního počtu pracovníků v oboru, a to o 1,9 %. V celém hodnoceném období 2000 - 2007 poklesl, ale počet pracovníků o 1 573 osob (o 28,2 %). Zmíněné produkční charakteristiky jsou dokumentovány v tabulkách 4, 5 a 6.

Tabulka 4 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	7 203,5	5 956,7	6 704,3	5 991,0	6 559,5	5 920,0	6 450,8	6 602,5
meziroční index	x	82,7	112,6	89,4	109,5	90,3	108,9	102,4
kumulovaný index	100,0	82,7	93,1	83,2	91,1	82,2	89,6	91,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 5 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	1 600,6	1 357,2	1 624,2	1 523,8	1 505,5	1 548,0	1 567,0	1 890,0
meziroční index	x	84,8	119,7	93,8	98,8	102,8	101,2	120,6
kumulovaný index	100,0	84,8	101,5	95,2	94,1	96,7	97,9	118,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

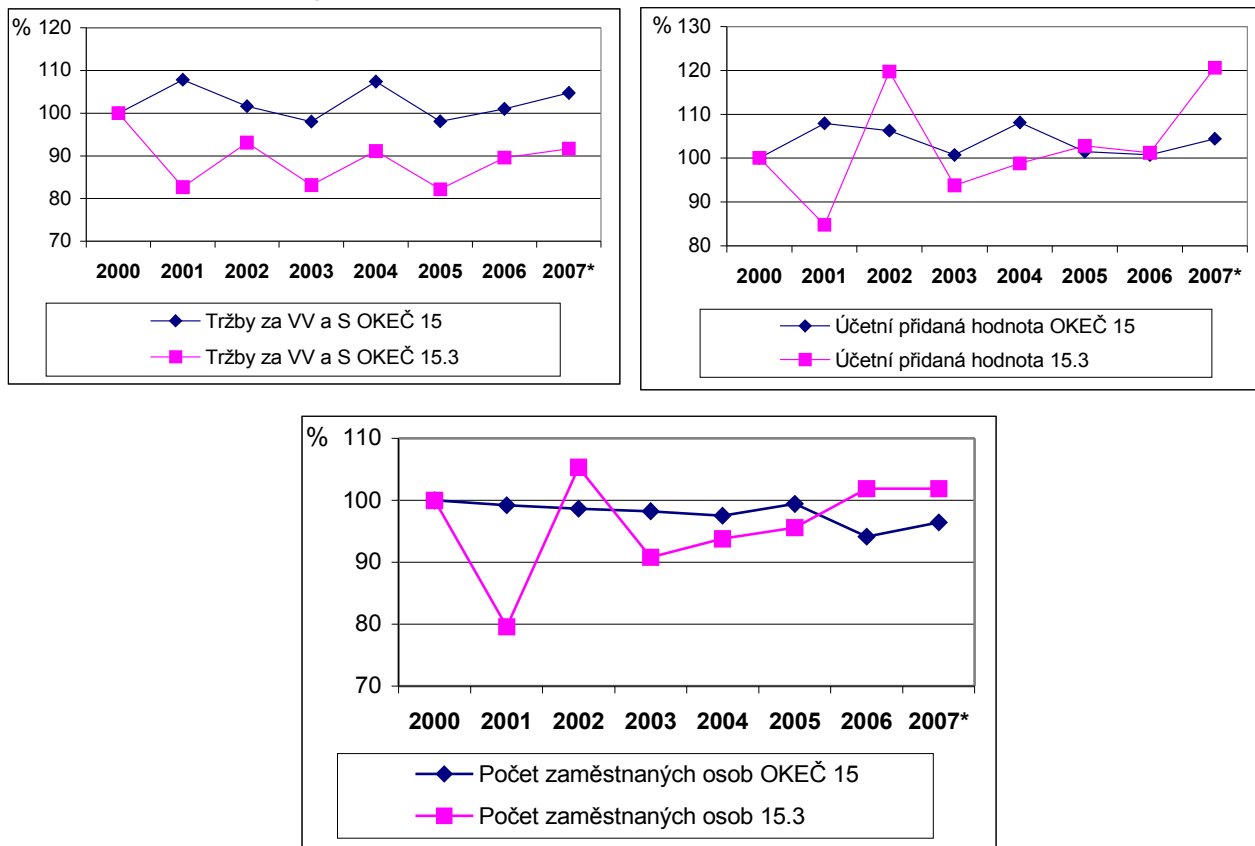
(osoby)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	5 385	4 285	4 512	4 095	3 842	3 672	3 741	3 812
meziroční index	x	79,6	105,3	90,8	93,8	95,6	101,9	101,9
kumulovaný index	100,0	79,6	83,8	76,0	71,3	68,2	69,5	70,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj základních produkčních charakteristik v oboru OKEČ 15.3, který zpracovává ovoce, zeleninu a brambory za léta 2000 - 2007 v b. c. a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů OKEČ 15 je zachycena v grafu 2.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Celkové náklady v b. c. v období let 2000 - 2007 klesly o 10,7 %. Naopak poměrně vysoký nárůst byl vykázan ve stejném období u osobních nákladů (o 19,1 %). Kolísavý vývoj u celkových a osobních nákladů v jednotlivých letech od roku 2000 do 2007 v b. c. je zachycen v tabulkách 7 a 8.

Tabulka 7 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	8 550,2	7 856,9	8 237,2	6 769,7	8 135,7	6 905,5	7 513,1	7 631,8
meziroční index	x	91,9	104,8	82,2	120,2	84,9	108,8	101,6
kumulovaný index	100,0	91,9	96,3	79,2	95,2	80,8	87,9	89,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 8 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	854,2	786,4	901,3	844,9	881,7	846,4	927,1	1 017,2
meziroční index	x	92,1	114,6	93,7	104,4	96,0	109,5	109,7
kumulovaný index	100,0	92,1	105,5	98,9	103,2	99,1	108,5	119,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. v roce 2007 ve sledovaném oboru dosáhla 495,8 tis. Kč/zam., což představuje 88,3% hodnoty tohoto ukazatele v celém potravinářském průmyslu. Meziroční index 2007/2006 vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. činil 118,4. Celkový vývoj produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. za léta 2000 – 2007 ve sledovaném oboru je zachycen v tabulce 9 a odráží pozitivní vývoj v oblasti technologií a inovací výrobků. Vývoj podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. odpovídá průběžnému růstu produktivity práce z účetní přidané hodnoty a je zachycen v tabulce 10. Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 - 2007 za sledovaný obor a odvětví OKEČ 15 je znázorněn v grafu 3.

Tabulka 9 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 – 2007

(tis. Kč/zam.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	297,2	316,7	360,0	372,1	391,9	421,6	418,9	495,8
meziroční index	x	106,6	113,7	103,4	105,3	107,6	99,3	118,4
kumulovaný index	100,0	106,6	121,1	125,2	131,9	141,9	140,9	166,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

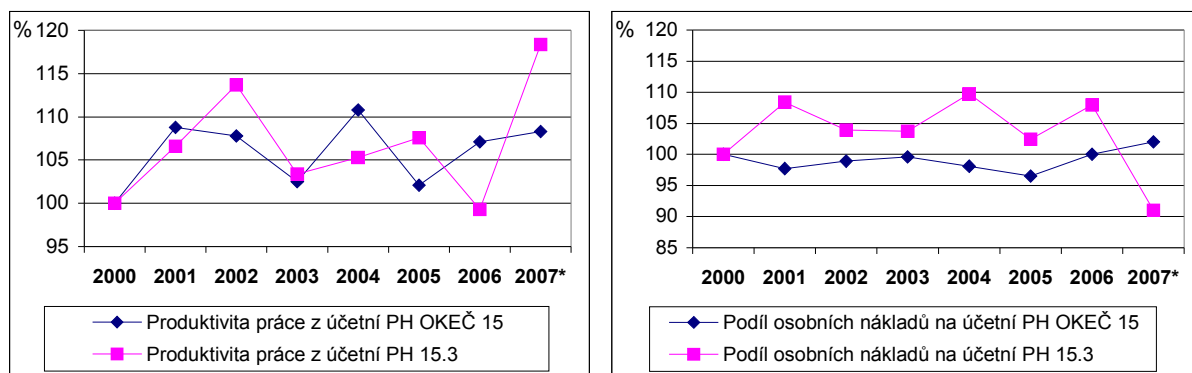
Tabulka 10 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 – 2007

(-)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.3	0,534	0,579	0,555	0,554	0,586	0,547	0,592	0,538

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007

* předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraníční obchod

Dovoz výrobků SKP 15.3 v b.c. v období 2000 – 2007 výrazně vzrostl, a to o 87 %. Meziroční růst dovozu těchto výrobků v roce 2007 představuje 14,9 %.

Na druhé straně se také zvyšuje vývoz výrobků, i když pomalejším tempem. V období 2000 – 2007 se zvýšil vývoz výrobků SKP 15.3 o 81 %.

Důsledkem je záporné saldo zahraničního obchodu výrobků SKP 15.3, které je zachyceno v tabulce 11.

Tabulka 11 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.3	1 684,3	1 756,9	1 592,3	1 750,4	2 056,2	2 359,0	2 734,9	3 055,3
meziroční index	x	104,3	90,6	109,9	117,5	114,7	115,9	111,7
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.3	4 534,7	4 587,4	4 908,9	5 294,4	5 823,4	6 149,7	7 386,1	8 485,8
meziroční index	x	101,2	107,0	107,9	110,0	105,6	120,1	114,9
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.3	-2 850,4	-2 830,5	-3 316,6	-3 544,0	-3 767,2	-3 790,7	-4 651,2	-5 430,5

Pramen: ČSÚ

Také zahraniční obchod s výrobky z brambor vykázal v roce 2007 záporné saldo, a to ve výši 705 mil. Kč. Země s nejvyšším objemem ZO s ČR u položky 20041009 uvádí tabulka 12.

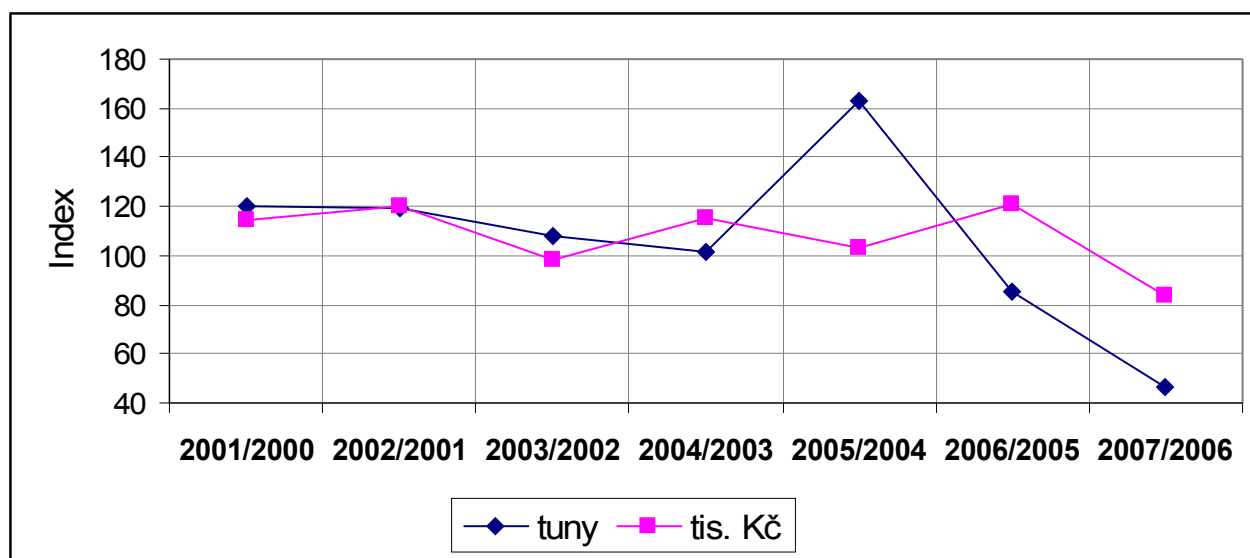
Tabulka 12 - Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v marketingovém roce 2006/2007 položka 20041009 (Brambory konzervované ne v octě, zmrazené)

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství v t.	Celková dovozní hodnota v tis. Kč	Země	Množství v t.	Celková vývozní hodnota v tis. Kč
Polsko	10 751,0	215 359	Maďarsko	3 538,9	60 919
Belgie	10 629,4	168 373	Slovensko	2 938,5	56 900
Nizozemsko	4 926,2	116 138	Polsko	1 377,6	23 710
Německo	2 540,1	49 395	Bulharsko	1 109,2	11 076

Pramen: ČSÚ

Kolísavý vývoj záporného salda zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou dokumentuje graf 4.

Graf 4 – Index vývoje záporného salda zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou v letech 2000 – 2007

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Tento sezónní obor vykazuje v posledních letech poměrně stabilní podíly na hlavních ekonomických ukazatelích potravinářského průmyslu. Produkce oboru je výrazně závislá na vnějších klimatických faktorech zásadně ovlivňujících množství, cenu a kvalitu vstupních zemědělských surovin pro zpracování. Zpracování ovoce, zeleniny a brambor umožňuje rozvoj pěstování těchto surovin na venkově a tím vytváří pracovní místa v regionech, s vysokou nezaměstnaností, podporuje péči o krajinu a celkově podporuje rozvoj venkova.

Vývoj tohoto oboru je ovlivněn poklesem tuzemské spotřeby výrobků při preferenci čerstvých produktů. Negativní vliv na rozvoj oboru má dále trvale záporné saldo zahraničního obchodu celého oboru s výrazným nárůstem dovozu zpracované zeleniny a zeleninových výrobků. Technologické vybavení u většiny zpracovatelských podniků je však dosud nedostačující z hlediska nároků na špičkovou techniku. Výjimku představuje několik velkých výrobců.

Nadále bude nezbytné usilovat o zvýšení konkurenceschopnosti oboru při širším a efektivnějším využití finančních zdrojů jak z evropských fondů, tak v rámci dotačních programů ČR. Nutné je rozšíření objemu a sortimentu produkce jak pro malooběratele, tak především pro velkooběratele.

Výroba rostlinných a živočišných tuků OKEČ 15.4

I. Charakteristika oboru

V systému OKEČ je obor definován: **15.4 - Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků**, a zahrnuje podobory :

15.41 – výroba surových olejů a tuků,

15.42 – výroba rafinovaných olejů a tuků, zpracování olejů,

15.43 – výroba margarínu a podobných jedlých tuků.

Základní produkcí tukového průmyslu je výroba dvou velkých skupin tuků a olejů, a to rostlinných (podle druhu olejných semen) a živočišných. Součástí oboru je dále výroba potravinářských výrobků (margarínu, směsí a pomazánek a složených pokrmových tuků), jež je zpravidla propojena s dalšími nepotravinářskými a technologicky obdobnými výrobami. Jde zejména o glycerin, mýdla a saponáty, čistící a lešticí prostředky, parfémy a toaletní přípravky a ostatní spotřební drogerii.

Významným impulsem se pro další rozvoj v oblasti nepotravinářského užití olejin a rostlinných olejů stala směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/ 30 o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě, jež stanovuje indikativní cíle pro podíly biopaliv na období 2005 až 2010 v celkové spotřebě paliv¹. V ČR zákon² ukládá povinnost uplatňovat 2 % objemových MEŘO z celkového množství motorové nafty od 1. září 2007, od ledna 2009 se tento podíl zvýší na 4,5 %. Ke konci roku 2007 činily pak výrobní kapacity MEŘO v ČR 3,4 mil. hektolitřů.

Český tukový průmysl je relativně vysoce koncentrovaný. Průměrný počet podnikatelských subjektů, které působí ve výrobě rostlinných a živočišných olejů a tuků je poměrně nízký. V roce 2007 bylo ve skupině subjektů zaměstnávajících 20 a více pracovníků u OKEČ 15.4 evidováno 5 podniků, tj. o jeden více než v roce 2006. V roce 2003 v tomto oboru působilo 8 podniků. Přední potravinářská firma a klíčový výrobce surovin pro biopaliva je Setuza Development a. s. Ústí n. L., zaměstnávající zhruba 800 pracovníků a jejíž celkové tržby se snížily v roce 2007 na 7,014 mil. Kč (v roce 2006 činily 7,161 mil. Kč). Unilever ČR s. r. o., který má na českém trhu v tucích většinu, se již 10 let drží na špici žebříčku potravinářských firem podporujících udržitelný rozvoj. Olejnatá semena se také zčásti zpracovávají i v menších podnicích, např. Slovmlýn, s. r. o. Velká nad Veličkou, Agropodnik a. s., Jihlava, Jan Horák - HH Corporation, Česká Třebová, Primagra, a. s. Milín Žatec, které současně nabízí produkci a služby jiného charakteru.

Propojení v celé vertikále oblasti pěstování, zpracování a využití olejin zajišťuje Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejin (SPZO), jejímiž členy jsou nejen pěstitelé a zpracovatelé olejin, obchodní organizace a osivářské firmy, ale spolupracují i s univerzitami a výzkumnými ústavy. Významná role v tomto oboru patří také Sdružení pro výrobu bionafty³.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

V roce 2007 v rámci celého potravinářského sektoru si obor rostlinných a živočišných tuků a olejů meziročně mírně zvýšil svůj podíl na tržbách za prodej VV a S v b. c. o 0,2 p. b., na 5,9 %, vzhledem k roku 2000 pak vzrostl o 1,2 %. Zatímco podíl oboru na účetní přidané hodnotě v b. c. se meziročně snížil o 0,9 p. b. na 2,1 % (v roce 2000 zaujímal dokonce 4,4 %). Podíl oboru na počtu zaměstnaných osob si v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 zachoval svoji hodnotu, tj. 1,9 % (v roce 2000 pak 2,2 %).

Z dlouhodobého hlediska si OKEČ 15.4 přes mírné meziroční výkyvy udržuje poměrně stabilní pozici v rámci sektoru OKEČ 15.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Cenový index 2007/06 (za 12. měsíc) u výrobků SKP 15.4 výrazně meziročně vzrostl (z 2,4 % na 15,7%), a i přes meziroční výkyv v roce 2004 (za 12. měsíc) vykazuje z dlouhodobého pohledu rostoucí trend (tabulka 1). Meziroční růst byl nejvyšší za celé sledované období a byl tažen především cenami energie a vstupních surovin. (V souvislosti s výrazným nárůstem výroby MEŘO došlo ke zvýšení poptávky po semeni řepky olejné na domácím a především pak na zahraničním trhu, jež výrazně ovlivnilo růst CZV).

Tabulka 1 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 – 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.4	100,0	100,7	100,7	94,8	102,4	102,4	115,7

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Celková sklizňová plocha olejnin v roce 2007 dosáhla 451,7 tis. ha (meziroční nárůst o 2,7 %) a produkce činila 1 145,5 tis. t olejnatých semen (zvýšení o 8,5 %). S ohledem na zvýšení produkce a růst cen semen této komodity byl pro pěstitele řepky olejné, naší královny olejnin, marketingový rok⁴ 2007/08 velmi úspěšný⁵.

3.2 Základní produkční charakteristiky

Po poklesu v roce 2006 (index 2006/05 činil 97,9, tj. 330,2 mil. Kč) vykázaly tržby za prodej VV a S v b. c. v roce 2007 zvýšení o 1,4 mld. Kč. Kumulovaný index v letech 2000 - 2007 je proměnlivý (tabulka 2).

Tabulka 2 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	11 471,1	12 556,5	12 213,2	11 607,3	12 268,8	15 895,0	15 564,8	16 968,4
meziroční index	x	109,5	97,3	95,0	105,7	129,6	97,9	109,0
kumulovaný index	100,0	109,5	106,5	101,2	107,0	138,6	135,7	147,9

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Naproti tomu účetní přidaná hodnota v b. c. se v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 propadla (o 26,7 %, tj. o 530,4 mil. Kč) na nejnižší hodnotu ve sledovaném období a z dlouhodobého pohledu vykazuje spíše klesající tendenci. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2000 (tabulka 3).

Tabulka 3 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	2 255,9	1 929,5	2 032,3	1 736,8	1 476,8	1 982,6	1 989,5	1 459,1
meziroční index	x	85,5	105,3	85,5	85,0	134,2	100,3	73,3
kumulovaný index	100,0	85,5	90,1	77,0	65,5	87,9	88,2	64,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Počet zaměstnaných osob ve výrobě rostlinných a živočišných tuků (tabulka 4), po mírném meziročním vzestupu v roce 2001 (o 114 osob), si udržel trend poklesu, kdy v roce 2007 došlo meziročně ke snížení o 79 zaměstnanců (index 2007/2006 činil 96,7).

Tabulka 4 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	3 243	3 357	3 313	3 112	2 866	2 633	2 366	2 287
meziroční index	x	103,5	98,7	93,9	92,1	91,9	89,9	96,7
kumulovaný index	100,0	103,5	102,2	96,0	88,4	81,2	73,0	70,5

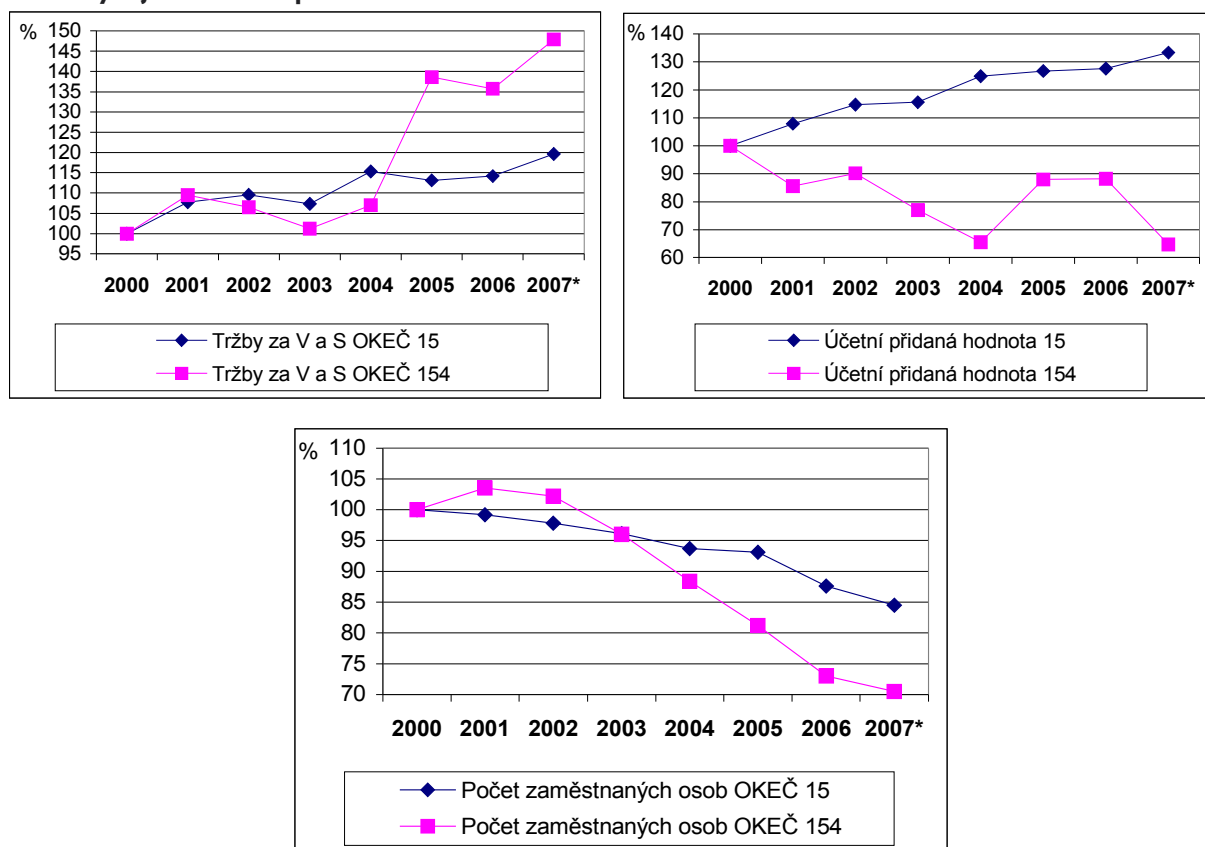
*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj výše uvedených základních produkčních ukazatelů v letech 2000 – 2007 u oboru OKEČ 15.4 v porovnání s celým odvětvím OKEČ 15 je zachycen v grafu I.

Graf I - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Obor výroby rostlinných a živočišných tuků a olejů patří v rámci výroby potravin a nápojů k nákladově méně náročným výrobám a jeho podíl dokonce meziročně poklesl o 0,3 p. b. na 7,8 %. V roce 2007 se celkové náklady oboru meziročně zvýšily o 323,8 mil. Kč v závislosti především na cenách energie, v porovnání s rokem 2000 pak o 10,2 mld. Kč, kdy kumulovaný index 2007/2000 zaznamenal nejvyšší hodnotu ve sledovaném období (tabulka 5).

Tabulka 5 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	18 770,7	16 966,1	18 150,5	15 868,7	18 668,1	26 192,1	28 660,1	28 983,9
meziroční index	x	90,4	107	87,4	117,6	140,3	109,4	101,1
kumulovaný index	100,0	90,4	96,7	84,5	99,5	139,5	152,7	154,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Úroveň celkových nákladů ovlivňuje celá řada faktorů, největší podíl připadá na výkonovou spotřebu. V případě osobních nákladů (tabulka 6), jejichž podíl je v rámci odvětví OKEČ 15 druhý nejmenší – po OKEČ 15.2 a na celkových nákladech oboru se podílí 3,1 %, došlo meziročně ke snížení o 6,8 mil. Kč v souvislosti s poklesem počtu zaměstnaných osob o 3,3 %. Kumulovaný index 2007/2000, jenž vykazuje kolísavé hodnoty v jednotlivých letech, zaznamenal nejmenší úroveň, tj. 91,7. Naopak nejvyšší bylo dosaženo v roce 2001, kdy v tomto oboru byl zaměstnán nejvyšší počet osob v daném období (3 357 osob).

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	923,8	1 009,1	1 069,4	1 000,7	984,0	1 054,1	912,6	905,8
meziroční index	X	109,2	106	93,6	98,3	107,1	86,6	99,3
kumulovaný index	100,0	109,2	115,8	108,3	106,5	114,1	98,8	91,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Přestože se produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. u OKEČ 15.4 v roce 2007 meziročně propadla o 24,1 %, tj. o 202,7 tis. Kč/zam., v rámci OKEČ si opět uchovala druhou nejvyšší úroveň. Kumulovaný index produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c., který je charakterizován nerovnoměrným vývojem, v roce 2007 vzhledem k roku 2000 poklesl na hodnotu 91,7 (tabulka 7).

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 – 2007

(tis. Kč/zam.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	695,6	574,8	613,4	558,1	515,3	753,0	840,7	638,0
meziroční index	x	82,6	106,7	91	92,3	146,1	111,6	75,9
kumulovaný index	100,0	82,6	88,2	80,2	74,1	108,3	120,9	91,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Výrazný meziroční propad účetní přidané hodnoty v b. c. (o 26,7%) i přes mírné snížení osobních nákladů (o 0,7%) vedl ke zvýšení podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. (tabulka 8). Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. tak, po přechodném zpomalení v roce 2006, opět zrychluje růst (tabulka 8).

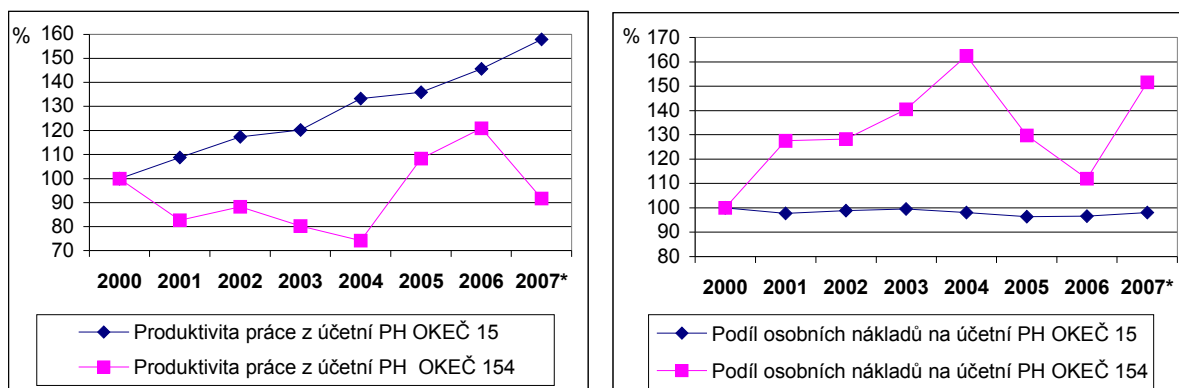
Tabulka 8 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 – 2007

(-)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.4	0,410	0,523	0,526	0,576	0,666	0,532	0,459	0,621

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Komparace vývoje podílových a poměrových charakteristik v letech 2000 – 2007 u OKEČ 15.4 s vývojem u odvětví OKEČ 15 znázorňuje graf 2.

Graf 2 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu s výrobky SKP 15.4 v b. c. snížilo meziročně zápornou hodnotu (o 24,8%, tj. o 1 076 mil. Kč) a zaznamenalo tak zápornou hodnotu 3 271,6 Kč. Z dlouhodobého pohledu je patrná převaha dovozu nad vývozem, ke které zčásti přispívá závislost OKEČ 15.4 na dovozu vstupních surovin (tabulka 9).

Tabulka 9 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.4	2 185,7	2 418,7	1 696,6	1 560,2	1 682,2	2 733,9	3 245,0	4 195,8
meziroční index	x	110,7	70,1	92,0	107,8	162,5	118,7	129,3
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.4	6 111,5	7 088,7	7 038,0	7 360,3	8 029,0	7 233,9	7 592,6	7 467,4
meziroční index	x	116,0	99,3	104,6	109,1	90,1	105,0	98,4
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.4	-3 925,8	-4 670,0	-5 341,4	-5 800,1	-6 346,8	-4 500,0	-4 347,6	-3 271,6

Pramen: ČSÚ

Vývoz MEŘO klesá od roku 2005, kdy se vyvezlo rekordních 131 tis. tun, kdy stát dovoval domácí produkci až 7 000 Kč/t MEŘO. Vlivem tohoto opatření bylo biopalivo ve srovnání s ropnými produkty cenově konkurenční. V současné době je státní podpora pouze legislativního charakteru. Vývoj zahraničního obchodu u MEŘO v letech 2000 – 2007 uvádí tabulka 10.

Tabulka 10 – Dovoz a vývoz MEŘO v letech 2000 – 2007

MEŘO	MJ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dovoz	t	2 862	46	56	3 120	7 811	22 973	8 338
Vývoz	t	3 273	31 426	43 492	41 636	131 536	110 926	53 572

Pramen: SZIF Praha, ČSÚ, MPO

Konkurenceschopnost podniků tukového průmyslu ČR zcela závisí na ceně a množství základních vstupních surovin a úrovni efektivnosti při jejich zpracování. Na rozhodování zpracovatelských subjektů má vliv nejen výše domácí produkce olejnatých semen, ale zejména kvalita a ceny hlavních olejnin a rostlinných olejů, které jsou určovány na světovém trhu. V tabulce 11 je uvedena cenová úroveň semene řepky olejné v ČR a na trhu Hamburku.

Tabulka 11 – Porovnání cenové úrovně semene řepky olejné v ČR a na zahraničních trzích

Marketingový rok	Cena zemědělských výrobců v Kč/t	Dovozní cena v Kč/t	Vývozní cena v Kč/t	Cena na trhu v Hamburku v USD/t	Cena na trhu v Hamburku v Kč/t
2000/01	6 709	7 296	6 391	202	7 795
2001/02	7 316	7 418	7 535	220	8 368
2002/03	6 904	6 917	6 763	285	9 330
2003/04	8 048	9 136	8 114	317	8 948
2004/05	6 128	6 021	6 222	262	6 708
2005/06	6 070	6 430	6 149	292	6 602
2006/07	6 914	6 928	7 383	375	8 363
2007/08	9 208	8 711	7 897	658**	10 735*

Poznámka: přepočteno podle kurzu ČNB – průměr 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007

* červenec 2007 až červen 2008

** říjen 2007 až červen 2008

Pramen: SZO ČSÚ, Oilseeds: World Markets and Trade - USDA

Přehled produkce bionafty ve vybraných zemích EU je uveden v tabulce 12.

Tabulka 12 – Produkce bionafty v zemích EU (tis/t) a aktuální kapacita

Země/rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*
Německo	450	715	1 035	1 669	2 662	2 890	5 302
Francie	366	357	348	492	743	872	1 980
Itálie	210	273	320	396	447	363	1 566
Dánsko	10	41	70	71	80	85	140
Rakousko	25	32	57	85	123	267	485
Velká Británie	3	9	9	51	192	150	726
Španělsko	0	6	13	73	99	168	1 267
Švédsko	1	1	1	1	13	63	212
ČR	69	70	60	133	107	61	203
EU Celkem	1 134	1 504	1 933	3 168	4 890	5 713	16 000

* produkční kapacita

Pramen: SPZO

Také v dalších letech lze očekávat růst objemu výroby českého tukového průmyslu s ohledem na rostoucí celosvětovou spotřebu tuků a olejů (tabulka 13), jejichž skladba je dána druhem vstupní suroviny (tabulka 14). Zatímco přední pozice celosvětově patří olejům sójovým a palmovým (tabulka 15), ve střední Evropě upřednostňují spotřebitelé rostlinné jedlé oleje a tuky tradičně vyrobené z řepky olejné.

Tabulka 13 – Spotřeba u hlavních odbytišť na světě (mil. t)

Země	Evropa	Čína	Indie	Indonésie	USA	Brazílie	Pákistán
1997/1998	20,0	15,0	9,8	3,1	13,1	3,9	2,4
2007/2008	29,3	28,3	14,2	4,7	16,3	5,3	3,5
2008/2009	29,6	29,8	14,8	5,1	16,9	6,0	3,6

Pramen: Oil World

Tabulka 14 - Světová produkce olejnatých semen a plodů (v mil. t)

Ukazatel	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 ¹⁾	2007/08 ²⁾
Sójové boby	175,73	184,91	197,03	186,77	215,95	220,54	236,56	218,80
Bavlníkové semeno	33,51	36,61	32,67	35,60	45,40	43,95	45,83	45,51
Podzemnice olejná	31,35	33,78	30,83	32,78	33,39	33,09	30,53	32,27
Slunečnic. semeno	23,18	21,37	23,93	26,76	25,30	30,04	29,81	27,18
Řepkové semeno	37,61	36,14	32,91	39,43	46,14	48,74	45,16	47,30
Kopra	5,77	5,22	5,12	5,38	5,59	5,50	5,26	5,70
Palmová jádra	7,03	7,20	7,76	8,43	9,51	9,97	10,10	11,05
Celkem	314,18	325,23	330,26	335,16	381,29	391,81	403,33	387,80

Pramen: Oilseeds:World Markets and Trade, USDA červenec 2008

Poznámka: ¹⁾ 2006/07 předběžné údaje,²⁾ 2007/08 kvalifikovaný odhad v měsíci červenci 2008

Tabulka 15 – Světová produkce hlavních tuků a olejů (mil. t)

Období	Palmový olej	Sójový olej	Řepkový olej	Živočišné a rybí oleje celkem	Celkem tuky (rostl. a živ.)
1997/1998	16,9	23,2	12,2	19,9	101,4
2007/2008	41,7	38,4	19,2	24,7	159,2
2008/2009	44,5	39,6	19,8	25,2	166,1

Pramen: Oil World

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Tuky představují důležitý faktor v lidské stravě. Moderní trend růstu spotřeby rostlinných jedlých olejů v lidské výživě a podpora produkce biopaliv, tj. i MEŘO pozitivně přispívá ke stabilizaci a zvýšení konkurenceschopnosti českého tukového průmyslu. EU předpokládala zvyšování podílu bioložek v benzínu a naftě do roku 2020 na 10 %. Od té doby nabrala diskuze o prospěšnosti či škodlivosti biopaliv včetně negativního dopadu na růst cen potravin, která ještě zdaleka není ukončena, zcela novou dynamiku. Další vývoj může do značné míry ovlivnit perspektivy oboru v ČR. Rozhodující však bude další vývoj poptávky po rostlinných, tak i živočišných olejích a tucích.

Význam tohoto oboru v budoucnu dokládá i uspořádání již druhého Mezinárodního odborného veletrhu pro výrobu a další zpracování olejů a tuků z obnovitelných zdrojů (OILS + FATS 2008) v listopadu 2008. Na tento veletrh, jež patří mezi nejdůležitější oborové setkání a je podporován Evropskou federací Euro Fed Lipid, se při loňské premiéře přihlásilo 69 předních podnikatelů z oboru (z ČR např. Slovmlýn spol. s r. o.). Letos se jej z ČR zúčastní např. Farmet a. s. Česká Skalice.

Zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a zmrzliny OKEČ 15.5

I. Charakteristika oboru

Obor 15.5 - Zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a zmrzliny zahrnuje následující výrobní skupiny:

15.51 - zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů,

15.52 - výroba mražených smetanových krémů a zmrzliny.

Celková produkce mléka v ČR v roce 2007 dosáhla podle údajů ČSÚ celkem 2 683,5 mil. l mléka, což představuje meziroční pokles o 0,4 %. Na poklesu výroby se podílelo především snížení stavů dojených krav, neboť poměrně výrazný meziroční růst průměrné roční užitkovosti o 2,8 % byl provázen snížením stavů dojených krav o více než 13 tis. ks.

Na základě údajů SZIF dodali čeští producenti ke zpracování v kalendářním roce 2007 celkem 2 616,4 mil. l, což je o 0,3 % více než v roce 2006. Z uvedeného celkového objemu dodaného ke zpracování, nakoupily tuzemské mlékárny 2 381,2 mil. l mléka. Zbývající množství mléka bylo výrobci prodáno ke zpracování do zahraničí. Objem nákupu mléka tuzemskými mlékárnami od domácích výrobců byl meziročně vyšší o 2,2 %. Část nakoupeného mléka byla z mlékáren vyvezena k dalšímu zpracování mimo ČR. Celkový objem mléčné suroviny, vyvezené výrobci a zpracovateli, dosáhl zhruba 16 % tržní produkce mléka. Kvalita nakupovaného mléka je standardně na vysoké úrovni, v roce 2007 bylo 98,6 % množství v I. a vyšší třídě.

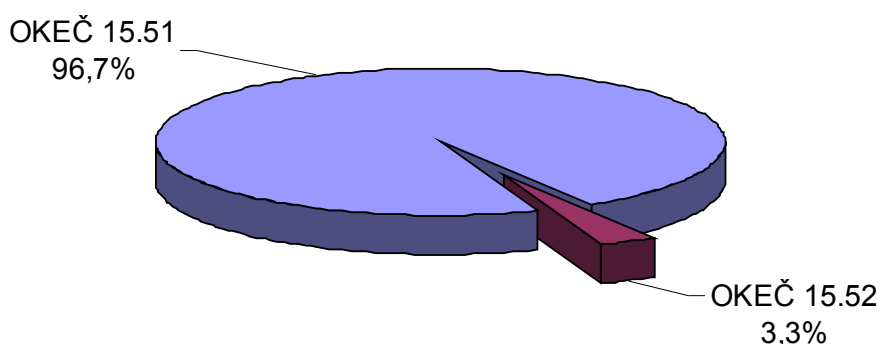
V organizaci prodeje syrového mléka bylo registrováno v referenčním období 2006/07 celkem 83 odběratelů mléka, což je o 10 odběratelů méně než v předchozím referenčním období. Z registrovaného počtu odběratelů bylo 41 zpracovatelů a 42 odbytových organizací, jejichž prostřednictvím bylo prodáno v uvedeném období 1 752,7 tis. t mléka, tj. 65,4 % množství dodaného k dalšímu zpracování.

SVS ČR schválila a registrovala pro obchodování v rámci EU 134 mlékárenských provozů. V oboru bylo na základě statistických údajů ČSÚ v roce 2007 zařazeno 62 podnikatelských subjektů (s 20 a více zaměstnanci) zabývajících se zpracováním mléka a výrobou mlékárenských výrobků.

K největším zpracovatelům v roce 2007 (podle počtu zaměstnanců) nadále patřila MADETA, a. s. České Budějovice, dále významnými zpracovateli v mlékárenském sektoru jsou OLMA, a. s. Olomouc, DANONE, a. s. Benešov, Mlékárna Hlinsko, s. r. o., Mlékárna Pragolaktos, a. s., Mlékárna Kunín, a. s., Moravia Lacto, a. s. a další.

Podíl výrobních skupin na tržbách za VV a S (b. c.) uvádí následující graf I.

Graf I - Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. v roce 2007

Pramen: ČSÚ

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Obor zpracování mléka, výroby mlékárenských výrobků a zmrzliny svými dosahovanými ekonomickými výsledky patří k hlavním potravinářským oborům. V rámci odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů se na objemu tržeb za prodej VV a S (b. c.) v roce 2007 obor podílel 15,3 %, účetní přidanou hodnotou 8,3 % a počtem zaměstnanců 8,2 %. V porovnání s rokem 2006 se uvedené podíly nezměnily s výjimkou účetní přidané hodnoty, která vzrostla o 0,1 p. b., což představuje pozitivní vývoj.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Poptávka po mlékárenských výrobcích na světovém a evropském trhu a vývoj cen mlékárenských výrobků na světových trzích v roce 2007 ovlivnily vývoj cen průmyslových výrobců mléka v ČR i vývoj tuzemské CZV mléka.

Zhruba od poloviny roku 2007 došlo k prudkému vzestupu průměrné CZV mléka v ČR. V prosinci 2007 byla průměrná CZV mléka celkem o 27,6 % vyšší než ve stejném měsíci předchozího roku.

Vývoj cenových indexů CPV u výrobků SKP 15.5 v letech 2000 - 2007 uvádí tabulka 1. Uvedený vývoj se též promítl do spotřebitelských cen mlékárenských výrobků, ale v následujícím období ceny zaznamenaly pokles.

Tabulka 1 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.5	105,2	99,8	101,9	105,2	96,9	99,0	123,2

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Ve struktuře výroby mlékárenských výrobků došlo k výraznému růstu produkce sušeného odstředěného mléka v souvislosti s růstem poptávky na zahraničních trzích, kde byl přírůstek produkce uplatněn. Významně se zvýšila rovněž produkce jogurtů a zakysaných výrobků, jejichž nárůst byl rovněž umístěn v zahraničí. Naopak trend poklesu produkce přírodních sýrů pokračoval i v roce 2007, ačkoliv úbytek byl mírnější než v předchozích letech.

Vlivem vývoje ve struktuře produkce v roce 2007 na základě odhadů došlo ke zvýšení tržeb za prodej VV a S v b. c. v porovnání s rokem 2006 o 9,0 % (tabulka 2). Výše uvedený vývoj se projevil i na tvorbě účetní přidané hodnoty, která oproti roku 2006 se zvýšila o 25,5 % (tabulka 3). Pokud jde o počet pracovníků v oboru, došlo v roce 2007 k dalšímu snížení o 4,4 %, což představuje od roku 2000 snížení o 29,3 % (tabulka 4).

Tabulka 2 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	37 900,6	39 508,8	39 106,0	37 544,0	41 417,4	42 489,8	40 099,5	43 715,2
meziroční index	x	104,2	99,0	96,0	110,3	102,6	94,4	109,0
kumulovaný index	100,0	104,2	103,2	99,1	109,3	112,1	105,8	115,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 3 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	5 058,6	4 989,3	3 988,4	3 414,7	4 875,4	4 717,6	4 495,1	5 643,3
meziroční index	x	98,6	79,9	85,6	142,8	96,8	95,3	125,5
kumulovaný index	100,0	98,6	78,8	67,5	96,4	93,3	88,9	111,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 4 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 – 2007

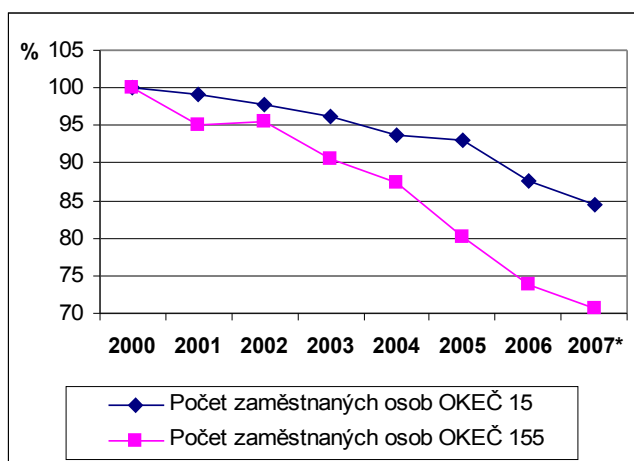
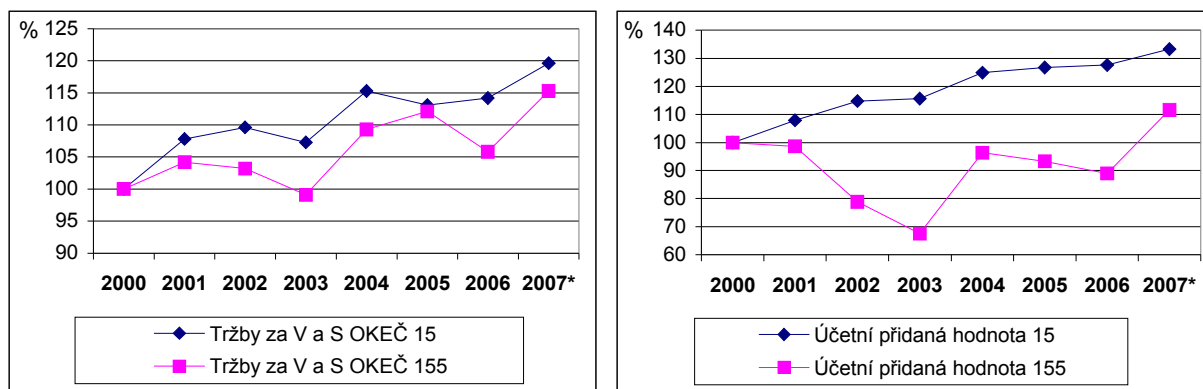
osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	14 121	13 427	13 506	12 797	12 324	11 312	10 440	9 983
meziroční index	x	95,1	100,6	94,8	96,3	91,8	92,3	95,6
kumulovaný index	100,0	95,1	95,6	90,6	87,3	80,1	73,9	70,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007 a vývoj zaměstnanosti za toto období u oboru zpracování mléka, výroby mlékárenských výrobků a zmrzliny v porovnání s celým odvětvím OKEČ 15 ukazuje následující graf 2.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

V roce 2007 došlo u hodnoceného oboru k nárůstu nákladů celkem o 6,5 % (tabulka 5), a to zejména vlivem vyšších cen vstupů. Na nárůstu celkových nákladů se podílel i nárůst osobních nákladů o 9,9 % oproti roku 2006 (tabulka 6). V oboru došlo v tomto roce k nárůstu průměrné měsíční mzdy (u podniků s 20 a více zaměstnanci) na 18 753 Kč.

Tabulka 5 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	48 416,2	48 071,8	50 259,0	45 479,1	54 519,4	49 794,5	47 306,4	50 381,3
meziroční index	x	99,3	104,5	90,5	119,9	91,3	95,0	106,5
kumulovaný index	100,0	99,3	103,8	93,9	112,6	102,8	97,7	104,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	2 677,7	2 784,5	3 001,8	2 958,8	3 124,0	2 966,3	2 912,9	3 202,0
meziroční index	x	104,0	107,8	98,6	105,6	95,0	98,2	109,9
kumulovaný index	100,0	104,0	112,1	110,5	116,7	110,8	108,8	119,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

V roce 2007 obor OKEČ 15.5 zaznamenal zvýšení produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. o 31,3 % na 565,3 tis. Kč/zam. (tabulka 7). Dosažená hodnota převyšuje úroveň docílenou za odvětví OKEČ 15 (561,2 tis. Kč/zam.). Pokud se týká podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v roce 2007 byl zaznamenán pokles, oproti minulému období (tabulka 8).

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 - 2007

(tis. Kč/zaměstnanec)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	358,2	371,6	295,3	266,8	395,6	417,1	430,6	565,3
meziroční index	x	103,7	79,5	90,3	148,3	105,4	103,2	131,3
kumulovaný index	100,0	103,7	82,4	74,5	110,4	116,4	120,2	157,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

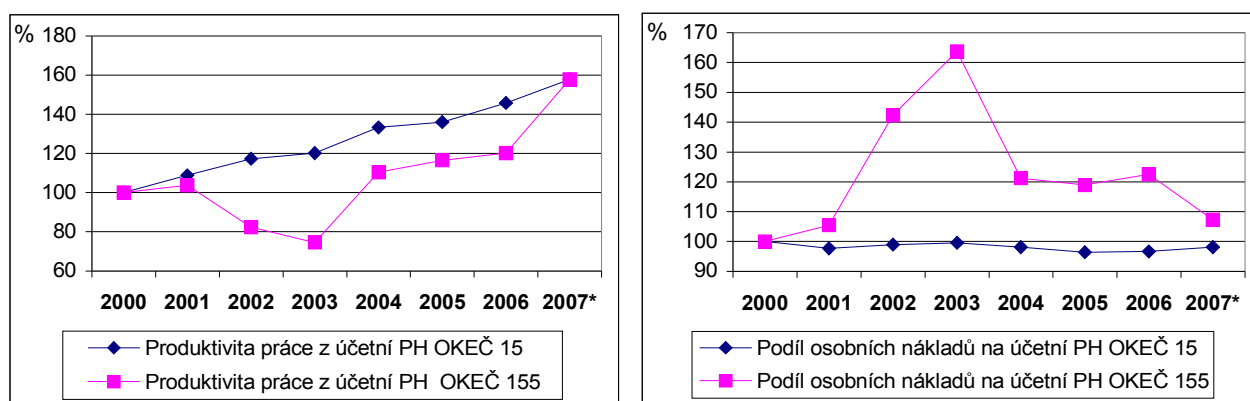
Tabulka 8 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 - 2007

-	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.5	0,529	0,558	0,753	0,866	0,641	0,629	0,648	0,567

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 - 2007 v tomto oboru v porovnání s vývojem za celé odvětví OKEČ 15 ukazuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

Vývoz mléka a mlékárenských výrobků ve finančním vyjádření v roce 2007 vzrostl meziročně o 26,1 %. Mírně se snížil podíl zemí EU 25 na celkovém vývozu z 83,7 % v roce 2006 na 81,1 % v roce 2007. Z celkové hodnoty vývozu bylo 79 % vyvezeno ve výrobcích, zbylá hodnota vývozu připadala na surovinu.

Nejdůležitějšími zeměmi z hlediska hodnoty exportu zůstaly v roce 2007 stejně jako v předchozím roce Německo, Slovensko a Itálie. Vývoz mléka a mlékárenských výrobků do těchto tří zemí činil 61,0 % celkového vývozu v tomto období. Ze třetích zemí byly nejdůležitějšími vývozními partnery Thajsko a Libanon.

Převážná část dovozu mléka a mlékárenských výrobků z hlediska hodnoty zboží pochází z úzkého okruhu zemí. Celkem 83,5 % dovozu v roce 2007 pocházelo z Německa, Polska a Slovenska, přičemž podíl Německa na dovozu se nadále zvyšuje. Podrobnější údaje v letech 2006 - 2007 uvádí tabulky 9 a 10.

Tabulka 9 - Vývoz mléka a mlékárenských výrobků do vybraných zemí v letech 2006 - 2007

Země	2006		2007 ^{*)}	
	Hodnota vývozu (mil. Kč)	Podíl na vývozu (%)	Hodnota vývozu (mil. Kč)	Podíl na vývozu (%)
Německo	4 455	37,5	5 354	35,7
Slovensko	2 271	19,1	2 692	18,0
Itálie	948	8,0	1 087	7,3
Maďarsko	428	3,6	629	4,2
Nizozemsko	317	2,7	580	3,9
Polsko	413	3,5	576	3,8
Thajsko	207	1,7	402	2,7
Francie	312	2,6	364	2,4
Libanon	338	2,8	323	2,2
Ostatní	2 183	18,4	2 970	19,8
Vývoz celkem	11 872	100,0	14 977	100,0

Pozn.: *) předběžné údaje.

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČR

Tabulka 10 - Dovoz mléka a mlékárenských výrobků z vybraných zemí

Země	2006		2007 ^{*)}	
	Hodnota dovozu (mil. Kč)	Podíl na dovozu (%)	Hodnota dovozu (mil. Kč)	Podíl na dovozu (%)
Německo	2 445	32,1	3 559	37,7
Polsko	2 234	29,4	2 256	23,9
Slovensko	1 729	22,7	2 070	21,9
Francie	199	2,6	259	2,7
Itálie	190	2,5	252	2,7
Irsko	6	0,1	197	2,1
Finsko	250	3,3	166	1,8
Belgie	104	1,4	149	1,6
Nizozemsko	111	1,5	127	1,3
Ostatní	343	4,5	411	4,4
Dovoz celkem	7 611	100,0	9 446	100,0

Pozn.: *) předběžné údaje.

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČR

I při nárůstu vývozu a dovozu si skupina výrobků SKP 15.5 v roce 2007 nadále zachovala kladné saldo (tabulka 11). Toto kladné saldo ZO v rámci odvětví OKEČ 15 má vedle sledované skupiny výrobků jen výroba nápojů.

Tabulka 11 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 – 2007

Vývoz celkem (mil.Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.5	6 731,8	7 800,7	5 407,2	5 952,1	8 068,3	10 435,5	12 043,4	15 187,0
meziroční index	x	115,9	69,3	110,1	135,6	129,3	115,4	126,1
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.5	2 736,8	3 135,5	3 655,4	4 167,3	5 531,1	7 245,1	8 304,6	10 376,6
meziroční index	x	114,6	116,6	114,0	132,7	131,0	114,6	125,0
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.5	3 995,0	4 665,2	1 751,8	1 784,8	2 537,2	3 190,4	3 738,8	4 810,4

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

V ČR v roce 2007 meziročně vzrostla spotřeba mléka a mléčných výrobků (o 2,1 %) na 244,5 kg/obyv./rok (odhad). Zvýšila se především spotřeba přírodních sýrů, dále smetan, kysaných mléčných výrobků a jogurtů. Naopak ke snížení spotřeby opět došlo u konzumního mléka a mléčných konzerv. Přitom spotřebitelské ceny všech druhů mléčných výrobků se v roce 2007 zvýšily.

Ve spotřebě mléka nedochází k výraznému nárůstu, ale výrazně však roste spotřeba sýrů. Zatímco v roce 2006 činila spotřeba v průměru 13,4 kg/obyv./rok sýra, v roce 2007 jsme spotřebovali 13,7 kg/obyv./rok. Na druhé straně klesá spotřeba másla. Ta se snížila ze 4,4 kg/obyv./rok v roce 2006 na 4,1 kilogramu v roce 2007. V mezinárodním srovnání jsme však podprůměrnými konzumenty mléka a mlékárenských výrobků. Nadále měl významný podíl na domácí spotřebě zvyšující se růst dovozů zahraničních produktů na tuzemský trh.

Problémem nadále zůstává mezinárodní srovnávání spotřeby mléka a mléčných výrobků z důvodů odlišných metodik v EU. Státy EU vykazují spotřebu tzv. čerstvých mléčných výrobků (tj. veškerých mléčných výrobků bez sýrů, tvarohů a mléčných konzerv přepočtených na potřebu mléka nezbytnou na jejich výrobu), v ČR je vykazována celková spotřeba mléka a mléčných výrobků v hodnotě mléka bez másla (tabulka 12).

Tabulka 12 - Spotřeba potravin v ČR (kg/obyv./rok)

Potravinová skupina	2006	2007*	2007/06 (%)
Mléko a mléčné výrobky v hodnotě mléka bez másla	239,4	244,5	102,1
Sýry celkem	13,4	13,7	102,2
Máslo	4,4	4,1	93,2

Pozn.:*) odhad ÚZEI

Pramen: Spotřeba potravin, ČSÚ

V tabulce 13 je uvedena výroba mlékárenských výrobků v ČR v letech 2005 - 2007 na základě resortní statistiky MZe.

Tabulka 13 - Vývoj výroby vybraných mlékárenských výrobků

Výrobek	Měr.j.	2005	2006	2007	2007/06 (%)
SOM	t	33 464,0	19 443,0	23 404,7	120,4
SPM	t	17 564,0	16 689,0	14 896,3	89,3
Máslo	t	54 104,0	52 117,0	51 258,1	98,4
Sýry přírodní	t	95 253,0	90 963,0	89 604,7	98,5
Sýry tavené	t	19 990,0	18 877,0	19 264,5	102,1
Tvarohy	t	29 444,0	28 213,0	29 626,1	105,0
Mléko konzumní	tis. l.	572 722,0	593 571,9	604 590,0	101,9
Smetany včetně kysaných	tis. l.	53 761,0	42 373,0	43 175,6	101,9
Jogurty	t	100 997,0	123 991,0	141 871,6	114,4
Kysané výrobky ostatní	t	38 072,0	42 622,0	44 109,2	103,5

Pramen: Rezortní statistika MZe

V roce 2007 pokračoval program „Podpora spotřeby školního mléka“. V rámci tohoto programu zaměřeného na upevnění stravovacích návyků mládeže, bylo do škol dodáváno polotučné mléko neochucené a ochucené, jogurtové mléko, jogurty a smetanové krémy. Po vstupu ČR do EU je část podpory hrazena z národních zdrojů, část z prostředků EU. Na programu školní mléko bylo zapojeno ve školním roce 2006/2007 cca 2 572 škol.

Nadále bylo pokračováno v podpoře na rozšiřování nabídky mléčných biopotravin pro dosud velmi malý podíl na trhu. Firmy, které se významně podílely na výrobě mléčných biopotravin v roce 2007 jsou Olma, a. s., Polabské mlékárny, a. s., Mlékárna Valašské Meziříčí, s. r. o.

Zpracovatelé biolméka se trvale potýkají s nedostatkem suroviny i když zaznamenávají v posledních letech výrazný nárůst poptávky po těchto výrobcích. Často musí krátit dodávky svým odběratelům nebo se biolméko musí dovážet.

I když převis poptávky vytváří ideální podmínky pro rozvoj ekologického chovu dojníc pro produkci biolméka a odbyt mléčných výrobků, přesto nelze předpokládat, že v krátké době dojde k výraznému nárůstu nových ekofarem. Tento krok vyžaduje výrazné investice do ustájení, dojení a technologie, ale i investice pro dodržení všech hygienických a veterinárních předpisů při faremním zpracování.

Pro podporu nárůstu prodeje mlékárenských výrobků je v současné době nutné rozvinout účinnější marketingovou podporu odbytu českých výrobků na tuzemském trhu, tak aby respektovala pravidla Státní propagace zemědělských produktů v rámci EU a přizpůsobovala se novým vodítkům pro státní podporu v oblasti zemědělských a potravinářských produktů, které jsou platné s účinností od 1. 5. 2007.

V roce 2007 na českém mlékárenském trhu nadále probíhaly změny ve vlastnictví firem, např. Lactalis CZ, s. r. o. koupil Mlékárnu Kunín, a. s. a Mlékárnu Klatovy, a. s. V následujících letech se dají předpokládat další změny ve vlastnictví. Významnými investory v ČR jsou hlavně firmy německé a francouzské. Zájem posilovat své postavení na trhu mají i výhradně české firmy, které si své místo na trhu udržely.

Pokud se týká situace v EU, podle odhadu ZMP dosáhl nákup mléka v EU 27 v roce 2007 výše 132,6 mil. l, tzn. zůstal zhruba na úrovni předchozího roku. Stagnace celkového nákupu mléka v EU však byla výsledkem rozdílného vývoje v jednotlivých členských zemích a dalších faktorů (přímé platby atd.). V řadě zemí došlo k výraznějšímu růstu produkce a v řadě zemí naopak produkce zjevně klesla.

Porovnání produkce uvedených komodit ve vybraných zemích EU v roce 2006 - 2007 je uvedeno v tabulce 14.

Tabulka 14 – Celková produkce ve vybraných státech EU v roce 2006 – 2007 (v tis. t)

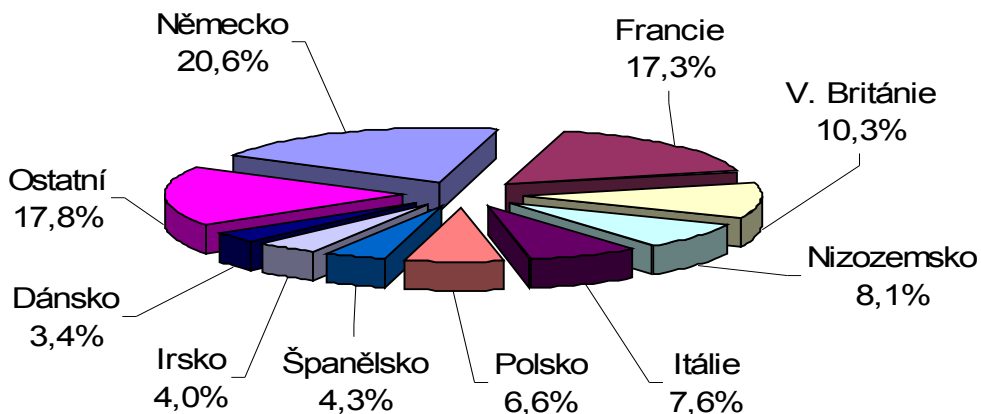
Země	Sušené plnotučné mléko - SPM		Sušené odstředěné mléko		Sýry		Máslo	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Belgie	70,7	69,8	65,3	78,6 ¹⁾	65,0	67,7 ¹⁾	34,0 ¹⁾	35,1 ¹⁾
Česká republika	15,8	13,8	19,0	22,8	113,1	113,3	41,1	37,1
Dánsko	92,2	92,7	20,9	19,1	335,6	350,8	38,3	35,7
Francie	158,2	145,2	267,5	253,2	1 690,3	1 723,4	400,0	409,9
Nizozemsko	108,3	109,9	50,0	43,0	711,5	730,3	121,7	127,9
Německo	146,6	156,8	191,2	231,8	1 994,7	2 018,6	437,0	444,9
Polsko	26,8	39,0	124,4	120,0	542,9	567,5	166,6	171,4
Portugalsko	9,3	8,9	6,8	5,0	55,7	57,2	28,6	27,7
Rakousko	2,8	3,0	3,7	3,5	147,7	151,5	32,1	34,2
Slovensko	6,6	-	5,7	8,2	43,5	39,8	8,8	9,7
Španělsko	8,4	5,4	0,7	1,1	133,8	127,7	46,3	38,4
V. Británie	-	-	61,1	-	398,0	373,8	116,6,1	120,8

Pozn.: ¹⁾ odhad

Pramen: ZMP, EUROSTAT

V grafu 4 je uveden podíl na celkovém nákupu mléka u nejvýznamnějších států EU-27. Uvedené státy se podílejí 82,2 % v rámci celé EU-27 (hrubé údaje).

Graf 4 – Podíl uvedených států na celkové nákupu mléka v EU-27 v roce 2007

Pramen: EUROSTAT – „Agricultural statistics 2006 – 2007“

Na základě zpracovaného výhledu Evropské komise „Prospects for agricultural markets and income 2005 - 2012“ se předpokládá, že v odvětví mlékárenského průmyslu bude docházet k poklesu produkce másla a sušeného odstředěného mléka. Ve střednědobém horizontu dojde k nárůstu spotřeby mléka na výrobu sýrů a dalších mléčných výrobků s vysokou přidanou hodnotou. Rostoucí světová poptávka po potravinách, zejména rozvíjejících se ekonomik, ale i změny stravovacích návyků, by měly vést v zemědělství EU k větším aktivitám v obchodu se zemědělskými komoditami vč. mlékárenských výrobků.

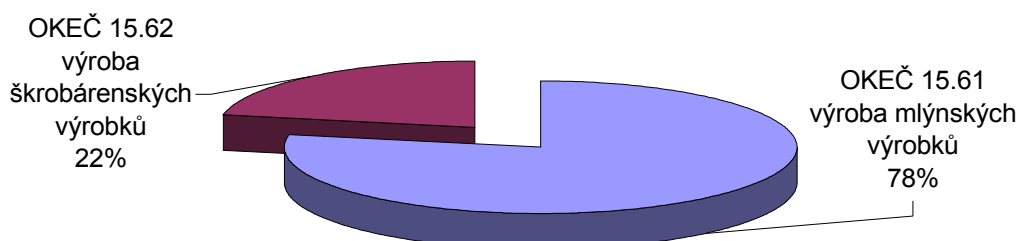
Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků OKEČ 15.6

I. Charakteristika oboru

V systému OKEČ je obor definován jako **15.6 – Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků** a zahrnuje:

- 15.61** - výrobu mlýnských výrobků,
- 15.62** – výrobu škrobárenských výrobků.

Graf I - Podíly oborů na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v roce 2007

Pozn.: údaje v běžných cenách
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Agregace oborů OKEČ 15.6 zahrnuje dvě výše uvedené významné samostatné potravinářské výroby, a to:

OKEČ 15.61 – výrobu mlýnských výrobků

Produkce tohoto oboru s dlouhou tradicí je relativně stabilní, rozhodující částí výroby je výroba pšeničných mouk. V mlýnech v ČR se ročně zpracuje přes 1,3 mil. tun obilovin, z toho 1,15 mil. t pšenice, přibližně 150 tis. t žita, 3 tis. t ječmene a 2 tis. t dalších obilovin. K charakteristickým českým výrobkům patří krupice, hrubé a polohrubé mouky z měkké pšenice. V roce 2007 nadále pokračoval pokles spotřeby žitné mouky (110 tis. t semelku) vlivem špatné úrody, nezbytnému dovozu ze zahraničí a v důsledku toho také vysokým cenám výrobků. Nadále pokračuje pokles spotřeby klasického chleba, která v současné době představuje 40 kg na osobu a rok. V ČR existuje dostatečná surovinová základna pro výrobu obilovin.

Změny ve struktuře zákaznického portfolia maloobchodní sítě ovlivňují vývoj struktury českého mlýnského průmyslu. Stále rostoucí podíl obchodních řetězců na trhu potravin má zásadní vliv na vývoj struktury mlýnských kapacit a následně i na pekárenskou výrobu.

Za další významné faktory, ovlivňující mlýnskou výrobu, lze považovat zvyšování podílu dovozu výrobků z obilovin (především speciálních výrobků pro přímou spotřebu) a poměrně značné cenové výkyvy vyvolávané kolísáním cen obilovin. Po cenovém šoku v roce 2007 došlo k cenové stabilizaci, která

se udržela až do konce ledna 2008. Podle ČSÚ bylo v roce 2007 v ČR sklizeno 3 938 tis. t pšenice a 1 77,5 tis. t žita. V roce 2007 bylo v mlýnech ČR vyrobeno 764,1 tis. t komodity: pšeničná mouka nebo mouka ze souřeže, což představuje pokles výroby o 7% ve srovnání s rokem 2000 (tabulka 1).

Tabulka 1 – Vývoj výroby komodity: pšeničná mouka nebo ze souřeže

Komodita	jedn.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pšeničná mouka nebo mouka ze souřeže	t	802 600	783 234	816 105	760 576	829 150	855 531	821 802	764 122
	kumul. index	x	0,98	1,04	0,93	1,09	1,03	0,96	0,93

Pramen: ČSÚ, 8004-08, Výroba vybraných průmyslových výrobků

Výrobní základna mlýnského oboru úzce souvisí s výrobní základnou pekárenské výroby a zahrnuje velké, střední i malé podniky.

Nejvýznamnější společnosti:

UNIMILLS, a.s. - je součástí nadnárodní korporace LLI. V ČR provozuje mlýny: Litoměřice, Mladá Boleslav, Pardubice, Kyjov, Netolice a míchárenu směsí Kralupy/Vltavou.

PENAM, a.s. – mlýnsko-pekárenský podnik vlastněný skupinou Agrofert. Provozuje průmyslové mlýny: Kroměříž, Vojkovice, Znojmo, těstárnu Rosice, 10 pekáren a 3 cukrárny.

Bří Zátkové, a.s. - provozuje dva průmyslové mlýny: Březí a Boršov, dvě těstárny a pekárny,

MILLBA CZECH, a.s. – provozuje 3 průmyslové mlýny: Louny, Raspenava, Křesín, vlastní pekárny ve spojení s odbytovým družstvem MP Produkt.

Mlýny J. Voženílek, spol. s r.o. – provozuje dva průmyslové mlýny: Automat Předměřice, Budín,

Mlýn Kojetín, spol. s r.o. – komplexně modernizovaná provozovna,

MALITAS, s.r.o. – provozuje dva průmyslové mlýny (Slatinice, Věrovany) a těstárnu,

NOBRS, s.r.o. Mlýn Brněnec – mlýn spojený s odbytovým družstvem MP produkt (pozn. od roku 2008 je součástí PENAM)

Mlýn Herber, spol. s r.o. – pšeničný a kukuřičný mlýn, výroba speciálních mouk,

Mlýn Perner Svijany, spol. s.r.o. – pšeničný mlýn, výroba zlepšovacích přípravků a mouky pro speciální výrobky.

OKEČ 15.62 – výrobu škrobárenských výrobků.

Škrobárenství v ČR má dlouholetou domácí tradici. Po vstupu ČR do EU je výroba bramborového škrobu v rámci Společné zemědělské politiky, konkrétně Společné organizace trhu se škrobem limitována přidělenou národní kvótou ve výši 33 660 tun bramborového škrobu. Produkce brambor pro výrobu škrobu vzrostla v marketingovém roce 2007/2008 o 5,3 % ve srovnání s obdobím 2006/07 a představovala 149,62 tis. t. Celkem bylo v roce 2007 vyrobeno 32 862,1 t škrobu, což představuje naplnění národní kvóty na výrobu škrobu ve výši 97,1 %.

Podíl výroby škrobu 15.62 na tržbách za VV a S celého OKEČ 15.6 představoval 22,0%, tj. pokles o 1,6% ve srovnání s rokem 2006.

Tabulka 2 – Výroba bramborového škrobu v ČR

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2002	175 240	35 970	17,62
2003	99 189	22 899	19,44
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	149 622	32 692	18,86

Pramen: ČŠS

Výroba bramborového škrobu je vysoce koncentrovaná a je rozmístěna v některých regionech, odpovídajících výrobním oblastem pro produkci výchozí suroviny. Nadále pokračují technické a především technologické změny ve výrobě škrobu. Celková zpracovatelská kapacita činných škrobárenských závodů je přibližně o 52% vyšší než je stanovená národní kvóta ČR. Výrobci bramborového škrobu v ČR jsou LYCKEBY Amylex, a. s., Horažďovice, Škrobárny Pelhřimov, a. s., NATURAMYL, a. s. Hamry a AMYLEX, Radešínská Svatka s. r. o. Tabulka 3 uvádí údaje o jejich zpracovatelských kapacitách.

Nejvýznamnějšími výrobci pšeničného škrobu v ČR jsou Amylon, a. s., Havlíčkův Brod, Krnovská škrobárna, s. r. o. a Škrobárny Pelhřimov, a. s. Na rozdíl od výroby bramborového škrobu není výroba pšeničného škrobu v rámci SZP EU v ČR množstevně omežována a ročně se vyrobí zhruba 20 tis. t pšeničného škrobu.

Pšenice, určená pro technické účely je také využívána pro výrobu biolihu.

Tabulka 3 - Zpracovatelské závody na výrobu bramborového škrobu v ČR celkem

Název a sídlo firmy	Výrobní závody	Kapacita zpracování brambor v t	Kapacita výroby škrobu v t	Přidělená kvóta v t
LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice	Horažďovice	150 000	30 000	17 887
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	Pelhřimov, Chýnov	75 000	15 000	12 173
NATURAMYL, a.s., Hamry	Hamry	20 000	4 000	2 213
Amylex Radešínská Svatka, s.r.o.	Hodíškov	10 000	2 000	1 387
Celkem		255 000	51 000	33 660

Pramen: SZIF, ČŠS

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Pozice této agregace se v rámci sektoru potravinářského průmyslu dlouhodobě významně nemění, pouze se mění její struktura. Dochází ke změně výrobní struktury, koncentraci mlýnského průmyslu a snížení kapacit na výrobu škrobu v rámci stanovených výrobních kapacit.

Podíl oboru výroby mlýnských a škrobářských výrobků na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci potravinářského průmyslu představoval v roce 2007 3,3% a byl na stejné úrovni jako v roce 2000. Podíl na přidané hodnotě z výroby v b. c. v uvedeném roce činil 2,4% a podíl počtu zaměstnanců poklesl na 2,7%.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Z hodnocení vývoje cenových indexů v období let 2000 - 2007 je patrný kolísavý vývoj tohoto ukazatele, kopírující vývoj celého potravinářského odvětví. K výraznému nárůstu tohoto indexu došlo v období 2006 - 2007, a to na hodnotu 130,9. Příčinou tohoto vývoje je především rostoucí cena vstupních surovin (především obilovin a brambor) a energií. Vývoj cenových indexů výrobců, mlýnských a škrobářských výrobků je uveden v tabulce 4.

Tabulka 4 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.6	102,6	97,0	105,8	100,7	92,3	108,5	130,9

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vývoj tržeb za prodej VV a S v b. c. ve sledovaném období 2000 - 2007 v hodnocené agregaci vykazuje kolísavý klesající meziroční trend (tabulka 5). Za hlavní faktory, které ovlivňovaly dosavadní trend vývoje je nutné považovat především růst produkce a zvyšování cen mlýnských výrobků z důvodu rostoucích cen vstupních surovin, strukturální změny jak v mlýnském, tak škrobářském průmyslu a rostoucí domácí spotřebu škrobu a výrobků ze škrobu.

Jak vyplývá z tabulky 6, OKEČ 15.6 vykazuje po strmém nárůstu účetní přidané hodnoty v letech 2004 a 2005 (meziroční index 157,5) v období 2000 - 2007 mírné zpomalení růstu jinak dlouhodobě rostoucí účetní přidané hodnoty v b. c. Ve srovnání s rokem 2006 (meziroční index byl 139,2) klesl meziroční index účetní přidané hodnoty v roce 2007 na úroveň 130,6. U OKEČ 15.6 došlo v roce 2007 k dalšímu poklesu počtu zaměstnaných osob. Tento obor jako celek při restrukturalizaci a technologických změnách zaznamenal v letech 2000 - 2007 pokles počtu zaměstnaných osob, a to

na úroveň 75,5 %. Vývoj tohoto ukazatele je uveden v tabulce 7. Vývoj výše uvedených základních produkčních ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007 oboru OKEČ 15.6 v porovnání s celým odvětvím OKEČ 15 je zachycen v grafu 3.

Tabulka 5 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	8 030,8	8 823,2	7 291,1	8 405,1	10 286,9	10 001,0	8 706,1	9 575,2
meziroční index	x	109,9	82,6	115,3	122,4	97,2	87,0	110,0
kumulovaný index	100,0	109,9	90,8	104,7	128,1	124,5	108,4	119,2

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	1 265,6	1 392,1	1 438,4	1 479,2	1 907,7	1 993,2	1 762,1	1 652,7
meziroční index	x	110,0	103,3	102,8	129,0	104,5	88,4	93,8
kumulovaný index	100,0	110,0	113,7	116,9	150,7	157,5	139,2	130,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

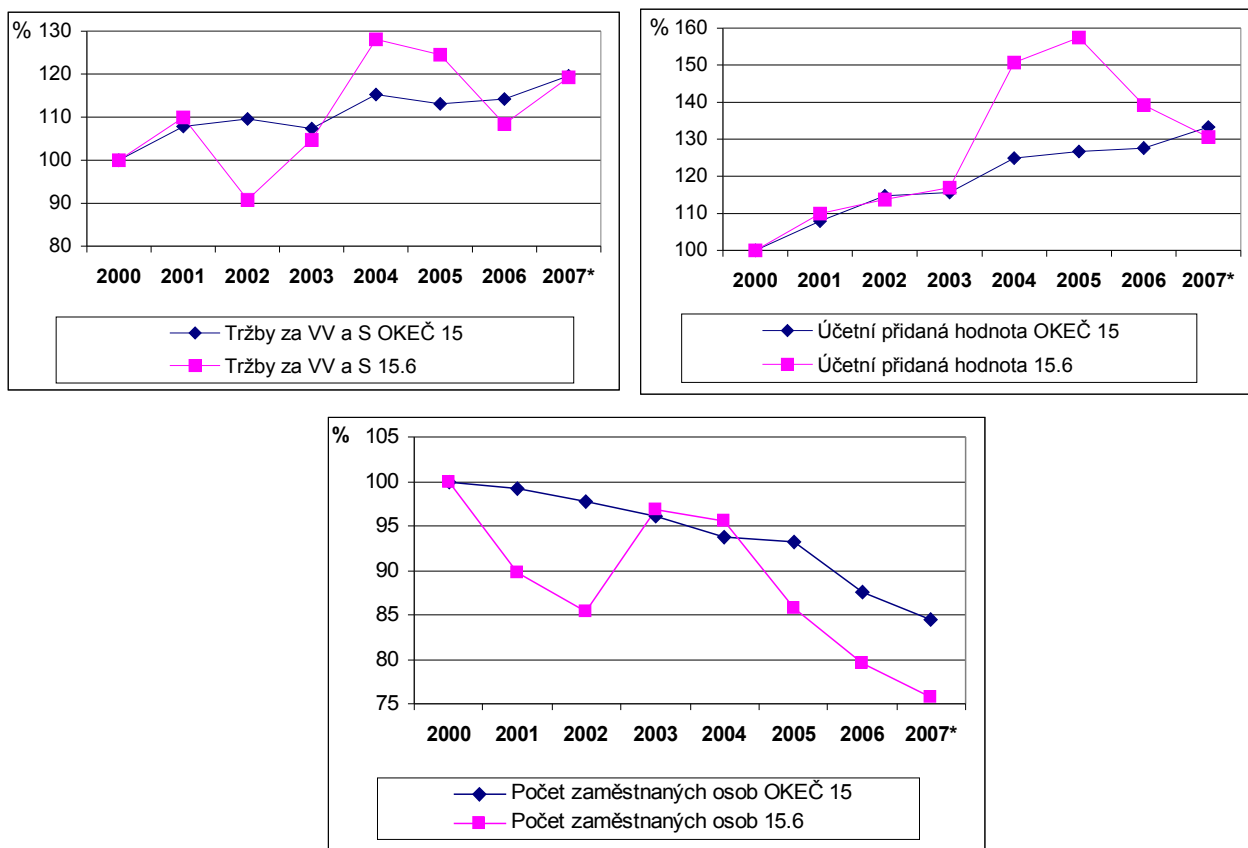
Tabulka 7 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

(osoby)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	4 425	3 968	3 781	4 285	4 229	3 795	3 517	3 351
meziroční index	x	89,7	95,3	113,3	98,7	89,7	92,7	95,3
kumulovaný index	100,0	89,7	85,4	96,8	95,6	85,8	79,5	75,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 3 -Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota,

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Nárůst kumulovaného indexu vývoje nákladů celkem v b. c. za období 2000 – 2007 (index 114,2) dokumentuje zvyšování cen všech vstupů do výroby. Po poklesu meziročního indexu nákladů celkem v roce 2006 stoupl tento index na úroveň 109,2 v roce 2007 (tabulka 8). Osobní náklady od roku 2000 trvale rostly do roku 2004 a kumulovaný index 2007/2000 v b. c. činil 118,6. Od roku 2005 došlo ke zpomalení jejich poklesu (tabulka 9).

Tabulka 8 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	10 766,9	11 308,2	9 307,2	10 254,5	12 693,6	12 887,4	11 222,2	12 295,1
meziroční index	x	105,0	82,3	110,2	123,8	101,5	87,1	109,6
kumulovaný index	100,0	105,0	86,4	95,2	117,9	119,7	104,2	114,2

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 9 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	846,7	822,9	860,1	960,9	1 041,9	1 037,7	1 015,6	1 003,9
meziroční index	x	97,2	104,5	111,7	108,4	99,6	97,9	98,8
kumulovaný index	100,0	97,2	101,6	113,5	123,1	122,6	119,9	118,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Jak uvádí tabulka 10, produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. se u hodnoceného OKEČ 15.6 výrazně zvyšovala v období 2000 - 2007, i když od roku 2006 se její růst zpomalil. V roce 2007 dosáhla produktivita práce z účetní hodnoty v oboru 15.6 hodnoty 493,2 tis. Kč/zam., což představuje 88 % úrovně tohoto ukazatele v celém potravinářském průmyslu. Kumulativní index produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b. c. 2000 - 2007 dosáhl úrovně 172,4.

V roce 2007 došlo k nárůstu podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. (0,607), jak udává tabulka 11. Jak ukazuje graf 4, podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. v letech 2000 - 2007 u hodnoceného oboru vykazuje vyšší výkyvy ve srovnání s vývojem tohoto ukazatele za celé odvětví OKEČ 15.

Tabulka 10 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 – 2007

(tis. Kč/zam.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	286,0	350,8	380,4	345,2	451,1	525,2	501,1	493,2
meziroční index	x	122,7	108,4	90,7	130,7	116,2	95,4	98,4
kumulovaný index	100,0	122,7	133,0	120,7	157,7	183,6	175,2	172,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

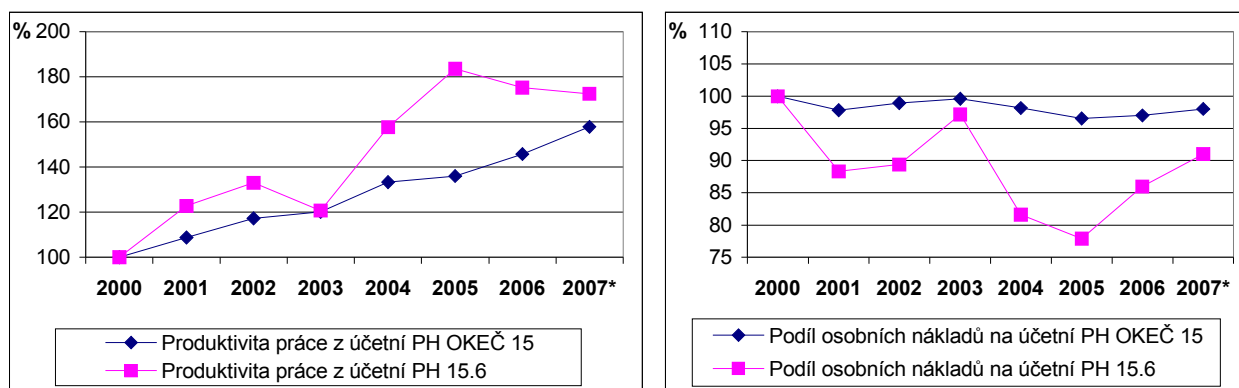
Tabulka 11 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 – 2007

(-)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.6	0,669	0,591	0,598	0,650	0,546	0,521	0,576	0,607

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 4 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

Saldo ZO OKEČ 15.6 zůstává i nadále záporné. Vývoz výrobků, ale i jejich dovoz, vykazují od roku 2004 trvalý meziroční nárůst. V roce 2007 se zvýšil objem vývozu výrobků SKP 15.6 v mil. Kč (index 2007/2006 činil 120,3), i když se růst tempa vývozu výrobku SKP 15.6 ve srovnání s obdobím 2006 poněkud zpomalil (pokles nárůstu o 6,6%). Celkový objem dovozu výrobků však stále převyšuje vývoz výrobků, což způsobuje přetrvávající pasivní bilanci zahraničního obchodu SKP 15.6 (tabulka 12). Mezi příčiny tohoto stavu patří: zvyšování podílu dovozu výrobků z obilovin, především speciálních výrobků (zpracovaných obilných zrn) pro přímou spotřebu, dovoz výrobků s vyšší přidanou hodnotou, které jsou vyráběny s vysokou produktivitou práce a také dopady zavedení Společné organizace trhu se škrobem EU.

Tabulka 12 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.6	1 256,5	1 147,1	1 070,8	1 056,2	1 258,9	1 472,0	1 868,7	2 247,2
meziroční index	x	91,3	93,3	98,6	119,2	116,9	126,9	120,3
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.6	2 244,0	1 998,3	2 175,3	2 084,2	2 773,4	2 881,1	3 435,3	4 282,8
meziroční index	x	89,1	108,9	95,8	133,1	103,9	119,2	124,7
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.6	-987,5	-851,2	-1 104,5	-1 028,0	-1 514,5	-1 409,1	-1 566,6	-2 035,6

Pramen: ČSÚ

Bilanci ZO s významnou komoditou – nativním bramborovým škrobem uvádí tabulka 13.

Tabulka 13 – Bilance zahraničního obchodu s nativním bramborovým škrobem (11 08 13 00) v t

Kalendářní rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dovoz	803,3	5,3	2 048	79	2 894	5 222	5 563	5 807
Vývoz	7 365,7	6 798,3	4 441,4	3 599,4	4 929	5 937	8 084	5 502
Saldo	6 562,4	6 793,0	2 393,4	3 520,4	2 035	715	2 521	- 305

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy odvětví

S ohledem na rozdílnost obou hodnocených výrob (statisticky vykazovaných v agregaci výroby mlýnských a škrobárenských výrobků), je nutno hodnotit perspektivy obou oborů odděleně.

Výroba mlýnských výrobků – při klesající spotřebě mouky na 1 obyvatele v ČR a při trvalém přebytku mlýnských kapacit lze předpokládat jejich další koncentraci, resp. postupné omezování a rušení výrobních kapacit. V ČR existuje dostatečná surovinová základna pro mlýnskou výrobu. Dále pokračuje výrobní a kapitálová koncentrace a integrace s pekárenskou výrobou. Souběžně pokračuje další integrační propojování kapacit v rámci obilní vertikály. Trh s mlýnskými výrobky je ovlivňován zvyšováním podílu dovozu, především speciálních výrobků (zpracovaných obilních zrn) pro přímou spotřebu. Tento trh ovlivňují i konkurenční výrobky z okolních zemí, kde existují přebytečné výrobní kapacity. V dalším období se výroba mlýnských výrobků zaměří především na využití možností zvýšení podílu zpracování zemědělských komodit a vyšší tvorbu přidané hodnoty (rozšíření sortimentu výrobků, např. celozrnné výrobky s vyšším obsahem bílkovin). Pronikání na trhy zemí EU a trhy třetích zemí je jednou z možností dalšího rozvoje oboru.

Výroba škrobárenských výrobků – je určována především pravidly SZP EU. K dalším významným faktorům, ovlivňujícím výrobu škrobu patří kolísání množství, ceny a kvality dodávané zemědělské suroviny v důsledku průběhu vegetační sezony, rostoucí domácí spotřeba škrobu, pokračující strukturální, technické a technologické změny ve výrobě a vysoká koncentrace výroby. Lokalizace výrobních kapacit přispívá ke stabilizaci produkce a zaměstnanosti ve venkovských regionech. V rámci OKEČ 15.62 se dlouhodobě projevuje nárůst produkce pšeničného škrobu. Za prioritu výroby škrobu v ČR v budoucnosti je nutno považovat zachování konkurenceschopnosti výroby v rámci společného trhu se škrobem v EU při zvyšování úrovně technologií zpracování a efektivnosti výroby. Jako perspektivní se jeví zpracování zemědělských produktů pro technické účely, např. modifikované škroby pro papírenský a textilní průmysl.

Výroba krmiv OKEČ 15.7

I. Charakteristika oboru

Obor OKEČ 15.7 je definován jako **Výroba krmiv** a zahrnuje:

15.71 – výrobu krmiv pro hospodářská zvířata,

15.72 – výrobu krmiv pro domácí zvířata.

Celkový objem výroby průmyslových krmných směsí (KS) v ČR v roce 2007 na základě statistických zjištění dosáhl 3,18 mil. tun. V porovnání s rokem 2006 došlo ke zvýšení výroby o 7,3 % a to u obou sledovaných skupin krmných směsí (tabulka I). V následujícím grafu I je znázorněna struktura výroby KS pro jednotlivé druhy zvířat v roce 2007.

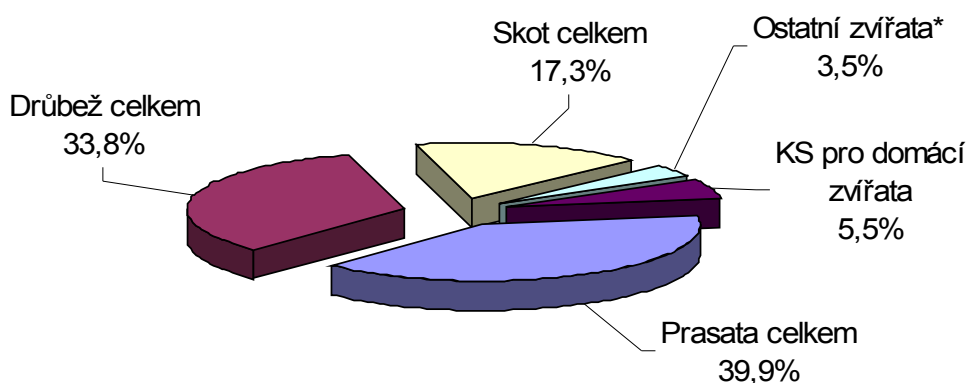
Tabulka I – Výroba krmných směsí v ČR (tis. t)

Druhy zvířat	2005	2006	2007
Krmné směsi pro hospodářská a ostatní zvířata ^{*)}	2 731	2 839	3 002
Krmné směsi pro domácí zvířata	251	123	175
Celkem	2 982	2 962	3 177

Pozn.: *) obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř, zvířata v ZOO a domácí zvířata.

Pramen: statistické šetření MZe.

Graf I – Struktura výroby krmných směsí podle jednotlivých druhů zvířat (%)

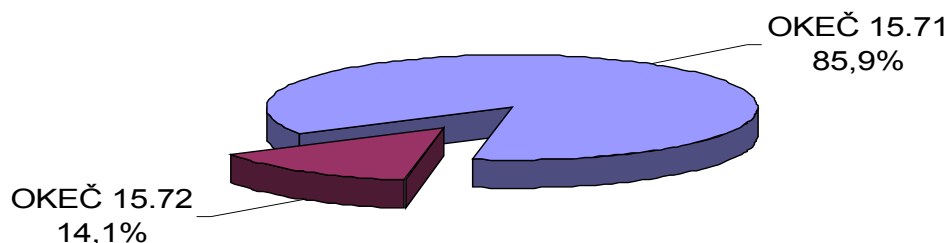
Pozn.: *) obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř, zvířata v ZOO a domácí zvířata.

Pramen: statistické šetření MZe.

K největším zpracovatelům v roce 2007 (podle počtu zaměstnanců - ČSÚ) lze zařadit ZZN Polabí, a. s. Kolín, KSK BONO, s. r. o. Heřmanice, PRIMAGRA, a. s. Milín, ZZN, a. s. Pardubice, MJM Litovel, a. s., CEREAL, a. s. Hradec Králové, ZZN POMORAVÍ, a. s. Hodonín a další.

V grafu 2 je znázorněn podíl výše uvedených výrobních oborů na tržbách VV a S v roce 2007.

Graf 2 - Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v b. c.
Pramen: ČSÚ

Z porovnání počtu registrovaných krmivářských podniků v letech 2006 - 2007 (tabulka 2) vyplývá, že stavy výrobců, dovozců, dodavatelů, distributorů a provozovatelů mobilních mícháren krmných směsí v porovnání s rokem 2006 se již téměř nemění. K výraznějšímu nárůstu počtu provozovatelů na úrovni prvovýroby došlo na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1831/2003 o hygieně krmiv, které vstoupilo v platnost k 1. 1. 2006 u krmivářských provozů, zabývajících se výrobou krmiv pro potřeby vlastních hospodářství, na které se tato povinnost dříve nevztahovala.

Tabulka 2 – Počet registrovaných subjektů vyrábějících nebo uvádějících do oběhu krmiva k 31.12.

Provozovatelé krmivářských podniků	2006	2007
Výrobci	474	475
Dovozci	234	230
Dodavatelé	96	91
Distributoři	51	58
Provozovatelé mobilních výroben	34	35
Provozovatelé na úrovni prvovýroby	14 282	15 014

Pramen: ÚKZÚZ

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Obor OKEČ 15.7 výroba krmiv se v rámci odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů v roce 2007 se podílel na tržbách za prodej VV a S v b. c. 7,0 %, na účetní přidané hodnotě 5,8 % a počtem zaměstnanců 5,2 %. Pozice oboru v rámci odvětví OKEČ 15 se příliš nemění. V roce 2007 se však meziročně zvýšil podíl počtu zaměstnanců o 0,3 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

V roce 2007 byl zaznamenán i oproti roku 2006 nárůst spotřeby obilovin na výrobu krmných směsí o 6,2 %. Přitom obiloviny zůstávají nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí. Na výrobu krmných směsí se spotřebuje cca 65 % obilovin. Celková spotřeba obilovin je tvořena z 54,0 % pšenicí, 26,3 % ječmenem, 14,7 % kukuřicí, 2,4 % žitem a tritikale, 1,7 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 0,9 %.

Růst cen průmyslových krmných směsí v roce 2007 byl způsoben souběhem více faktorů. Nejvýrazněji se na ceně krmných směsí projevil růst cen obilovin z důvodů nárůstu globální spotřeby pro potravinářské účely na světových trzích, ale také tlakem na zvýšení jejich produkce pro výrobu biopaliva. Dalším faktorem působícím na cenu krmných surovin byl nárůst cen energií.

Vývoj cenových indexů CPV výrobků SKP 15.7 v letech 2000 - 2007 ukazuje tabulka 3.

Tabulka 3 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.7	104,2	88,7	106,8	94,9	87,6	103,1	134,6

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

V roce 2007 byl vykázan nárůst tržeb za prodej VV a S v b. c. o 10,3 % oproti roku 2006 (tabulka 4), a to vlivem cenového růstu. Současně došlo k nárůstu účetní přidané hodnoty, oproti roku 2006 o 4,4 % (tabulka 5). V tomto oboru dochází každý rok od roku 2000 k mírnému poklesu počtu zaměstnaných osob. Oproti roku 2000 poklesl počet zaměstnanců oboru v roce 2007 o 21,0 % (tabulka 6).

Tabulka 4 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	18 404,3	22 869,5	20 862,9	19 565,5	19 652,6	18 093,7	18 083,9	19 939,0
meziroční index	x	124,3	91,2	93,8	100,4	92,1	99,9	110,3
kumulovaný index	100,0	124,3	113,4	106,3	106,8	98,3	98,3	108,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 5 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	3 934,4	4 314,5	4 288,4	4 129,0	4 096,0	4 099,5	3 804,5	3 970,9
meziroční index	x	109,7	99,4	96,3	99,2	100,1	92,8	104,4
kumulovaný index	100,0	109,7	109,0	104,9	104,1	104,2	96,7	100,9

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

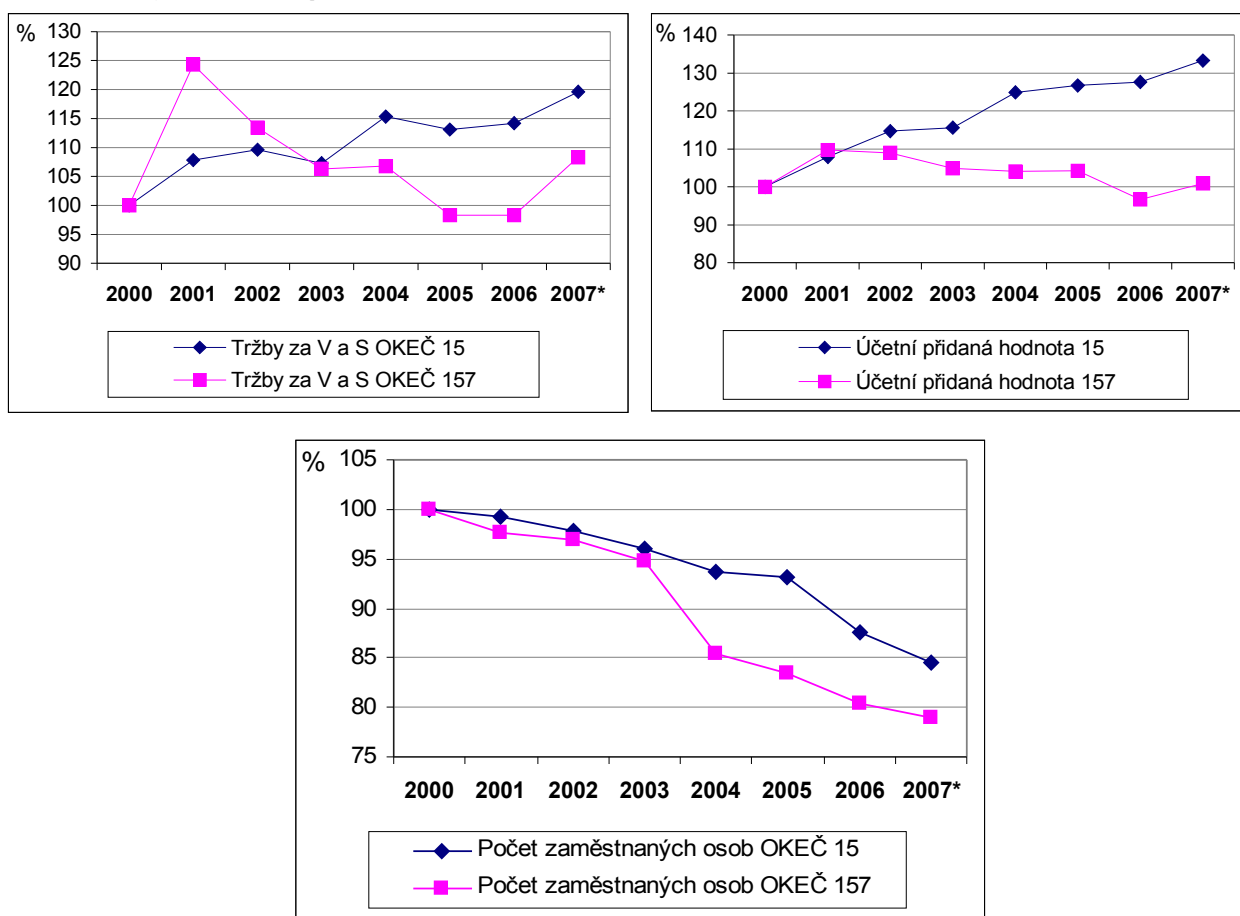
osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	8 003	7 809	7 764	7 581	6 840	6 671	6 428	6 325
meziroční index	x	97,6	99,4	97,6	90,2	97,5	96,4	98,4
kumulovaný index	100,0	97,6	97,0	94,7	85,5	83,4	80,3	79,0

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. a vývoj zaměstnanosti za období 2000 až 2007 u oboru výroby krmiv v porovnání s celým odvětvím (OKEČ 15) ukazuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Příčinou růstu nákladů celkem v roce 2007, a to o 5,5 % (tabulka 7) byl nejen nárůst cen obilovin, nejvýznamnější suroviny představující přibližně 65 % objemu vyrobené krmné směsi, ale i nárůst cen vstupů (PHM, energie, investic apod.).

Pokud jde o vývoj osobních nákladů (tabulka 8) i zde došlo k nárůstu o 5,7 % oproti roku 2006. Na zvýšení osobních nákladů v tomto oboru se podílel i nárůst průměrných měsíčních mezd. Ve srovnání s rokem 2006 se průměrná měsíční mzda v oboru výroby krmiv (u podniků s 20 a více zaměstnanci) v roce 2007 na základě údajů ČSÚ zvýšila na 19 302 Kč.

Tabulka 7 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	33 752,9	39 472,6	36 860,8	35 040,9	39 815,7	36 020,8	37 228,4	39 276,0
meziroční index	x	116,9	93,4	95,1	113,6	90,5	103,4	105,5
kumulovaný index	100,0	116,9	109,2	103,8	118,0	106,7	110,3	116,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 8 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	1 819,3	1 960,1	2 096,7	2 099,7	2 016,7	2 052,8	2 096,3	2 216,4
meziroční index	x	107,7	107,0	100,1	96,0	101,8	102,1	105,7
kumulovaný index	100,0	107,7	115,2	115,4	110,9	112,8	115,2	121,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

V roce 2007 dosáhla produktivita práce v b. c. hodnoty vyšší než je průměr celého odvětví OKEČ 15, a to 627,9 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 9). Vliv na tento ukazatel má pokles zaměstnaných osob v roce 2007 oproti roku 2006. V tabulce 10 je zřejmý mírný růst podílu osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v roce 2007 oproti roku 2006.

Tabulka 9 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 - 2007

(tis. Kč/zaměstnanec)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	491,6	552,5	552,3	544,6	598,8	614,5	591,8	627,9
meziroční index	x	112,4	100,0	98,6	110,0	102,6	96,3	106,1
kumulovaný index	100,0	112,4	112,3	110,8	121,8	125,0	120,4	127,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 10 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 - 2006

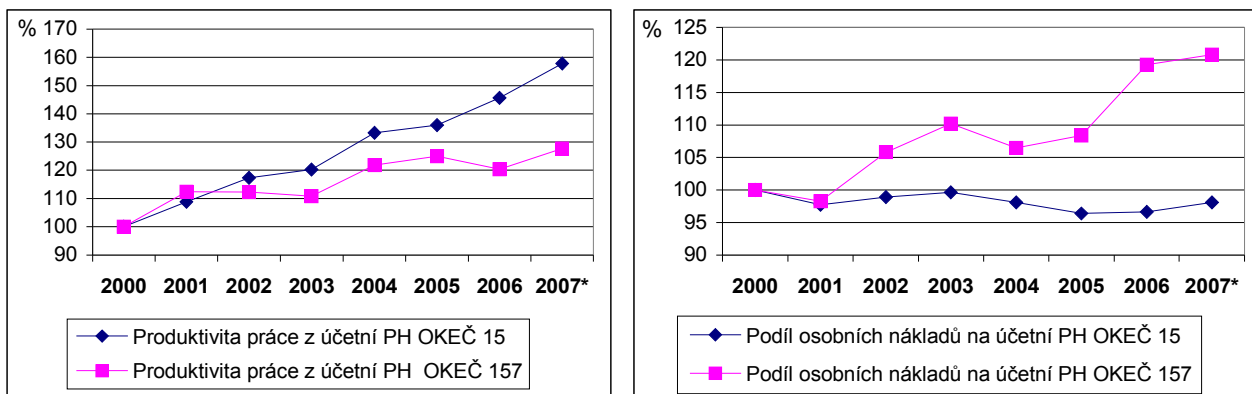
-	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.7	0,462	0,454	0,489	0,509	0,492	0,501	0,551	0,558

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 - 2007 v tomto oboru v porovnání s vývojem za odvětví OKEČ 15 ukazuje následující graf 4. Ukazuje rozdílnou úroveň oboru hodnocených subjektů u sledovaných ukazatelů v posledních letech.

Graf 4 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007

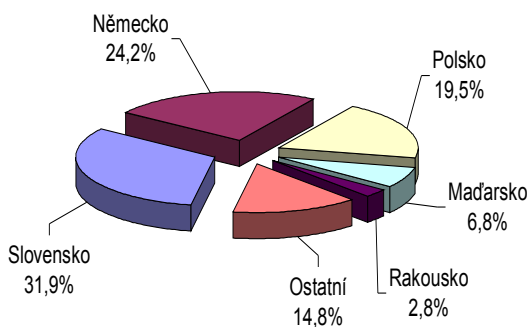
*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

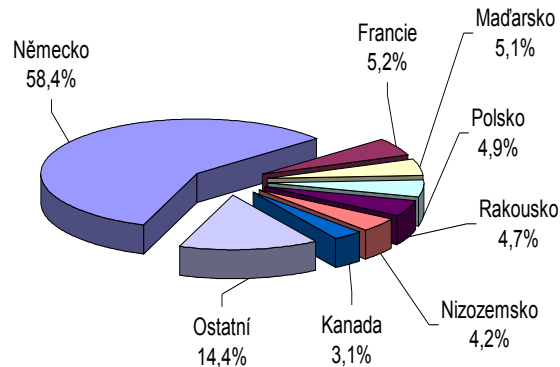
Vývoj ZO uvádí tabulka II, ze které je patrné trvalé pasivní saldo výrobků SKP 15.7 - Krmiva průmyslová. Na dovozu krmných surovin a krmných směsí do ČR se v roce 2007 nejvíce podílelo (hodnoceno na základě statistické hodnoty) především Německo se 58,4 %. Teritoriální struktury dovozu ostatních vybraných států ukazuje graf 6. Pokud se týká vývozu krmných surovin a krmných směsí (podle statistické hodnoty), největšími odběrateli bylo Slovensko, Německo a Polsko. Uvedené státy se podílely v roce 2007 na celkovém vývozu krmných surovin a krmných směsí 75,6 % (graf 5).

Graf 5 - Podíl vývozu průmyslových surovin a krmných směsí v roce 2007

Pramen: Celní statistika ČSÚ (CS 2301-09)

Graf 6 – Podíl dovozu průmyslových surovin a krmných směsí do ČR v roce 2007

Pramen: Celní statistika ČSÚ (CS 2301-09)

Tabulka 11 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.7	511,2	854,1	819,0	829,4	1 161,6	1 708,5	1 908,7	2 439,9
meziroční index	x	167,1	95,9	101,3	140,1	147,1	111,7	130,7
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.7	1 991,8	2 234,7	2 327,1	2 291,2	3 083,3	3 077,7	3 123,8	3 625,8
meziroční index	x	112,2	104,1	98,5	134,6	99,8	101,5	116,1
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.7	-1 480,6	-1 380,6	-1 508,1	-1 461,8	-1 921,7	-1 369,2	-1 215,1	-1 131,9

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Výroba hotových krmiv pro hospodářská zvířata má specifické postavení v rámci potravinářského průmyslu. Krmiva pro zvířata tvoří důležitý článek v řetězci výrobců potravin. Mají přímý vliv na kvalitu a bezpečnost potravin živočišného původu. Z pohledu potravinového řetězce zaujímají významné postavení mezi zemědělskou prvovýrobou a výrobou potravin.

Používané suroviny do krmiv po jejich zpracování se stávají základním vstupem pro živočišnou výrobu a následně i pro zpracovatelskou část celého potravinového řetězce. Hlavním úkolem při výrobě hotových průmyslových krmiv je dodržování stanovených pravidel hygieny a tím zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele s ohledem na bezpečnost potravin.

Významné postavení na trhu zaujímají tuzemští výrobci. I přes mírný pokles hospodářských zvířat v posledních letech si krmivářský průmysl ČR ve výrobě průmyslových krmných směsí v dalších letech udrží své postavení na tuzemském trhu a je předpoklad, že si udrží svou pozici i na jednotném trhu EU.

Nadále bude nutné investovat do výrobních technologií z důvodů konkurenceschopnosti na světovém trhu. K realizaci těchto cílů je možné využívat dotační státní podpory např.: titul 9. H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, 13. B Podpora zvýšení jakosti zpracování zemědělských produktů při výrobě krmiv a další podpory.

Vývoj celkové výroby průmyslových krmných směsí v jednotlivých zemích EU-27 v letech 2006 - 2007 je uveden v tabulce 12. Na základě odhadu Evropského sdružení výrobců krmiv (FEFAC) v roce 2007 se zvýšila celková výroba krmných směsí v EU-27, proti roku 2006 o 1,4 %. Pokud jde o údaje o výrobě KS v ČR uvedené v tabulce 12, její zpřesnění na základě statistických šetření MZe je uvedeno v tabulce 2.

Tabulka 12 – Odhad celkové výroby průmyslových krmných směsí v EU 27 v letech 2006 – 2007 (tis. t)

Země	2006	2007	Index 2007/06
Belgie	5 958	5 806	97,4
Dánsko	5 206	5 200	99,9
Česká republika	2 962	2 935	99,1
Estonsko	214	214	100,0
Finsko	1 419	1 368	96,4
Francie	21 616	22 160	102,5
Irsko	3 966	3 412	86,0
Itálie	13 700	14 200	103,6
Kypr	290	290	100,0
Litva	355	406	114,4
Lotyšsko	155	155	100,0
Maďarsko	4 456	4 180	93,8
Německo	20 304	21 349	105,1
Nizozemsko	13 325	13 745	103,2
Polsko	6 341	6 950	109,6
Portugalsko	3 450	3 630	105,2
Rakousko	1 200	1 225	102,1
Slovensko	1 069	1 030	96,4
Slovinsko	474	495	104,4
Španělsko	19 775	19 470	98,5
Švédsko	2 109	2 079	98,6
Velká Británie	14 126	14 043	99,4
EU-25^{*)}	142 470	144 342	101,3
Bulharsko	613	613	100,0
Rumunsko	2 329	2 468	106,0
EU-27^{*)}	145 412	147 423	101,4

(*) Mimo Lucemburska, Řecka a Malty.

Pramen: FEFAC

Na základě informace uvedené v periodiku Strategie Grains, na základě říjnových údajů by měla celková průmyslová produkce krmných směsí v současném marketingovém roce 2007/08 v zemích EU-27 dosáhnout zhruba 137 mil. t. Navzdory obavám z dopadu vysokých cen obilnin, odhad předpokládá průmyslovou produkci krmných směsí vyšší o zhruba 1 mil. t ve srovnání s marketingovým rokem 2006/07. Z uvedeného množství by mělo být vyrobeno odhadem 38,4 mil. t krmných směsí pro skot, 51 mil. t pro prasata a 47,6 mil. t pro drůbež. Aktuální odhady a informace signalizují obavy, že by mohly mít vysoké ceny obilnin nejhorší dopad na chovatele prasat a způsobit určitý pokles stavů.

Výroba ostatních potravinářských výrobků OKEČ 15.8

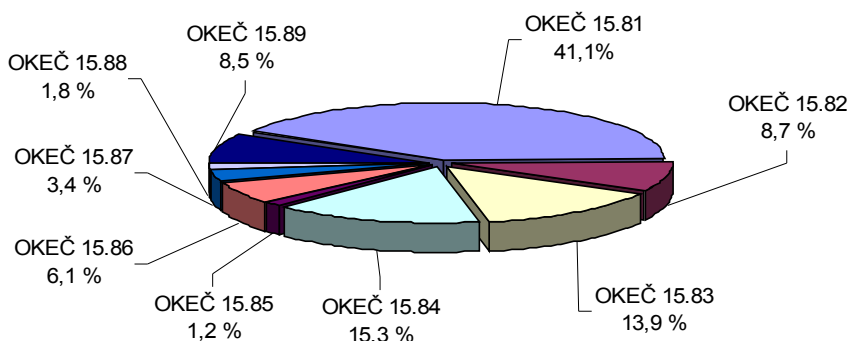
I. Charakteristika oboru

V systému OKEČ je obor definován **15.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků** a zahrnuje specializované výroby:

- 15.81** - výroba pekárenských výrobků a cukrářských výrobků,
- 15.82** – výroba trvanlivých pekárenských výrobků,
- 15.83** – výroba cukru (přírodního),
- 15.84** – výroba kakaa, čokolády a cukrovinek,
- 15.85** – výroba těstovin,
- 15.86** – výroba čaje a kávy,
- 15.87** – výroba koření a aromatických výtažků,
- 15.88** – výroba homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin,
- 15.89** – výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených.

Podíl jednotlivých výrob (měřeno tržbami v b.c.) v roce 2007 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrob na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v běžných cenách,
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Z tabulky I vyplývá, že v roce 2007 klesla jak výroba čerstvého chleba tak i výroba pečiva čerstvého, běžného i cukrářského. Naopak výroba těstovin vzrostla v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 o 13,6 %.

Tabulka I - Přehled produkce vybraných komodit OKEČ 15.8

	jedn.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Chléb čerstvý	t	335 784	336 972	341 633	345 828	346 551	349 452	338 016	251 291
Pečivo čerstvé běžné	t	267 994	274 325	282 605	279 440	275 169	289 274	285 752	222 286
Pečivo čerstvé cukrářské	t	43 637	45 350	51 830	52 495	56 540	58 087	61 191	53 252
Cukr rafinovaný	tis. t	367	482	517	521	557	573	492	383
Těstoviny nevařené, nenadívané ani jinak nepřipravené	t	57 146	48 755	56 850	51 248	50 895	52 268	48 474	55 091

Pramen: ČSÚ, 8004-08, Výroba vybraných průmyslových výrobků

Rozhodující výroby OKEČ 15.8

Výroba pekárenských a cukrářských výrobků – OKEČ 15.81 je největším segmentem OKEČ 15.8. Tato rozhodující pozice producentů pečiva a cukrářských výrobků vyplývá z charakteru výroby, která je určena především k denní spotřebě téměř všech skupin konzumentů. V roce 2007 poklesl podíl této výroby na tržbách za prodej VV a S v b. c. ve srovnání s rokem 2006 o 0,5 p. b. a představoval 41,1 % z OKEČ 15.8. Obor úzce navazuje na mlýnskou výrobu. Pokračující koncentraci pekárenské výroby a vertikální propojování výrobců v obilní vertikále dokumentuje struktura výrobní základny. Největším výrobcem je společnost United Bakeries a. s., zastřešující skupiny Delta pekárny a Odkolek. Druhým největším výrobcem pro český trh je společnost PENAM a. s., Brno. Za významný z hlediska širší sortimentu a zaměstnanosti lze také považovat rozvoj MSP v této výrobě. OKEČ 15.81 + 15.82 tvoří, měřeno hlavními ekonomickými ukazateli, cca polovinu OKEČ 15.8.

Výroba cukru – OKEČ 15.83 je druhou největší výrobou v rámci OKEČ 15.8. Podíl výroby cukru na tržbách za VV a S oboru 15.8 v roce 2007 představoval 13,9 % a ve srovnání s rokem 2006 klesl o 2,2 %. Od hospodářského roku 2006/07 nabyla účinnosti reforma SOT s cukrem v EU a tedy i v ČR v rámci nařízení Rady č. 318, 319 a 320 a prováděcích předpisů. Po ukončení kampaně 2006/2007 využila společnost EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a. s. pravidel cukerní reformy a uzavřela tři cukrovary a tak v kampani 2007/2008 bylo v ČR činných již jen 7 cukrovarů s celkovým odhadovaným jmenovitým výkonem 36 000 tuny řepy na den.

Tabulka 2- Rozdělení produkčních kvót cukru v ČR v t pro rok 2007/2008

Cukrovarnický podnik	Cukrovar	Celkem produkční kvóta cukru
Cukrovary a lihovary TTD, a.s.	Dobruška, České Meziříčí	193 500,190
Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Hrušovany, Opava	87 292,561
Hanácká potravinářská společnost s.r.o.		23 348,539
Litovelská cukrovarní, a.s.		20 949,538
Cukrovar Vrbátky, a.s.		20 386,013
Celkem rok 2007/2008		345 306,931

Pramen: SZIF, MZe

V současné době dochází k nárůstu využití cukrové řepy pro nepotravinářské účely a ke vzniku nového průmyslového odvětví – kombinátů cukrovar/lihovar.

Významný podíl na tržbách OKEČ 15.8 (15,8 %) představuje i **výroba čokolády a cukrovinek (OKEČ 15.84)**, obor s dlouholetou domácí tradicí. Výrobky tohoto oboru se zastoupením značného podílu zahraničního kapitálu jsou vysoce konkurenceschopné na zahraničních trzích. K největším podnikům oboru OKEČ 15.84 patří Nestlé Česko, s. r. o. Praha, sdružující závody pro výrobu čokolády a cukrovinek Orion, Zora a Sfinx.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Obor (agregace) výroby ostatních potravinářských výrobků zaujímal v rámci sektoru potravinářského průmyslu v roce 2007 stejně jako v předešlých letech nejvyšší podíl v rámci sledovaných ukazatelů. Došlo však k poklesu podílu OKEČ 15.8 na celkových tržbách za prodej VV a S v b. c. potravinářského průmyslu a to z 24,6% v roce 2006 na 23,3% v roce 2007. Podíl účetní přidané hodnoty OKEČ 15.8 na celkové hodnotě tohoto ukazatele poklesl v období 2006 - 2007 z 33,6% na 32,8%. Podíl OKEČ 15.8 na celkovém počtu pracovníků sektoru představoval 43,9% a tato skupina zůstává nejvýznamnějším zaměstnavatelem v rámci OKEČ 15.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Vývoj základních ekonomických ukazatelů této skupiny výrob v rámci OKEČ 15 z dlouhodobého pohledu vykazuje variabilní vývoj s ohledem na využití možností uplatnění produktů jednotlivých výrob na domácím a zahraničním trhu.

Vývoj cenových indexů skupiny ostatních potravinářských výrobků je uveden v tabulce 3 a vykazuje poměrně kolísavý trend. Po poklesu cenového indexu období 2005/2004 na 96,9% došlo u SKP 15.8 v letech 2006 a 2007 (index 2007/2006 byl 108,5) k nárůstu cenových indexů, které odrážejí nárůst cen vstupní suroviny, především s růstem cen obilovin.

Tabulka 3 - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.8	102,1	99,0	107,3	104,9	96,9	104,6	108,5

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vývoj tržeb za prodej VV a S v b. c. ve sledovaném období 2000 – 2007 v celé agregaci oborů vykazuje mírně vzrůstající trend, i když úroveň meziročních indexů kolísá. Ve srovnání s rokem 2000 vzrostly tržby za prodej VV a S v b. c. v roce 2007 o 18,0%. Meziroční index 2007/2006 však poklesl 0,9 p. b. Údaje o objemu tržeb ve výše zmíněných letech uvádí tabulka 4.

Ve vývoji účetní přidané hodnoty v b. c. došlo v roce 2007 v porovnání s rokem 2006 k nárůstu, meziroční index činil 101,8 (tabulka 5). Vysoké hodnoty dosáhl kumulovaný index tohoto ukazatele v období 2006/2000 (index 138,9), což je o 5,6 p. b. více než hodnota tohoto ukazatele za celý potravinářský průmysl.

Z tabulky 6, která uvádí počet zaměstnaných osob, vyplývá kolísání jejich počtu v této skupině výrob. Větší výkyv v počtu pracovníků směrem nahoru se projevil v roce 2005, ale v dalších letech nastala jejich redukce. Index pracovníků OKEČ 15.6 poklesl v roce 2007 na hodnotu 96,5 ve srovnání s rokem 2006.

Tabulka 4 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	56 589,9	57 829,9	61 757,3	60 509,5	68 542,7	66 981,0	67 394,0	66 775,1
meziroční index	x	102,2	106,8	98,0	113,3	97,7	100,6	99,1
kumulovaný index	100,0	102,2	109,1	106,9	121,1	118,4	119,1	118,0

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 5 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	16 159,2	18 253,3	18 767,8	19 066,8	22 366,6	21 892,2	22 034,0	22 441,6
meziroční index	x	113,0	102,8	101,6	117,3	97,9	100,6	101,8
kumulovaný index	100,0	113,0	116,1	118,0	138,4	135,5	136,4	138,9

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

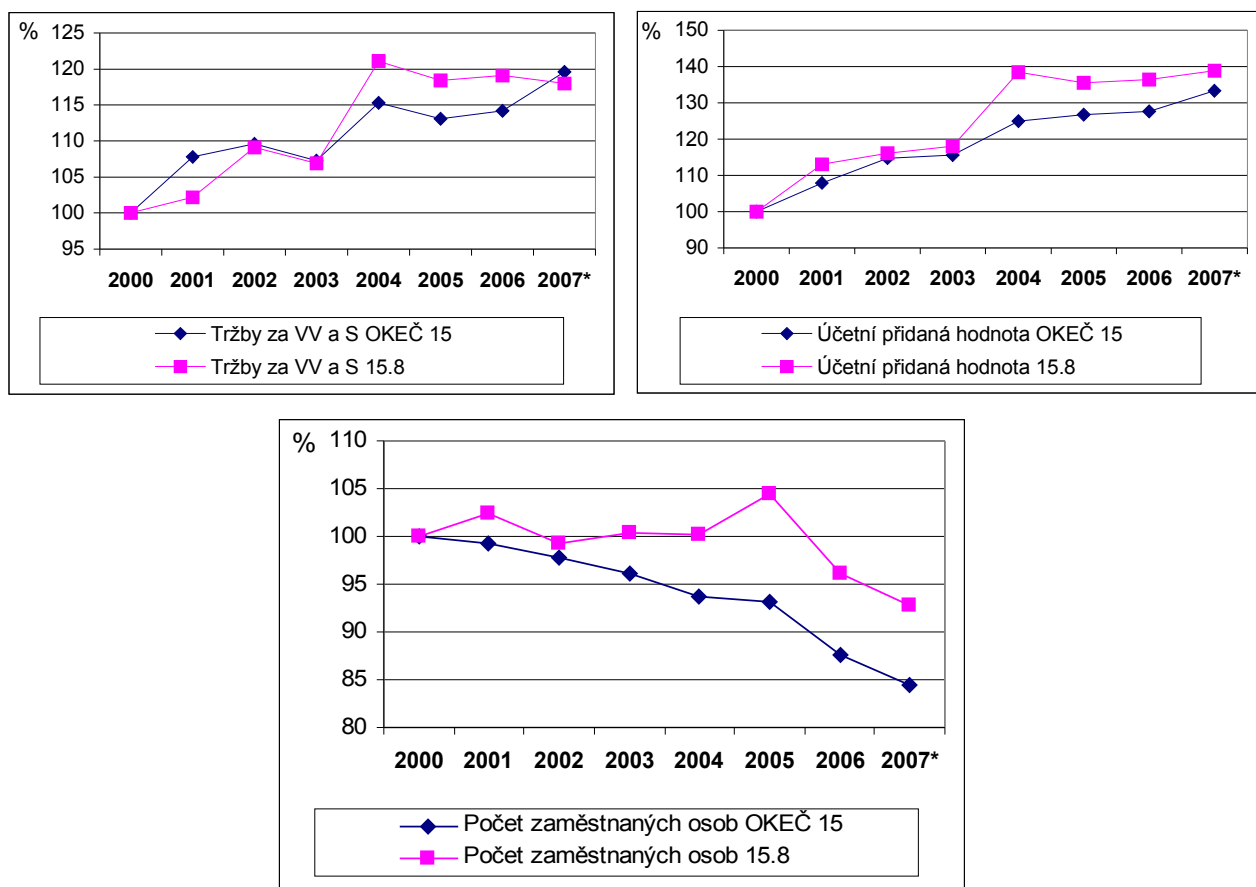
(osob)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	57 755	59 158	57 354	57 942	57 840	60 376	55 508	53 579
meziroční index	x	102,4	97,0	101,0	99,8	104,4	92,0	96,5
kumulovaný index	100,0	102,4	99,3	100,3	100,1	104,5	96,1	92,8

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj výše uvedených základních produkčních ukazatelů v b. c. v letech 2000 – 2006 u oboru OKEČ 15.8 v porovnání s celým odvětvím OKEČ 15 je zachycen v grafu 2.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 7 dokumentuje kolísavý trend vývoje nákladů celkem v b. c. v letech 2000 až 2007. V porovnání s rokem 2000 klesly tyto náklady v roce 2007 o 0,7 %. Zvýšení cen vstupů do výroby (surovin, energií a mezd) bylo příčinou nárůstu hodnoty tohoto ukazatele v roce 2007 o 4,2% ve srovnání s rokem 2006.

Výrazný vzestup v hodnoceném období 2000 - 2007 byl zaznamenán u osobních nákladů v b. c., kumulativní index dosáhl hodnoty 137,2, což je o 6,4 p. b. více než hodnota tohoto ukazatele v potravinářském průmyslu celkem (tabulka 8).

Tabulka 7 – Náklady celkem v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	89 107,0	76 188,8	81 384,5	77 025,1	87 225,8	89 348,0	84 877,2	88 442,0
meziroční index	x	85,5	106,8	94,6	113,2	102,4	95,0	104,2
kumulovaný index	100,0	85,5	91,3	86,4	97,9	100,3	95,3	99,3

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 8 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 – 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	9 620,3	10 288,3	10 946,5	11 291,3	12 513,1	12 715,8	12 704,9	13 200,2
meziroční index	x	106,9	106,4	103,1	110,8	101,6	99,9	103,9
kumulovaný index	100,0	106,9	113,8	117,4	130,1	132,2	132,1	137,2

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. v letech 2000 - 2007 u OKEČ 15.8, jak uvádí tabulka 9, výrazně vzrostla (kumulovaný index za sledované období činí 149,7). Tento vývoj je odrazem růstu účetní přidané hodnoty v předchozích letech, zvýšení technologické úrovně a vybavení výrobních provozů a s tím spojeného poklesu počtu zaměstnanců v této skupině výrob. Variabilní podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. v letech 2000 - 2007 ukazuje tabulka 9.

Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007 za OKEČ 15.8 v porovnání s vývojem za celé odvětví OKEČ 15 ukazuje následující graf 3.

Tabulka 9 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 – 2007

(tis. Kč/zam.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	279,8	308,6	327,2	329,1	386,7	362,6	397,0	418,9
meziroční index	x	110,3	106,0	100,6	117,5	93,8	109,5	105,3
kumulovaný index	100,0	110,3	116,9	117,6	138,2	129,6	141,9	149,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

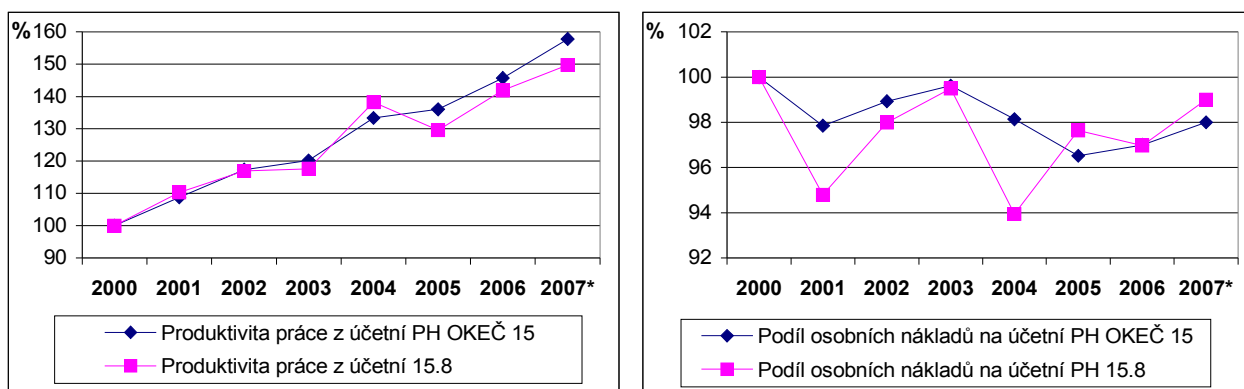
Tabulka 9 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 – 2007

(-)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.8	0,595	0,564	0,583	0,592	0,559	0,581	0,577	0,588

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 – 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

Pro vývoj ZO SKP 15.8 je charakteristické celkové záporné saldo, které se dále opět zvyšuje. Meziroční index vývozu v posledním období, tj. 2007/2006 u těchto výrobků však vzrostl a činil 8,1 %. Bližší údaje jsou uvedeny v tabulce 10.

Tabulka 10 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 – 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.8	10 001,6	12 467,4	12 657,7	15 026,5	19 973,3	21 986,9	21 198,3	22 913,4
meziroční index	x	124,7	101,5	118,7	132,9	110,1	96,4	108,1
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.8	15 767,5	16 835,5	16 101,4	17 955,1	21 183,6	23 915,5	25 260,0	30 160,1
meziroční index	x	106,8	95,6	111,5	118,0	112,9	105,6	119,4
Saldo (mil. Kč)								
SKP 15.8	-5 765,9	-4 368,1	-3 443,7	-2 928,6	-1 210,3	-1 928,6	-4 061,7	-7 246,7

Pramen: ČSÚ

Na celkových výsledcích ZO výroby ostatních potravinářských výrobků se velkou měrou podílí ZO s cukrem a výrobky s obsahem cukru. V hospodářském roce 2006/2007 bylo za 15 měsíců dovezeno 93 223 t cukru, z toho 57 % ze Slovenska. Ve stejném období bylo z ČR vyvezeno 171 100 t cukru, převážně v rámci komunitárního obchodu,

Celková bilance ZO s cukrem a s výrobky s obsahem cukru v hospodářském roce 2006/07 (hodnota bílého cukru) dosáhla pasivního salda 55 432 t. To je obrovský propad oproti roku 2005/2006, kdy bylo aktivní saldo obchodu 232 074 t cukru. Hlavní příčinou enormně zvýšeného dovozu cukru je výrazné snížení kvóty cukru v ČR. Ve finančním vyjádření je v hospodářském roce 2006/2007 aktivní saldo s cukrem a výrobky s cukru 1 109,2 mil. Kč (tabulka 11).

Tabulka 11 – Saldo dovozu a vývozu cukru v mil. Kč.

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 ¹	Celkem	2006/07 ¹
Dovoz	450,9	227,4	208,0	882,5	803,7	1 293,0	3 865,5	1 740,8
Vývoz	1 118,3	418,5	1 577,6	3 678,6	4 989,4	2 299,7	13 982,1	2 850,0
Saldo cukr	+ 567,4	+ 191,1	+ 1 369,6	+ 2 796,1	+ 4 185,7	+ 1 006,7	10 116,6	+ 1 109,2

^{1/} Hospodářský rok 2006/2007 byl v EU výjimečně stanoven v důsledku přechodného období od 1.7.2006 do 30.9.2007

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Výroba pekárenských výrobků a cukrářských výrobků představuje stabilní segment výrobků každodenní spotřeby na trhu se širokým a regionálně diverzifikovaným sortimentem. Nadále bude pokračovat vertikální a horizontální propojování mlýnské a pekárenské výroby v obilní vertikále. Pekárenská a cukrářská výroba má dobrou perspektivu za předpokladu dalšího posilování tržní síly pekáren a cukráren na odbytovém trhu. Nutným se jeví zvýšení objemu finančních prostředků zaměřených na modernizaci výroby, přispívající ke kvalitě produkce a jejímu uplatnění i mimo český trh. Podpora rozvoje podnikání by měla být především zaměřena na rozvoj MSP, což by umožnilo nejen modernizaci jejich technického vybavení, ale i poskytlo možnosti pro rozvoj vlastních specializovaných prodejen a rozšíření sortimentu výrobků. Náročné pracovní podmínky a nízká úroveň průměrné nominální mzdy mohou být důvodem odlivu pracovníků.

Slibná perspektiva se jeví pro cukrovinkářskou výrobu, která je prezentována jak tradičním, tak inovovaným sortimentem značkových výrobků, konkurenceschopných na evropských trzích, a to při restrukturalizaci výrobní báze.

V důsledku realizace reformy Společné organizace trhů s cukrem EU proběhla od počátku roku 2006/2007 restrukturalizace cukrovarnického průmyslu. V cukrovarnickém průmyslu, kde došlo v roce 2007 k poklesu zpracovatelské kapacity cukrovarů při klesajících pěstitelských plochách, může být nadbytečná kapacita využita pro produkci biolíhu. Bilance zahraničního obchodu s cukrem bude zřejmě pasivní i v dalších letech.

Další perspektiva skupiny výrob OKEČ 15.8 bude též spojena s rozšiřováním výroby homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin OKEČ 15.88 (výroba potravin pro speciální výživu) a OKEČ 15.89 (výroba potravin obohacených vitamíny, proteiny atd.), což souvisí s vývojem populace a rostoucím zájmem o tento druh potravin.

Výroby nápojů OKEČ 15.9

I. Charakteristika oboru

V systému OKEČ 15 obor **15.9 – Výroba nápojů** zahrnuje následující výrobkové skupiny:

15.91 – výroba destilovaných alkoholických nápojů,

15.92 – výroba etylalkoholu kvašením,

15.93 – výroba hroznového vína,

15.94 – výroba ovocného vína,

15.95 – výroba jiných nededilovaných kvasných nápojů,

15.96 – výroba piva,

15.97 – výroba sladu,

15.98 – stáčení minerální a pitné vody do lahví a výroba nealkoholických nápojů.

Pivovarnictví

V ČR bylo v roce 2007 53 činných pivovarů. Na prvním místě ve výstavu byl Plzeňský prazdroj, a. s., dále následovaly Pivovary Staropramen, a. s., Budějovický Budvar, n. p., Starobrno, a. s., PMS Přerov, a. s., DRINKS UNION, a. s. a Královský pivovar Krušovice, a. s. Celková produkce piva v roce 2007 vzrostla oproti roku 2006 o 0,5 % na 19,9 mil. hektolitrů. Nárůstu produkce u většiny pivovarů pomohl vývoz, a to především nárůst vývozu, ale i domácí spotřeby nealkoholického piva. V roce 2007 bylo dodáno na trh 497 tis. hektolitrů nealkoholického piva, tzn. zvýšení o 52 %, oproti předchozímu roku. Vývoj vybraných ukazatelů pivovarského průmyslu ČR uvádí tabulka 10.

Sladařství

Na základě údajů VÚPS, a. s. bylo v roce 2007 celkem vyrobeno 528 tis. tun sladu (v roce 2006 výroba sladu činila 516 tis. t) ve 36 sladovnách, z nichž bylo 19 pivovarských sladoven a 17 obchodních sladoven. Český slad (tento druh sladu zaujímá ve výrobě 98 %) byl používán prakticky všemi nejvýznamnějšími pivovarskými společnostmi na světě, jako jsou např. SABMiller, Interbrew, Heineken a další. K největším sladovnám v ČR patří provozy skupiny Sladovny Soufflet ČR, a. s., největšího sladařského holdingu na světě (francouzské Soufflet Group), Plzeňského Prazdroje, a. s., Českomoravské sladovny, a. s. a Moravamalt, s. r. o.

Vinařství

V roce 2007 činila rozloha vinic v ČR podle údajů ČSÚ 17,3 tis. ha a na celkové ploše vinic EU jsme se podíleli přibližně 0,5 %. Na dvou třetinách osázených ploch vinic se pěstují bílé odrůdy a na jedné třetině modré. Z bílých odrůd je nejvíce zastoupena odrůda Müller Thurgau, Veltlínské zelené, dále Ryzlink vlašský a Ryzlink rýnský. Tyto čtyři odrůdy se pěstují na 54 % plochy vinic všech bílých odrůd. Z červených odrůd pak zaujímá největší výměru Svatovavřínecké a Frankovka a na celkové ploše modrých odrůd se podílejí 47 %. Počet zaregistrovaných pěstitelů révy vinné v roce 2007 byl 19 517 subjektů. Výroba a spotřeba vína v ČR je uvedena v tabulce 12.

Mezi největší tuzemské výrobce vína patří skupina Bohemia Sekt, a. s., Moravské vinařské závody, Bzenec, s. r. o., Nové vinařství, a. s., PATRIA Kobyly, a. s., Templářské sklepy Čejkovice, VINIUM, a. s. Velké Pavlovice, VINSELEKT Michlovský, a. s., ZNOVÍN ZNOJMO, a. s., Vinné sklepy Valtice, a. s., České vinařské závody, a. s. a další.

Výroba lihovin

V roce 2007 na základě údajů ČSÚ se výrazně nezvýšila produkce oproti roku 2006, i když v posledních letech tuzemským likérkám rostou tržby. Příčinou je důsledné využívání zákonů v boji s černými palírnami a podvodníky s lihem. Významné pozice ve výrobě lihovin a destilátů zauímají v ČR firmy DRINKS UNION, a. s., Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a. s., kterou vlastní Pernod Richard, STOCK Plzeň, a. s., a další firmy Rudolf Jelínek, a. s., Palírna u Zeleného stromu - Starorežná Prostějov, k. s.

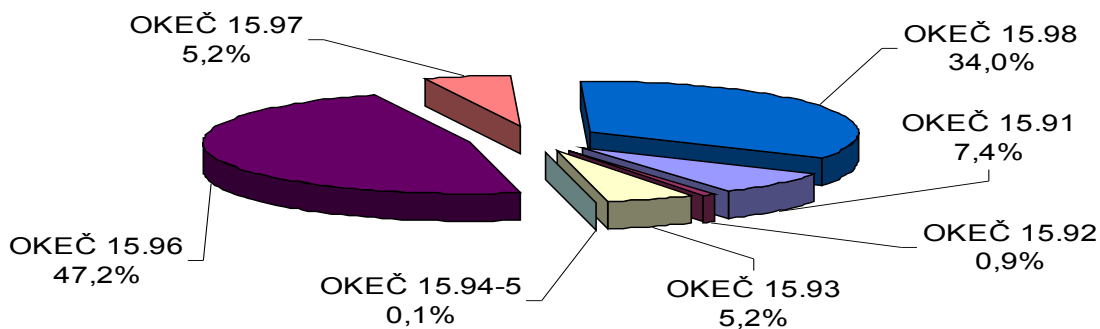
Výroba minerálních vod a nealkoholických nápojů

Na základě údajů ČSÚ bylo vyrobeno v roce 2006 v ČR 28 005 tis. hl. nealkoholických nápojů s vypitými téměř 289,0 litry na osobu/rok. V roce 2007 bylo vyrobeno 21 100 tis. hl. a podle odhadu, došlo k mírnému poklesu spotřeby o 0,3 % na 288,0 litrů na obyv./rok.

S ohledem na konkurenční boj, tuzemští výrobci minerálních vod nezveřejňují konkrétní údaje o produkci, z těchto důvodů budou následující informace pouze odhadem. Největší podíl na trhu v roce 2007 mají Karlovarské minerální vody, a. s., trojici největších výrobců doplňuje Poděbradka, a. s. a Hanácká kyselka, s. r. o. Dále k největším firmám ve výrobě nealkoholických nápojů patří Coca-Cola, Beverages ČR s. r. o., Kofola, a. s. Krnov, GENERAL BOTTL, s. r. o. Praha, VESETA, s. r. o. Kyšice. Současně je nutné se zmínit o podílu pivovarů a sodovkáren na výrobě nealkoholických nápojů (limonády a sodové vody). V roce 2007 podle údajů ČSPS bylo vyrobeno 136 tis. hl jmenovaných nealkoholických nápojů.

Odhad podílu jednotlivých výrobních skupin na tržbách za prodej VV a S v rámci agregace OKEČ I5.9 je uveden v grafu I.

Graf I – Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2007

Pozn.: údaje v b. c.
Pramen: ČSÚ

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků a nápojů

Skupina nápojářských oborů zaujímá v rámci odvětví OKEČ 15 klíčovou pozici. Podíl skupiny nápojářských oborů v rámci výroby potravin a nápojů dosáhl v roce 2007 u tržeb za prodej vlastních V a S v b. c. výše 21,7 %. Vysoký je především podíl účetní přidané hodnoty v rámci potravinářského sektoru, který dosáhl v roce 2007 výše 29,3 %. Podíl agregace nápojářských oborů na počtu zaměstnanců v odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů v roce 2007 činil 14,2 %.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

V roce 2007 byl zaznamenán na základě údajů ČSÚ nárůst cen průmyslových výrobců SKP 15.9 oproti roku 2006 o 5,6 %. Nárůst cen nastal u piva, minerálních vod a nealkoholických nápojů. Např. u vín došlo k nárůstu spotřebitelských cen oproti roku 2006 o 11,0 % (ceny průmyslových výrobců vín jsou sledovány měsíčně TIS^{CR}SZIF).

U nealkoholických nápojů se ceny sirupů a koncentrátů, minerálních a stolních vod, ovocných a zeleninových šťáv a ostatních nápojů po poklesu či stagnaci v minulých letech v roce 2007 zvýšily o 2,9 %.

Vývoj cenového indexu u výrobků SKP 15.9 v letech 2000-2007 ukazuje tabulka I.

Tabulka I - Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000 - 2007

(%)	meziroční index						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	07/06
SKP 15.9	103,6	103,5	101,5	104,1	101,5	103,6	105,6

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

3.2 Základní produkční charakteristiky

Tržby za prodej vlastních V a S v roce 2007 zaznamenaly nárůst o 8,7 % (tabulka 2). Od roku 2000 dochází v tomto oboru k nárůstu účetní přidané hodnoty. V roce 2007 byl zaznamenán nárůst u tohoto ukazatele oproti roku 2000 o 46,4 %, přesto meziroční nárůst nebyl příliš významný jen o 0,6 % (tabulka 3). I když od roku 2000 docházelo ke snižování počtu zaměstnaných osob, v roce 2007 jak ukazuje tabulka 4 se tento trend zpomalil.

Tabulka 2 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	47 937,4	52 450,4	53 864,9	56 030,1	55 816,3	55 291,6	57 294,1	62 302,4
meziroční index	x	109,4	102,7	104,0	99,6	99,1	103,6	108,7
kumulovaný index	100,0	109,4	112,4	116,9	116,4	115,3	119,5	130,0

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 3 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	13 702,9	14 427,5	16 927,2	18 516,5	18 499,1	19 629,2	19 939,1	20 063,1
meziroční index	x	105,3	117,3	109,4	99,9	106,1	101,6	100,6
kumulovaný index	100,0	105,3	123,5	135,1	135,0	143,2	145,5	146,4

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 4 – Počet zaměstnaných osob v letech 2000 - 2007

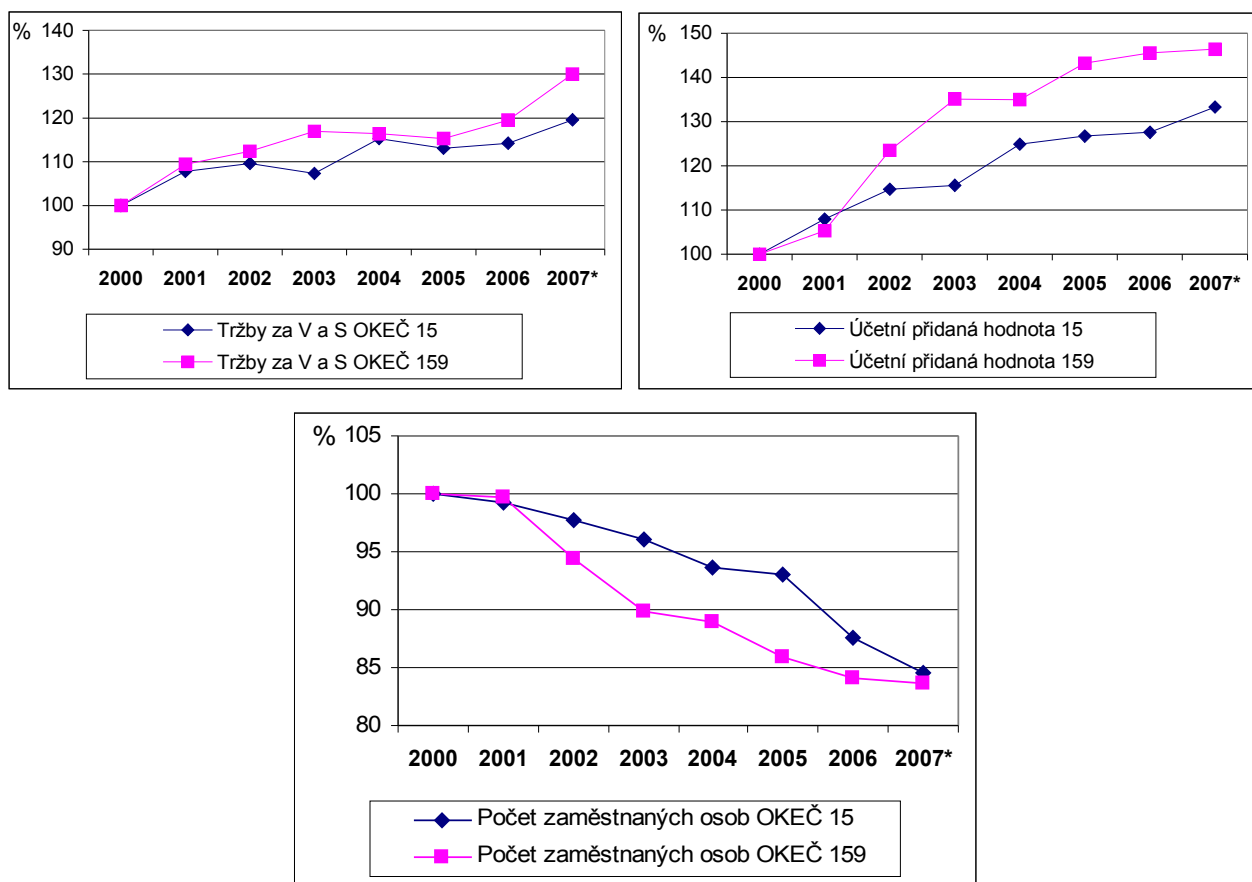
osob	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	20 744	20 682	19 577	18 621	18 444	17 829	17 451	17 350
meziroční index	x	99,7	94,7	95,1	99,0	96,7	97,9	99,4
kumulovaný index	100,0	99,7	94,4	89,8	88,9	85,9	84,1	83,6

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj základních produkčních charakteristik skupiny OKEČ 15.9 v letech 2000 - 2007 v porovnání s odvětvím výroby potravinářských výrobků a nápojů (OKEČ 15) v b. c. je zachycen v grafu 2.

Graf 2 - Vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

S nárůstem tržeb za prodej VV a S v roce 2007 došlo k nárůstu celkových nákladů u OKEČ 15.9 oproti roku 2006 o 9,2 % při zvyšování cen vstupů (tabulka 5). Na růstu osobních nákladů o 6,1 % (tabulka 6) se podílel i růst průměrných mezd. V roce 2007 u tohoto oboru, činila průměrná měsíční mzda 25 614 Kč (u podniků s 20 a více zaměstnanci - zdroj ČSÚ).

Tabulka 5 – Náklady celkem v b. c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	67 962,0	72 294,7	64 651,8	64 408,0	62 012,4	59 369,8	60 763,5	66 381,1
meziroční index	x	106,4	89,4	99,6	96,3	95,7	102,3	109,2
kumulovaný index	100,0	106,4	95,1	94,8	91,2	87,4	89,4	97,7

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2000 - 2007

(mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	5 303,6	5 682,0	5 792,8	5 992,1	6 401,0	6 350,6	6 570,5	6 972,8
meziroční index	x	107,1	102,0	103,4	106,8	99,2	103,5	106,1
kumulovaný index	100,0	107,1	109,2	113,0	120,7	119,7	123,9	131,5

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

3.3 Produktivita práce a osobní náklady

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty u OKEČ 15.9 v roce 2007 činila 1 156,4 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7), což je nejvyšší hodnota z celého sektoru výroby potravinářských výrobků a nápojů, kde průměr činil 561,2 tis. Kč na zaměstnance. V tomto oboru je velmi výrazný stoupající trend produktivity práce. Od roku 2000 došlo k nárůstu o 75,1 %.

V tabulce 8 je uveden podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě, u kterého došlo v roce 2007 k mírnému nárůstu, oproti roku 2006 na 0,348.

Tabulka 7 - Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2000 - 2007

(tis. Kč/zaměstnanec).	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	660,6	697,6	864,6	994,4	1 003,0	1 101,0	1 142,6	1 156,4
meziroční index	x	105,6	123,9	115,0	100,9	109,8	103,8	101,2
kumulovaný index	100,0	105,6	130,9	150,5	151,8	166,7	173,0	175,1

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Tabulka 8 – Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b.c. v letech 2000 - 2007

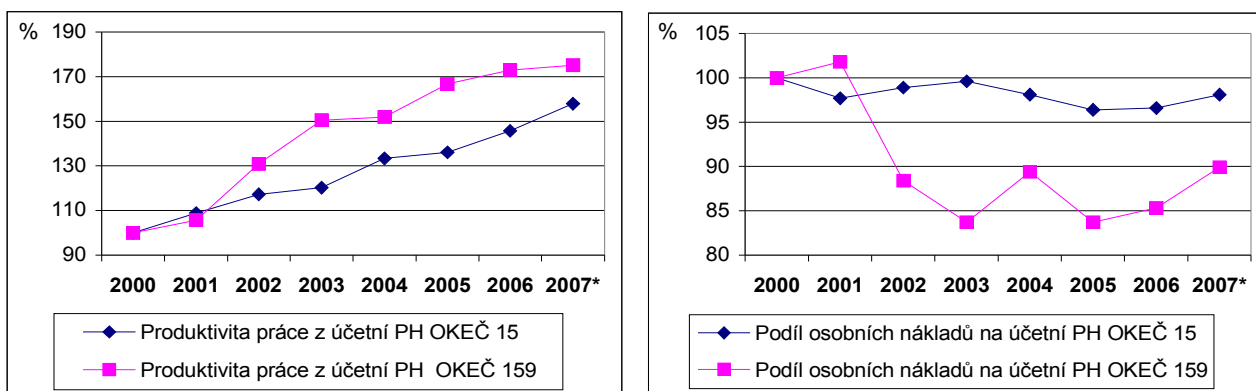
-	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
OKEČ 15.9	0,387	0,394	0,342	0,324	0,346	0,324	0,330	0,348

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000 - 2007 v této skupině výrob v porovnání s vývojem za celé odvětví výroby potravinářských výrobků a nápojů ukazuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v b. c. v letech 2000 - 2007

*) předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet ÚZEI

4. Zahraniční obchod

Pivo

V roce 2007 na základě informace VÚPS, a. s. se celkem vyvezlo 3 592 tis hl piva, tj. o 1,6 % více než v roce 2006. Největšími vývozci piva do zahraničí v roce 2007 byly Plzeňský Prazdroj, a. s., Pivovar Staropramen, a. s., Budějovický Budvar, n. p. a Královský pivovar Krušovice, a. s. České pivo bylo ve velkém objemu tradičně exportováno do Německa, kam směřovalo zhruba 36 % z celkového vývozu, druhým stálým odběratelem bylo Slovensko, dále následovaly Anglie a Rusko.

Slad

V roce 2007 činil vývoz sladu 225 tis. t, vývoz poklesl z 260 tis. t. v roce 2006 na 225 tis. t. v roce 2007. Největšími exportéry sladu byly Sladovny Soufflet ČR, a. s. Největší objem z celkového vývozu v roce 2007 byl realizován do Polska (53,1 %), Rumunska (16,0 %) a Německa (9,5 %).

Víno

Celkový dovoz vína za rok 2007 dosáhl objemu 1 478 tis. hl. Meziročně se množství importovaného vína zvýšilo o 6 %. Na celkovém dovozu vína se podílí bílé víno 44 %, červené víno 53 % a 3 % jsou vína ostatní (např. perlivá, šumivá atd.). Největším dodavatelem vína do ČR byla v roce 2007, stejně jako v letech předchozích Itálie, kde import tvořil 40 % veškerého dovozu vína do ČR.

Množství vína od dalších významných dodavatelů Španělska a Maďarska zůstalo v roce 2007 na úrovni roku předchozího. Ze Španělska se dováželo zejména víno červené, z Maďarska víno bílé. V roce 2007 pokračoval růst dovozu slovenského vína do ČR. Dále se zvýšil v roce 2007 dovoz vína z Francie. K nejvyššímu vzestupu dovozu došlo v roce 2007 v porovnání s předchozím rokem u vína dodaného z Chile, které se stalo pátým největším dodavatelem do ČR.

Vývoz vína z ČR se v roce 2007, proti roku minulému výrazně zvýšil, v objemovém vyjádření o 150 %. Podíl vyvezeného bílého vína na celkovém exportu činil 40 %, vína červeného 55 % a 5 % byla vína ostatní. Největším odběratelem vína z ČR zůstává bezkonkurenčně Slovensko s podílem 92 % na celkovém exportu.

Vývoj ZO u výrobků SKP 15.9 v b. c. v letech 2000 - 2007 uvádí tabulka 9. Z uvedených údajů vyplývá, že ZO s nápoji vykazuje trvale aktivní saldo.

Tabulka 9 – Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b.c. v letech 2000 - 2007

Vývoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.9	6 953,3	7 146,7	7 400,5	7 415,6	8 782,7	8 935,4	10 055,9	12 321,5
meziroční index	x	102,8	103,6	100,2	118,4	101,7	112,5	122,5
Dovoz celkem (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.9	3 542,4	3 972,8	4 108,1	4 806,6	6 697,9	7 222,8	8 010,3	9 554,1
meziroční index	x	112,1	103,4	117,0	139,3	107,8	110,9	119,3
Saldo (mil. Kč)								
SKP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SKP 15.9	3 410,9	3 173,9	3 292,4	2 609,0	2 084,8	1 712,6	2 045,6	2 767,4

Pramen: ČSÚ

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Celkový výstav pivovarů v ČR se zvyšuje, z důvodů nárůstu spotřeby na domácím trhu, a to do značné míry vlivem nealkoholického piva, ale i rostoucím exportem. Velké pivovary v ČR jsou již dnes většinou ve vlastnictví významných světových pivovarnických skupin s nimiž pronikají nejen na evropský, ale i na světové trhy. V tabulce 10 jsou uvedeny vybrané ukazatele pivovarského průmyslu ČR.

Tabulka 10 – Vývoj vybraných ukazatelů pivovarského průmyslu ČR

Rok	Výstav piva (tis. hl)	Počet činných pivovarů	Spotřeba piva (litrů/obyv./rok)
2002	18 178	54	158,8
2003	18 548	54	160,9
2004	18 753	53	157,9
2005	19 069	53	156,5
2006	19 787	53	158,1
2007	19 897	53	160,0*

Pozn.: údaje o spotřebě piva se liší od údajů uváděných ČSÚ

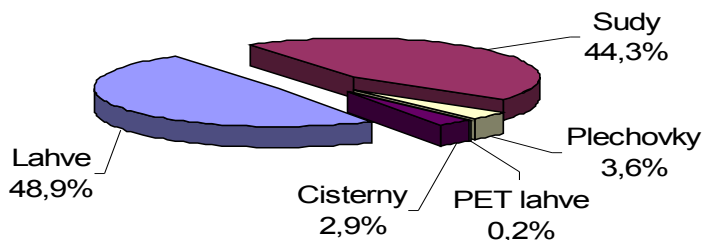
*) odhad VÚPS, a.s.

Pramen: VÚPS a.s. Praha

Nadále si ČR udržuje světové prvenství ve spotřebě piva na obyvatele s přispěním zahraničních turistů, kteří podle odhadů vypijí v českých restauracích zhruba 15 % v zemi uvařeného piva. Výrazně také v nárůstu výroby pomáhá propagace národních značek a rozvoj malých a středních regionálních pivovarů, se zaměřením na pestrost produkce. Velkou měrou se na zvýšené spotřebě nealkoholického piva v roce 2007 se „podepsal“ přísný bodový systém pro řidiče.

V následujícím grafu 4 je uvedeno sortimentní členění výstavu piva podle použitých obalů v roce 2007.

Graf 4 - Sortimentní členění výstavu piva podle obalů v roce 2007 (%)

Pramen: ČSPS

Pokud se týká budoucí výroby sladu, mimo jeho využití v pivovarnickém průmyslu, má perspektivu jeho využití i v potravinářském průmyslu ve výrobě různých produktů, např. nových funkčních nápojů, v kosmetice a farmacii.

Spotřeba vína podle zveřejňovaných zdrojů má trvale vzrůstající trend, v roce 2006 spotřeba vína činila 17,2 l na osobu za rok. Kvalifikovaný odhad ÚZEI předpokládá v roce 2007 spotřebu 17,6 l/osobu/rok. Do budoucna se očekává, že spotřeba vína v ČR se bude dále mírně zvyšovat a současně se bude zvyšovat i podíl jakostního vína s. o. na úkor vína stolního. Domácí výroba kryje přibližně z jedné čtvrtiny celkovou spotřebu.

V následujících tabulkách 11 - 12 jsou uvedeny dostupné údaje, které poskytují základní informace o výrobě a spotřebě komodit tohoto oboru.

Tabulka 11 - Postavení ČR v EU z hlediska vína

	EU	ČR	% (ČR/EU)
Obyvatelstvo (mil.)	450	10,3	2,3
Plocha vinic (tis. ha)	3 650	19	0,5
Produkce vína (mil. hl)	180	0,8	0,4
Spotřeba vína (mil. hl)	140	1,85	1,3
Spotřeba vína na osobu (l)	34	18,5*	54,0

Pozn.:*) tato uvedená hodnota SV ČR zahrnuje i spotřebu vína samozásobením vinohradníků a vinařů a je proto rozdílná oproti údajům uváděným ČSÚ nebo MZe.

Pramen: Svaz vinařů ČR, SVZ MZe.

Tabulka 12 - Výroba a spotřeba vína v ČR¹⁾ (tis. hl)

Ukazatel	2005/06	2006/07	2007/08	Meziroční index (%)
Domácí výroba	438	434	820	188,9
Dovoz suroviny a vína ²⁾	1 387	1 475	1 300	88,1
Celková nabídka	2 327	2 465	2 637	107,0
Spotřeba ²⁾	1 730	1 861	1 840	98,9
Vývoz vína ²⁾	41	87	120	137,9

1) Vinařský rok u vína je od 1. 8. do 31. 7.

2) Pro vinařský rok 2007/08 odhad Svazu vinařů ČR (SV ČR); MZe.

Pramen: ČSÚ - Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin; Statistika zahraničního obchodu ČR; Svaz vinařů ČR.

Na druhé straně vinařství ČR, stejně jako vinařství v EU bude odolávat rostoucím dovozům levného vína z Jižní Ameriky, Austrálie či jižní Afriky.

Pokud se týká spotřeby lihovin (40%) v roce 2006 bylo zkonsumováno přibližně 8,0 litrů/osobu/rok a na základě kvalifikovaných odhadů v roce 2007 nedošlo ke zvýšení spotřeby. Podle předpokladu bude zřejmě spotřeba lihovin v dalších letech mírně klesat z důvodů probíhající kampaně proti konzumaci alkoholu řidiči a mladistvími.

V roce 2007 i přes výkyvy ve spotřebě u některých druhů nealkoholických nápojů, podle údajů ČSÚ došlo k celkovému poklesu produkce sycených nealkoholických nápojů o 24,7 % (tabulka 14). ČR i nadále patří mezi přední konzumenty nealkoholických nápojů v Evropě. Spotřeba nealkoholických nápojů podle zdrojů ČSÚ v roce 2006 a odhad v roce 2007 (tabulka 13).

Tabulka 13 - Spotřeba nealkoholických nápojů na 1 obyvatele v letech 2005 - 2007 (litry)

	2005	2006	2007 ^{*)}
Nealkoholické nápoje celkem	281,0	289,0	288,0
V tom: - minerální vody	64,0	66,0	67,0
- sodové vody	35,0	36,0	35,0
- limonády	104,0	107,0	105,0
- ostatní nápoje	78,0	80,0	81,0

Pozn.:*) odhad ÚZEI

Pramen: ČSÚ

Tabulka 14 - Vývoj výroby sycených nealkoholických nápojů v ČR (tis. hl)

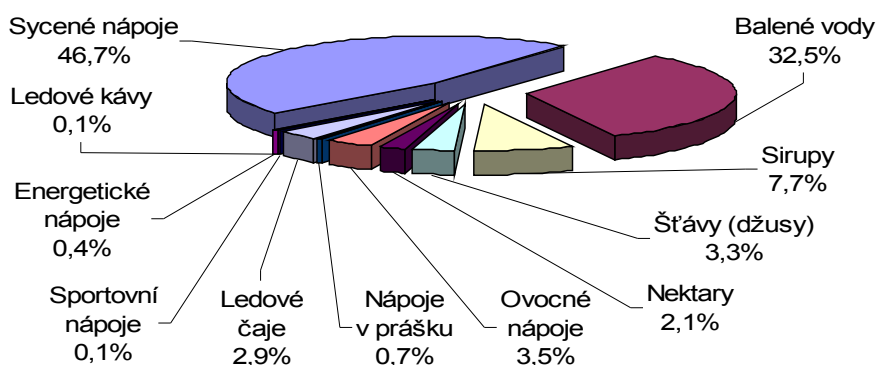
Rok	Výroba nealko celkem	Voda, minerální vody, a sodovky bez přísad cukru	Ostatní nealkoholické nápoje
2003	24 663	8 467	16 196
2004	24 512	8 189	16 323
2005	25 146	8 130	17 016
2006	28 005	7 995	20 010
2007	21 100	7 556	13 544

Pozn.: podniky s počtem zaměstnanců 20 a více.

Pramen: ČSÚ

V grafu 5 je uveden odlišný pohled na strukturu spotřeby nealkoholických nápojů v ČR podle zdrojů Svazu výrobců nealkoholických nápojů.

Graf 5 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR v roce 2006

Pramen: SVNN

Z důvodů zdravějšího způsobu života se ukazuje, že v budoucnu rozvoj průmyslu nealkoholických nápojů bude směřovat k výrobě pohodových (wellness) nápojů. Obliba těchto nápojů v ČR neustále roste. Tyto nápoje napomáhají všeobecnému zlepšování zdravotního stavu, ale přispívající k pohodě i tím, že obsahují ochranné látky (vitaminy, minerální látky, vápník a další aditiva např. isoflavony, probiotika, omega-3 mastné kyseliny, extrakty bylin atd.). Uvedené nápoje se rozdělují do následujících kategorií a to: nápoje označované better-for-you (BFY), přirozeně zdravé nápoje (naturally healthy NH), funkční obohacené nápoje a bionápoje.

Poznámky:

¹ Členské státy EU by měly zajistit do konce roku 2010 uvedení minimálního množství biopaliv na trh s pohonnými hmotami ve výši 5,75 % energetického obsahu z celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely. V lednu 2008 se EU usnesla zvýšit tento podíl na 10 %.

² Zákon č. 180/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2006 Sb., o ochraně ovzduší stanovuje minimální množství biopaliv v pohonných hmotách.

³ Bionafta – směsné palivo, kdy se do běžné motorové nafty přimíchává různý podíl FAME (skupina metylesterů vyšších mastných kyselin), v případě ČR jde především o přimíchávání MEŘO.

⁴ Marketingový rok u řepky olejné začíná 1. 7. roku sklizně a končí 30. 6. následujícího roku.

⁵ Na základě předběžných údajů o šetření o nákladech zemědělských výrobků ÚZEI v síti FADN u právnických osob dosáhly náklady na pěstování 20 312 Kč/ha. Při průměrném hektarovém výnosu 3,06 t činily náklady na jednotku produkce 6 638 Kč/t. V roce 2007 se nárok pěstitelů řepky olejné na SAPS a národní doplňkové platby meziročně snížil o 4,4% a činil 4 546,60 Kč/ha, tj. 1 485,80 Kč/t řepkového semene.